V SLUŽBE MAJSTRA

AŽ DO JEHO PRÍCHODU

ŠTÚDIUM BIBLIE 1/2023

Obsah

Úvod 3
1. Súčasť Božej rodiny 5
2. Božie zmluvy s nami 12
3. Desiatky 19
4. Dary a dávanie 26
5. Ako zaobchádzať s dlhom 33
6. „Zhromažďujte si poklady v nebi“ 40
7. Jednému z týchto mojich najmenších... 47
8. Plánovanie úspechu 54
9. Nebezpečenstvo chamtivosti a žiadostivosti 61
10. Dávať späť 68
11. Správcovstvo v ťažkých časoch 75
12. Odmena za vernosť 82

Za materiály na štúdium sobotnej školy je zodpovedné Oddelenie sobotnej školy pri Generálnej konferencii Cirkvi adventistov siedmeho dňa a Oddelenie sobotnej školy pri Česko-Slovenskej únii. Text materiálov bol pri preklade upravený podľa pravidiel dohodnutých s Oddelením sobotnej školy pri Generálnej konferencii.

Úlohy sobotnej školy – 1. štvrťrok 2023
V službe Majstra – až do jeho príchodu
Autor: G. Edward Reid
Foto: shutterstock images
Vydal Advent-Orion, s. r. o.
Šafárikova 9, 038 61 Vrútky
pre Cirkev adventistov siedmeho dňa
Londýnská 30, 120 00 Praha 2 – Vinohrady
Vytlačil FORK Martin

ISSN 1335-1265 MK SR 1261/95

Úvod

V službe Majstra – až do jeho príchodu

Nie je jednoduché pochopiť, aký vzťah chce mať s nami náš Boh, Stvoriteľ vesmíru. Už len táto predstava je ohromujúca! „Pozrite, akú veľkú lásku nám daroval Otec, aby sme sa volali Božími deťmi." (1Ján 3,1) Alebo ako napísala Ellen G. Whiteová: „Môže sa tomu rovnať nejaká ľudská dôstojnosť? Aké vyššie postavenie môžeme dosiahnuť než sa nazývať synmi nekonečného Boha? ... Môže sa tomu rovnať nejaká svetské uznanie?" (AG 341) Len pre temnotu hriechom nasýteného sveta nie sme schopní naplno si uvedomiť postavenie, ktoré sme dostali v Ježišovi.

Ak si však nebudeme dávať pozor, vábenie sveta nás odtiahne od Krista. Božie slovo nám hovorí o satanových pokušeniach a lákadlách. „[9]Lebo tí, čo chcú zbohatnúť, upadajú do osídel pokušenia a sú pod vplyvom mnohých nerozumných a škodlivých žiadostí, ktoré ponárajú ľudí do skazy a záhuby. [10]Veď koreňom všetkého zla je láska k peniazom. Z túžby po nich niektorí zblúdili z cesty viery a spôsobili si mnoho bolestí." (1Tim 6,9.10)

Boh nám dáva návod, ako zarábať finančné prostriedky a múdro ich využívať. Zároveň nám ukazuje, ako sa chrániť, aby sa pre nás majetok nestal niečím, čo môže viesť „do skazy a záhuby". Viac ako dvetisíc biblických textov sa nejakým spôsobom týka peňazí a nášho postoja k majetku. Boh dáva praktický návod, ako zvládať tlak a neistotu života a zároveň verným spôsobom spravovať to, čo sme od Neho dostali.

Tento štvrťrok sa budeme venovať Božiemu ideálu pre náš vzťah s ním. Budeme študovať, ako si môžeme vybudovať hlbokú a pevnú dôveru voči Bohu, ktorá vytrvá aj v kríze na konci času (pozri Zj 13,17). Takýto druh dôvery sa však nerodí zo dňa na deň. Verným spravovaním zverených darov sa môžeme už teraz pripravovať na čokoľvek, čomu budeme musieť čeliť v budúcnosti.

Bohu patrí všetko. Keď s ním spolupracujeme, zveruje nám možnosť spravovať zdroje, ktorých je vlastníkom. Spasiteľovým zámerom je, aby očistené a posvätené ľudské bytosti boli jeho pomocnou rukou. Za túto veľkú výsadu vzdávame vďaku tomu, ktorý „nás vytrhol z moci tmy a preniesol do kráľovstva svojho milovaného Syna, v ktorom máme vykúpenie a odpustenie hriechov" (Kol 1,13.14).

Božia rada prostredníctvom múdreho muža Šalamúna znie: „Ucti si Hospodina zo svojho majetku a z prvotín každej úrody." (Prísl 3,9) Je to dôležitá rada. V Zjavení zaznieva volanie starších: „Hoden si, Pane a Bože náš, prijať slávu, česť i moc, lebo ty si stvoril všetky veci a z tvojej vôle boli a sú stvorené." (Zj 4,11)

Žijeme vo veľmi náročnom období ľudských dejín, ktoré je naplnené utrpením a neistotou. Náš biblické pohľad na svet nás však napĺňa dôverou a nádejou. Keď vidíme znamenia, o ktorých hovoril Ježiš, môžeme si byť vedomí, že

veľké vyvrcholenie dejín v podobe druhého príchodu Krista je veľmi blízko – dokonca predo dvermi. Modlíme sa, aby tieto praktické lekcie prehĺbili vašu vieru a dôveru v Boha a povzbudili vás, aby ste boli Jeho vernými správcami.

G. Edward Reid je vysvätený kazateľ a licencovaný právnik, ktorý roky slúžil ako vedúci oddelenia správcovstva v Severoamerickej divízii.

Súčasť Božej rodiny

Texty na tento týždeň

Gal 3,26.29; Ž 50,10–12; 1Kron 29,13.14; Fil 4,19; 1Ján 5,3; Mat 6,19–21

Úvodný text

Pozrite, akú veľkú lásku nám daroval Otec, aby sme sa volali Božími deťmi. A nimi sme. Svet nás preto nepozná, lebo nepoznal jeho. (1Ján 3,1)

Úžasnou črtou nášho vzťahu s Bohom je skutočnosť, že Boh nám dôveruje. A to až tak veľmi, že nám zveruje do správy jeho záležitosti na zemi. Na samom počiatku ľudských dejín Boh výslovne poveril Adama a Evu osobnou starostlivosťou o bezchybné stvorenstvo (pozri 1Moj 2,7–9.15). Boh dal týmto spôsobom najavo, že ľudia majú konať v Jeho prospech v širokej škále úloh: od pomenovávania zvierat až po stráženie záhrady a naplnenie zeme potomstvom.

Boh nás požehnáva rôznymi zdrojmi, vrátane finančných. Zároveň nám zveril do správy starostlivosť o tieto zdroje. My sme tí, čo nadobúdame peniaze, robíme bankové prevody, zostavujeme rozpočty, prinášame desiatky a organizujeme zbierky. Boh nás povzbudzuje, aby sme zverené prostriedky používali nielen na uspokojovanie vlastných potrieb, ale aj na napĺňanie potrieb iných a na napredovanie jeho diela. Hoci sa to môže zdať neuveriteľné, práve nás ako jeho nasledovníkov Boh poveril výchovou detí, budovaním budov a vzdelávaním nasledujúcich generácií.

Tento týždeň budeme skúmať výsady a povinnosti, ktoré vyplývajú zo skutočnosti, že sme súčasťou Božej rodiny.

Osnova lekcie

Úvodná lekcia sa zameriava na biblické zásady týkajúce sa našej „zodpovednosti" na tomto svete. Vychádza z toho, kým je pre nás Boh a do akej roly sme boli stvorení my, aby následne poukázala na praktické dôsledky, ktoré z toho pre nás vyplývajú.

1. **Dve základné východiská**
   - Ef 3,14.15; Gal 3,2–29: Sme súčasťou rodiny Božích detí (nedeľa)
   - Ž 50,10–12; 24,1.2: Všetko na tomto svete patrí Bohu (pondelok)
2. **Praktické dôsledky pre náš život**
   - Ž 23,1–3; 37,25: Istota, že Boh sa s láskou stará o svoje deti (utorok)
   - 5Moj 6,4.5; 1Ján 5,2.3: Boh očakáva, že aj my budeme milovať jeho a druhých (streda)
   - Mat 6,19–21: Toto vedomie ovplyvňuje naše priority (štvrtok)

Sme súčasťou Božej rodiny

14Preto zohýnam kolená pred Otcom, 15od ktorého má meno každý rod na nebi i na zemi... (Ef 3,14.15)

25Ale keď prišla viera, už nepodliehame vychovávateľovi, 26lebo vierou ste všetci Božími synmi v Kristovi Ježišovi. 27Veď všetci, čo ste boli pokrstení v Krista, Krista ste si obliekli. 28Nie je ani Žid, ani Grék, nie je ani otrok, ani slobodný, nie je muž a žena, lebo všetci ste jedno v Kristovi Ježišovi. 29A ak ste Kristovi, ste Abrahámovo potomstvo a podľa prisľúbenia dedičia. (Gal 3,25–29)

Osobné štúdium

Aký obraz predstavuje text Ef 3,14.15? O akej nádeji hovoria tieto verše?

Na začiatku svojej služby Ježiš hovorí: „Vy sa teda modlite takto: Otče náš, ktorý si na nebesiach, posväť sa meno tvoje..." (Mat 6,9) Neskôr rovnakú modlitbu opakuje svojim učeníkom v súkromí (Luk 11,2). Ježiš svojim nasledovníkom povedal, aby sme jeho Otca oslovovali „Otče náš, ktorý si v nebesiach". Keď Ježiš po svojom vzkriesení stretol Máriu, tá ho chcela objať. Ježiš jej však povedal: „Nedotýkaj sa ma zato, že som ešte nevystúpil k Otcovi, ale choď k mojim bratom a povedz im: ‚Vystupujem k svojmu Otcovi a k vášmu Otcovi, k svojmu Bohu a k vášmu Bohu.'" (Ján 20,17)
Všetci máme toho istého Otca ako Ježiš. On je náš brat a my všetci sme bratia a sestry v Pánovi. Ježiš sa stal členom pozemskej rodiny, aby sme sa my mohli stať členmi nebeskej rodiny. „Rodina nebeská s rodinou pozemskou sú spojené." (DA 835; TV 584)

Čo hovoria uvedené verše o Božom vzťahu k nám? V čom sú tieto myšlienky povzbudzujúce?
2Moj 3,10
2Moj 5,1
Gal 3,25–29

Na rozdiel od takého pohľadu na stvorenie, v ktorom sme považovaní len za produkt náhody a ľahostajných prírodných zákonov, Písmo nás učí nielen o existencii Boha, ale aj o jeho láske a jeho láskyplnom vzťahu k nám. V Písme sa obraz rodiny často používa na zobrazenie tohto vzťahu. Či už Hospodin nazýval Izraelitov „môj ľud", alebo nás Boh nazýva „Božími synmi", či Kristus hovorí o Bohu ako o „našom Otcovi", myšlienka je rovnaká: Boh nás miluje láskou, ktorú k sebe navzájom majú mať členovia rodiny. Aká dobrá správa vo svete, v ktorom sa prejavuje toľko nepriateľstva!

Aplikácia

- **Predstav si svet, v ktorom by sme sa k sebe navzájom správali ako k rodine. Ako sa môžeš naučiť mať lepší vzťah ku všetkým ľuďom ako k svojim bratom a sestrám?**

Boh je vlastníkom všetkého

10Lebo moja je všetka lesná zver a na vrchoch dobytka na tisíce. 11Poznám všetko vtáctvo hôr, moje je všetko, čo sa hýbe na poliach. 12Ak by som bol hladný, nepovedal by som to tebe, veď môj je svet so všetkým, čo je v ňom. (Ž 50,10–12)

1Hospodinovi patrí zem i to, čo ju napĺňa, svet i tí, čo ho obývajú. 2Veď on ho založil na moriach a upevnil na vodných prúdoch. (Ž 24,1.2)

13Teraz však, Bože náš, ďakujeme ti a chválime tvoje slávne meno. 14Ako to, že ja a môj ľud sme sa zmohli na toľké milodary? Keďže všetko od teba pochádza, dali sme ti vlastne z tvojho. (1Kron 29,13.14)

‚Moje je striebro, moje je zlato,' znie výrok Hospodina zástupov. (Ag 2,8)

Osobné štúdium

Ako posolstvo obsahujú úvodné texty? Ako by to malo ovplyvniť náš vzťah ku všetkému, čo vlastníme?
Ž 50,10–12
Ž 24,1.2
1Kron 29,13.14
Ag 2,8

Prvá kniha kroník (1. Paralipomenon) od 17. kapitoly zaznamenáva túžbu kráľa Dávida postaviť dom pre Hospodina. O túto túžbu sa podelil s prorokom Nátanom, ktorý mu povedal: „Urob všetko, čo máš na mysli, lebo Boh je s tebou." (1Kron 17,2) V tú noc však Nátan dostal „slovo Boha", že Dávid nemôže postaviť Boží dom (pozri aj 1Kráľ 5,17–18), pretože prelial veľa krvi (1Kron 22,8). Namiesto neho má toto dielo vykonať Dávidov syn (1Kron 17,11–13; 1Kron 22,9.10). Dávid však vnímal neskúsenosť svojho syna Šalamúna (1Kron 22,5), a preto strávil zvyšok svojho života zhromažďovaním obrovského množstva tesaného kameňa, cédra, železa, zlata, striebra a mosadze „bez miery". Keď bol na stavenisku pripravený všetok stavebný materiál, Dávid zvolal vodcov Izraela na obrad chvály a vďakyvzdania.

Z textu 1Kron 29,13.14 sa dozvedáme, ako kráľ Dávid vnímal, kto je skutočným zdrojom všetkého stavebného materiálu, na ktorého prípravu on a ľudia vynaložili čas a peniaze. Dávid v podstate povedal: Nemôžeme si pripísať žiadnu zásluhu za všetok materiál na stavbu. „Keďže všetko od teba pochádza, dali sme ti vlastne z tvojho."

Hlavná myšlienka tohto Dávidovho vyznania je dôležitá pre nás všetkých, nech už sme bohatí alebo chudobní. Keďže Boh je Stvoriteľ všetkého (pozri 1Moj 1,1; Ján 1,3; Ž 33,6.9), je právoplatným vlastníkom všetkého, čo existuje, vrátane všetkého, čo vlastníme – bez ohľadu na to, ako ťažko, usilovne a poctivo sme pracovali, aby sme svoj majetok nadobudli. Keby nebolo Boha a Jeho milosti, nemali by sme nič, neboli by sme ničím, dokonca by sme ani len neexistovali. Preto musíme vždy žiť s vedomím, že v konečnom dôsledku Bohu patrí všetko, čo existuje. Na toto máme myslieť, keď Bohu ďakujeme a keď ho chválime za všetku jeho dobrotu.

Aplikácia

- **„Ako to, že ja a môj ľud sme sa zmohli na toľké milodary? Keďže všetko od teba pochádza, dali sme ti vlastne z tvojho." (1Par 29,14) Aké princípy sú vyjadrené v týchto slovách? Ako by sa mali prejaviť v našom postoji k Bohu a k tomu, čo vlastníme?**

Zdroje dostupné pre Božiu rodinu

[1]Hospodin je môj pastier, nič mi nechýba. [2]Vodí ma na zelené pastviny, privádza ma k tichým vodám. [3]Obnovuje mi život, vodí ma správnymi cestami pre svoje meno. (Ž 23,1–3)

Bol som mladý a zostarol som, no spravodlivého som nevidel opusteného ani jeho potomstvo žobrať o chlieb. (Ž 37,25)

Môj Boh vám splní každú vašu potrebu podľa svojho bohatstva v sláve skrze Krista Ježiša. (Fil 4,19)

Osobné štúdium

Najväčším Božím darom pre jeho deti je Ježiš Kristus, ktorý nám prináša pokoj odpustenia, milosť pre každodenný život, duchovný rast a nádej na večný život. „Veď Boh tak miloval svet, že dal svojho jednorodeného Syna, aby nik, kto verí v neho, nezahynul, ale mal večný život." (Ján 3,16) „Tým však, čo ho prijali a veria v jeho meno, dal moc stať sa Božími deťmi." (Ján 1,12)

Spása je ten najdôležitejší dar. Aký iný dar by sme od Boha mohli dostať, na ktorom by z dlhodobého hľadiska skutočne záležalo, keby sme nedostali dar spasenia? Veď čokoľvek dosiahneme alebo nadobudneme, jedného dňa sa pominie rovnako ako každý, kto nás poznal, a všetko dobré, čo sme urobili, bude tiež zabudnuté. Najdôležitejšie preto je, aby v centre všetkých našich myšlienok bol dar evanjelia, teda „Ježiša Krista, a to ukrižovaného" (1Kor 2,2).

A predsa nám Boh spolu so spasením dáva oveľa viac. Tým, ktorí sa znepokojovali, či budú mať dostatok jedla a odevu, Ježiš ponúkol útechu a povzbudenie: „Hľadajte však najprv Božie kráľovstvo a jeho spravodlivosť a toto všetko sa vám pridá." (Mat 6,33)

Čo hovoria úvodné verše o tom, ako sa Boh stará o naše každodenné potreby?
Ž 23,1–3
Ž 37,25
Fil 4,19

Keď Ježiš hovoril učeníkom o svojom odchode, sľúbil im dar Svätého Ducha. „[15]Ak ma milujete, budete zachovávať moje prikázania. [16]A ja budem prosiť Otca a on vám dá iného Tešiteľa, aby bol s vami až naveky – [17]Ducha pravdy, ktorého svet nemôže prijať, pretože ho nevidí, ani nepozná. Vy ho poznáte, veď zostáva pri vás a bude vo vás." (Ján 14,15–17) „Keď však príde on, Duch pravdy, uvedie vás do celej pravdy, lebo nebude hovoriť sám od seba, ale bude hovoriť, čo bude počuť. Bude vám zvestovať aj to, čo príde." (Ján 16,13)

Samotný Duch dáva úžasné duchovné dary Božím deťom (pozri 1Kor 12,4–11). Môžeme teda povedať, že Boh, v ktorom „žijeme, hýbeme sa a sme" (Sk 17,28) a ktorý „dáva všetkému život, dych a všetko" (Sk 17,25), je ten Boh, ktorý nám dáva existenciu, zasľúbenie spasenia, materiálne požehnanie a duchovné dary. A to všetko preto, aby sme my boli požehnaním pre ostatných. Platí, že bez ohľadu na naše materiálne vlastníctvo, bez ohľadu na dary alebo talenty, ktorými sme boli požehnaní, v každom smere sme zodpovední Darcovi za to, ako tieto dary používame.

Aplikácia

- **Za ktoré dary od Boha si v živote najviac vďačný? Ako využívaš tieto dary pre dobro iných?**

Zodpovednosť členov Božej rodiny

4Počuj, Izrael, Hospodin je náš Boh, Hospodin jediný! 5Milovať budeš Hospodina, svojho Boha, celým srdcom, celou dušou a celou silou. (5Moj 6,4.5)

12Izrael, čo teraz žiada od teba Hospodin, tvoj Boh? Iba to, aby si sa bál Hospodina, svojho Boha, aby si chodil po všetkých jeho cestách, aby si ho miloval, aby si slúžil Hospodinovi, svojmu Bohu, celým srdcom a celou dušou, 13aby si zachovával Hospodinove príkazy a jeho ustanovenia, ktoré ti dnes prikazujem, aby sa ti dobre vodilo. (5Moj 10,12.13)

2Podľa toho poznávame, že milujeme Božie deti, keď milujeme Boha a plníme jeho prikázania. 3Lebo láska k Bohu je v tom, že zachovávame jeho prikázania; a jeho prikázania nie sú ťažké. (1Ján 5,2.3)

Osobné štúdium

Všetci sa tešíme z duchovných požehnaní a darov, ktoré nám Boh dáva tu a teraz. Je povzbudzujúce vedieť, že sme súčasťou rodiny.
Medzi najdôležitejšie biblické verše patria texty 5Moj 6,4.5 a Mat 22,37. Vyvstáva pri nich otázka, ako môžeme milovať Boha „celým svojím srdcom a celou svojou dušou a celou svojou mysľou“ (Mat 22,37)? Odpoveď, ktorú nám dáva Biblia, sa môže líšiť od toho, čo by väčšina ľudí očakávala.

Uvažuj o úvodných textoch 5Moj 10,12.13 a 1Ján 5,2.3. Aká by mala byť naša reakcia na vzťah lásky s naším nebeským Otcom?

Dodržiavať zákon? Poslúchať prikázania? Žiaľ, pre mnohých kresťanov je myšlienka dodržiavania zákona (najmä štvrtého prikázania) zákonníctvom. Tvrdia, že sme povolaní milovať Boha a milovať svojho blížneho ako seba samého. Boh však hovorí jasne: svoju lásku prejavujeme Bohu a blížnym tým, že poslúchame Jeho prikázania.
„Lebo láska k Bohu je v tom, že zachovávame jeho prikázania.“ (1Ján 5,3) Tento verš sme zvyknutí vnímať tak, že dôvodom, motiváciou na zachovávanie prikázaní je naša láska k Bohu. To je v poriadku. Ale možno by sme sa na tento verš mohli pozrieť aj inak: „Lebo toto je tá láska Božia.“ (Roh) To znamená, že Božiu lásku poznáme a zakúšame dodržiavaním Jeho prikázaní.
V texte Mat 7,21–27 Ježiš povedal, že tí, ktorí počúvajú a konajú Božie slová, sú ako múdry staviteľ, ktorý postavil svoj dom na pevnej skale. Tých, ktorí počujú, ale neposlúchajú, Ježiš prirovnáva k hlúpemu staviteľovi, ktorý si postavil dom na piesku, čo malo katastrofálne následky. Obaja počuli slovo, ale kým jeden sa podľa neho zariadil, druhý sa rozhodol ho ignorovať. Rozdiel v následkoch ich konania je obrovský. Kým jedného priviedli jeho rozhodnutia k životu, druhého čakala smrť.

Aplikácia

- **Uvažuj o súvislosti medzi milovaním Boha a poslúchaním Jeho zákona. Prečo by sa láska k Bohu mala prejavovať práve takýmto spôsobom? Čo je na dodržiavaní prikázaní také, že odhaľuje ozajstnú lásku? (Tip: Zamysli sa nad následkami neposlúchania Božieho zákona.)**

Poklad v nebi

[19]Nezhromažďujte si poklady na zemi, kde ich zožiera hrdza a mole a kde zlodeji vnikajú a kradnú. [20]Zhromažďujte si poklady v nebi, kde ich nezožiera ani hrdza, ani moľ, a kde zlodeji nevnikajú a nekradnú. [21]Veď kde je tvoj poklad, tam bude aj tvoje srdce. (Mat 6,19–21)

Osobné štúdium **Aké kľúčové pravdy sa nachádzajú v texte Mat 6,19–21?**

Svet je plný príbehov ľudí, ktorí si nahromadili veľké bohatstvo, ale napokon o všetko prišli. Náš svet je veľmi neisté miesto, v ktorom vládnu vojny, zločiny, násilie, prírodné katastrofy. Čokoľvek môže spôsobiť, že človek v okamihu príde o všetko, o čo sa usiloval a na čom verne a poctivo pracoval. A napokon príde smrť, a všetok majetok nám je aj tak zbytočný.

Písmo nehovorí, že by bolo nesprávne byť bohatý alebo mať mnoho majetku. Ježiš nás upozorňuje na to, aby sme mali k majetku správny, vyvážený postoj a vnímali jeho hodnotu zo správneho uhla pohľadu.

Čo znamená „zhromažďovať si poklad v nebi"? Znamená to, že na prvom mieste nebudeme mať zarábanie peňazí a zhromažďovanie majetku, ale Boha a Jeho kráľovstvo. Okrem iného to znamená, že to, čo vlastníme a čo sme nadobudli, použijeme na Božie dielo, na napredovanie Jeho kráľovstva, na prácu v prospech iných a na to, aby sme boli požehnaním pre iných.

Keď napríklad Boh povolal Abráma, plánoval prostredníctvom patriarchu a jeho rodiny požehnať všetky rody zeme. Boh povedal Abrahámovi, ktorý „bol nazvaný Božím priateľom" (Jak 2,23): „[2]Urobím z teba veľký národ, požehnám ťa, zvelebím tvoje meno. Buď požehnaním! [3]Požehnám tých, čo teba žehnajú a tých, čo tebe zlorečia, prekľajem. V tebe budú požehnané všetky pokolenia zeme." (1Moj 12,2.3)

„Teda tí, čo sú z viery, dostávajú požehnanie s veriacim Abrahámom." (Gal 3,9) Máme teda pred sebou rovnakú výzvu, aká bola predložená Abrahámovi.

„Peniaze sú veľmi dôležité, lebo prostredníctvom nich možno vykonať mnoho dobrého. Pomocou nich môže Boží ľud nasýtiť hladných, osviežiť smädných, zaodiať nahých, priniesť úľavu utláčaným a chorým. Samy osebe však peniaze nemajú väčšiu cenu než piesok. Skutočnú hodnotu nadobúdajú len vtedy, keď slúžia na uspokojovanie životných potrieb, na pomoc iným alebo na rozmach Kristovho diela." (COL 351; KP 281)

Aplikácia ■ **„Veď kde je tvoj poklad, tam bude aj tvoje srdce." (Mat 6,21) Kde je podľa tvojho srdca tvoj poklad?**

Podnety na zamyslenie

„Božie srdce túži po pozemských deťoch láskou silnejšou než smrť. V jedinom dare svojho Syna nám dal Boh celé nebo. Spasiteľov život, smrť i príhovor za nás pred Bohom, služba anjelov, prosby Ducha, Otcovo pôsobenie nad všetkým a prostredníctvom všetkého, ustavičný záujem nebeských bytostí – to celé slúži vykúpeniu človeka." (SC 21; CK 15)

„Ak ste sa zriekli vlastného ja a odovzdali sa Kristovi, ste členmi Božej rodiny a všetko, čo patrí Otcovi, patrí aj vám. Boh vám sprístupnil všetky poklady nielen súčasného, ale aj budúceho sveta. Služba anjelov, dar Božieho Ducha a úsilie Božích služobníkov – to všetko je pre vás. Svet so všetkým, čo je v ňom, patrí vám do takej miery, do akej vám to môže prospieť. (MB 110; MVB 114)

Námety na spoločné uvažovanie

1. **Pri všetkých tých úžasných daroch, ktoré Boh dáva svojim deťom, si musíme klásť podobnú otázku ako žalmista: „Čím sa odvďačím Hospodinovi za všetko dobré, čo mi urobil?" (Ž 116,12) Urobte si zoznam Božích požehnaní a darov, ktoré ste v živote dostali (duchovné dary, vzťahy aj hmotné požehnanie). Podeľte sa o svoje zistenia v triede sobotnej školy. Čo sa z toho môžete naučiť o vďačnosti?**
2. **Hoci Boha vnímame predovšetkým ako nášho Stvoriteľa, Písmo opakovane zdôrazňuje, že On je aj naším Udržiavateľom (pozri Heb 1,3; Jób 38,33–37; Žalm 135,6.7; Kol 1,17; Sk 17,28 a 2Pet 3,7). Všetko – od galaxií vo vesmíre cez tlkot nášho srdca až po sily, ktoré držia pohromade atómové štruktúry tvoriace všetku známu hmotu – udržiava v existencii len Božia moc. Ako by nám táto biblická pravda mala pomôcť pochopiť náš záväzok voči Bohu: ako používame všetko, čo nám dal? Ako nám táto realita pomáha udržiavať zmysel nášho života v správnej perspektíve?**
3. **Lekcia hovorila o tom, že zo všetkých Božích darov je Ježiš a plán spasenia tým najväčším darom, ktorý sme dostali. Prečo je to tak? Čo by sme mali, nebyť Ježiša, spasenia a nádeje na večný život? Istý ateistický spisovateľ vykreslil ľudí ako „kusy kaziaceho sa mäsa na rozpadajúcich sa kostiach". Prečo by mal pravdu, keby nebolo daru evanjelia?**

Týždeň od 8. do 14. januára

Božie zmluvy s nami

Texty na tento týždeň

Mat 10,22; Ján 6,29; 5Moj 28,1–14; Prísl 3,1–10; Mal 3,7–11; Mat 6,25–33

Úvodný text

[1]Ak budeš naozaj počúvať hlas Hospodina, svojho Boha, zachovávať a uskutočňovať všetky jeho príkazy, ktoré ti dnes dávam, Hospodin, tvoj Boh, ťa vyvýši nad všetky národy zeme. [2]Keď budeš poslúchať slovo Hospodina, svojho Boha, spočinú na tebe všetky tieto požehnania a budú ťa sprevádzať. (5Moj 28,1.2)

Je pozoruhodné, že Boh s nami uzavrel zmluvy. Väčšina z nich je bilaterálna (dvojstranná), čo znamená, že obom stranám (Bohu aj ľuďom) vyplývajú zo zmluvy určité záväzky. Príkladom bilaterálnej zmluvy je: „Ak ty urobíš toto, ja urobím tamto." Alebo „Ja vykonám toto, ak ty vykonáš tamto."
Zriedkavejší typ zmluvy je jednostranný. „Vykonám toto, či už ty svoj diel vykonáš alebo nie." Niektoré zo zmlúv, ktoré Boh uzavrel s ľudstvom, sú jednostranné. Tu je niekoľko príkladov:
- „Lebo on dáva vychádzať slnku nad zlými aj nad dobrými a zosiela dážď na spravodlivých aj nespravodlivých." (Mat 5,45) Nech je naše konanie akékoľvek, spravodlivé alebo nespravodlivé, Boh dáva vychádzať slnko a dáva padať dážď. (Samozrejme, okrem výnimočných prípadov, keď Boh použije napríklad sucho ako trest. Pozri napríklad 1Kráľ 17,1–7.)
- Po potope Boh sľúbil ľudstvu a „všetkým živým bytostiam", že už nikdy nepríde ďalšia potopa, ktorá by pokryla celú zem (pozri 1Moj 9,9–16), a to bez ohľadu na naše činy.
- „Kým bude trvať zem, sejba ani žatva, chlad ani horúčava, leto ani zima, deň ani noc neprestanú." (1Moj 8,22) Ročné obdobia budú prichádzať a odchádzať bez ohľadu na konanie človeka.
Tento týždeň sa budeme venovať niekoľkým dôležitým bilaterálnym zmluvám medzi Bohom a Jeho deťmi. Modlime sa, aby sme z Božej milosti dodržiavali naše záväzky plynúce so zmluvy s Bohom.

Osnova lekcie

Pri štúdiu tejto lekcie si pripomenieme, k čomu sa vo vzťahu k nám Boh z lásky zmluvne zaviazal (aj keď si to nijako nezaslúžime), ale aj to, akú reakciu na túto milosť od nás očakáva.

- Ján 6,29; 1Ján 5,13: Spasenie a naša odpoveď viery (nedeľa)
- 5Moj 28,1.2.13.14: Milosť a naša odpoveď poslušnosti (pondelok)
- Prísl 3,1–12: Jeho dobrota a naša odpoveď vďačnosti (utorok)
- Mal 3,6–12: Desiatky – naša odpoveď vernosti (streda)
- Mat 6,25-34: Jeho starostlivosť a naša odpoveď dôvery (štvrtok)

Zmluva spasenia

Toto som napísal vám, čo veríte v meno Božieho Syna, aby ste vedeli, že máte večný život. (1Ján 5,13)

Všetci vás budú nenávidieť pre moje meno. Kto však vytrvá až do konca, bude spasený. (Mat 10,22)

Ježiš im odpovedal: „Toto je Boží skutok, aby ste verili v toho, ktorého on poslal." (Ján 6,29)

10Preto sa tým viac usilujte, bratia, upevniť svoje povolanie a vyvolenie. Keď to budete robiť, nikdy sa nepotknete. 11Tak budete mať štedro zaistený prístup do večného kráľovstva nášho Pána a Spasiteľa Ježiša Krista. (2Pet 1,10.11)

Osobné štúdium

Kristova smrť na Golgote priniesla ponuku každému človeku, ktorý kedy žil alebo bude žiť. Na rozdiel od prísľubu ročných období, spása nie je jednostranná. Boh ju síce ponúka každému ako dar, ale závisí od nás, ako na tento dar zareagujeme. Nesprávne presvedčenie, že každý bude spasený – či chce alebo nie, bez ohľadu na jeho postoj k daru spasenia – sa nazýva „univerzalizmus".
Ježiš však jasne učil, že aj keď zomrel za celé ľudstvo, mnohí ľudia kráčajú po širokej ceste k zničeniu a večnej smrti (Mat 7,13.14).

Čo hovoria nasledujúce texty o spôsobe, akým ľudia prijímajú dar spasenia v Ježišovi Kristovi?
1Ján 5,13
Mat 10,22
Ján 6,29
2Pet 1,10.11

Apoštol Pavol vnímal dvojstrannú povahu zmluvy spasenia. Pavol vedel, že ho čoskoro popravia, a napriek tomu, že ho mnohí jeho spoločníci opustili, s dôverou napísal svojmu drahému priateľovi Timotejovi, že dodržal svoj koniec dohody: „6Ja mám byť už obetovaný, nastal už čas môjho odchodu. 7Dobrý boj som dobojoval, beh som dokončil, vieru som zachoval. 8Už mám pripravený veniec spravodlivosti, ktorý mi dá v onen deň Pán, spravodlivý sudca, no nie iba mne, ale aj všetkým, čo s láskou očakávajú jeho zjavenie." (2Tim 4,6–8)
Pavol vlastne hovorí: Som pripravený, [pretože] bojoval som dobrý boj, dokončil som svoju púť, zachoval som si vieru. Hoci odkazuje na to, že splnil svoj diel záväzku, bolo mu jasné, že spasený je len vierou, nie skutkami zákona. Svoje skutky alebo úspechy preto nevníma ako zásluhy, vďaka ktorým dostáva spasenie. „Veniec spravodlivosti", ktorý ho čaká, je Ježišova spravodlivosť, ktorú si Pavol vierou privlastnil a držal sa jej až do konca svojho života.

Aplikácia

- **Hoci spasenie je nezaslúžený dar, aký je rozdiel medzi tými, ktorí dar prijímajú a tými, ktorí ho neprijímajú? Čo si vyžaduje prijatie tohto daru?**

„Ak budeš naozaj počúvať“

[1]Ak budeš naozaj počúvať hlas Hospodina, svojho Boha, zachovávať a uskutočňovať všetky jeho príkazy, ktoré ti dnes dávam, Hospodin, tvoj Boh, ťa vyvýši nad všetky národy zeme. [2]Keď budeš poslúchať slovo Hospodina, svojho Boha, spočinú na tebe všetky tieto požehnania a budú ťa sprevádzať. ... [13]Ak budeš poslúchať príkazy Hospodina, svojho Boha, ktoré ti dnes prikazujem zachovávať a uskutočňovať ich, Hospodin ťa ustanoví za hlavu, nie za chvost. Budeš vystupovať čoraz vyššie a nebudeš upadať. [14]Neodchyľuj sa ani napravo, ani naľavo, ani od jediného slova, ktoré vám dnes prikazujem, a nechoď za inými bohmi, aby si im slúžil. (5Moj 28,1.2.13.14)

Osobné štúdium

Kniha Deuteronómium (5. Mojžišova) je zápisom Mojžišových posolstiev, ktoré sú rozlúčkou s druhou generáciou Izraelitov po štyridsiatich rokoch putovania púšťou. Tieto posolstvá boli odovzdané na moábskych rovinách východne od Jericha. Kniha Deuteronómium sa nazýva aj „Kniha napomenutí“.
V tejto knihe Mojžiš opisuje Božie verné zaobchádzanie s Izraelom. Rozpráva o cestách z vrchu Sinaj do Kádeš-Bárney na okraji zasľúbenej krajiny, ako aj o vzbure a štyridsiatich rokoch putovania po púšti. Nanovo Izrealitom pripomenul Desatoro a zdôraznil prinášanie darov. Ale hlavným cieľom Deuteronómia je rada poslúchať Boha a prijímať Jeho požehnania. Mojžiš vykresľuje Boha ako toho, kto má schopnosť a túžbu starať sa o svoj ľud.

Prečítaj si text 5Moj 28,1–14. Aké požehnania sú zasľúbené Izraelitom? Čo musí Boží ľud urobiť, aby sa v jeho živote naplnili?

Mojžiš veľmi túžil po tom, aby ľudia pochopili, že Boh pre nich pripravil úžasné, ba priam zázračné požehnania. Jeho slová „Ak budeš naozaj poslúchať“ zdôrazňujú, že ide o ich večný osud. Ide o dôležitý prejav reality slobodnej voľby. Izrael bol Božím vyvoleným národom, príjemcom veľkých požehnaní a nádherných zasľúbení. Tieto požehnania a zasľúbenia však neboli bezpodmienečné. Bolo potrebné ich uznať, prijať a konať podľa Božích požiadaviek.
Nič z toho, čo Boh od svojho ľudu očakával, nebolo nesplniteľné. „[11]Tento príkaz, ktorý ti dnes dávam, nie je pre teba nepochopiteľný ani veľmi vzdialený. [12]Nie je v nebi, aby si mohol povedať: ‚Kto vystúpi do neba, aby nám ho odtiaľ zniesol a dal ho počuť, aby sme ho mohli plniť?‘ [13]Nie je ani za morom, aby si mohol povedať: ‚Kto zájde za more, aby nám ho priniesol a mohli sme ho počuť a plniť?‘ [14]Veď to slovo je veľmi blízko, v tvojich ústach a v tvojom srdci, aby si ho mohol dodržiavať.“ (5Moj 30,11–14)
Treba tiež pripomenúť, že okrem požehnaní v texte zaznievajú aj varovania pred kliatbami, ktoré by ich postihli, keby Boha neposlúchali (5Moj 28,15–68). Boh jasne hovorí, aké by boli následky hriechu a vzbury.

Aplikácia

- **Čo pre teba znamená „naozaj počúvať“ to, čo ti Boh prikazuje konať?**

Cti Pána

[1]Syn môj, nezabudni na moju náuku a tvoje srdce nech dodržiava moje príkazy, [2]lebo ti predĺžia dni a roky života a pridajú ti pokoj. [3]Milosrdenstvo a vernosť nech ťa neopustia. Priviaž si ich na krk, napíš si ich na tabuľu srdca [4]a získaš si tak priazeň a dobrú povesť v očiach Boha a ľudí. [5]Dôveruj celým srdcom Hospodinovi a nespoliehaj sa na svoj rozum. [6]Na všetkých svojich cestách ho poznávaj a on sám ti urovná chodníky. [7]Nerob sa múdrym vo svojich očiach, ale maj bázeň pred Hospodinom a odvráť sa od zla. [8]Uzdraví sa tvoje telo a vzpružia sa tvoje kosti. [9]Ucti si Hospodina zo svojho majetku a z prvotín každej úrody; [10]potom sa tvoje sýpky naplnia obilím a tvojimi lismi bude pretekať mušt. [11]Syn môj, neodvrhuj Hospodinovu výchovu a nezarmucuj sa pre jeho karhanie, [12]lebo Hospodin karhá toho, koho miluje, ako otec syna, ktorého má rád. (Prísl 3,1–12)

Osobné štúdium

Kniha Prísloví nie je ani tak o tom, čo je dobré a čo zlé, ako o tom, čo je múdre a čo hlúpe, bláznivé. Pri čítaní knihy si človek uvedomí výhody múdrosti a úskalia hlúposti.

Aké zasľúbenia sa nachádzajú v úvodnom texte Prísl 3,1–12? Čo sú „prvotiny každej úrody"? Akú úlohu zohrávajú v našom vzťahu k Bohu?

Boh od nás žiada, aby sme ho mali na prvom mieste aj pri správe nášho majetku. Vyjadrujeme tým, že On je vlastníkom všetkého a že sa o nás stará. Boh zároveň hovorí, že ak ho dáme na prvé miesto, potom požehná všetko ostatné. Dať Boha na prvé miesto je činom viery. Prejavujeme tým dôveru v Hospodina celým svojím srdcom. Ukazujeme, že sa spoliehame na Boha, nie na vlastnú múdrosť. To je mimoriadne dôležité, pretože v živote sa odohráva príliš veľa situácií, ktorým nerozumieme a nedávajú nám zmysel.

Zo všetkého najviac nás k viere v Boha a jeho lásku podnecuje to, čo vykonal na kríži. Ježiš je nielen náš Stvoriteľ (Ján 1,1–4) a náš Udržiavateľ (Heb 1,3), ale aj náš Vykupiteľ (Zj 5,9). Ak si to uvedomujeme, potom dať Bohu prvotinu zo všetkého, čo nadobúdame, je to najmenej, čo môžeme urobiť.

„Pán si nielen činí nárok na desiatok, ale hovorí dokonca, ako mu má byť vyhradený. *Ucti si Hospodina zo svojho majetku a z prvotín každej úrody.* Zisťujeme, že nemáme najprv minúť svoje finančné prostriedky pre seba a Pánovi priniesť zvyšok, aj keby išlo o poctivý desiatok. Boží podiel má byť oddelený na prvom mieste." (RH 10. 11. 1896)

Boh hovorí, že ak ho dáme na prvé miesto, „potom sa tvoje sýpky naplnia obilím" (Prísl 3,10). To však neznamená, že sa jedného dňa zobudíme a naše stodoly a sýpky budú zázračne naplnené. V živote veriaceho človeka to funguje inak. Biblia obsahuje mnoho zásad dobrého správcovstva, starostlivého plánovania a finančnej zodpovednosti. Našou prvou a hlavnou zodpovednosťou je vernosť v tom, k čomu nás Boh povoláva.

Aplikácia

- **Ako sa môžeme naučiť dôverovať Bohu a Jeho zasľúbeniam aj v čase finančných ťažkostí a problémov, keď aj napriek našej vernosti zostávajú naše „stodoly" prázdne?**

Dohoda o desiatkoch

**6 „Ja, Hospodin, som sa nezmenil, ani vy ste neprestali byť synmi Jákobovými.
7 Už za čias svojich otcov ste sa odchýlili od mojich ustanovení a nezachovávali ste ich. Vráťte sa ku mne a ja sa vrátim k vám," vraví Hospodin zástupov.
„Pýtate sa: ‚Ako sa máme vrátiť?' 8 Smie človek okrádať Boha? Vy ma okrádate.
Pýtate sa: ‚O čo ťa okrádame?' O desiatky a pozdvihované obetné dary. 9 Preto
vás stíha kliatba, lebo ma okrádate vy, celý tento národ. 10 Prinášajte celé
desiatky do zásobárne. Keď bude potrava v mojom dome, potom ma vyskúšajte," vraví Hospodin zástupov, „či vám neotvorím okná nebies a nevylejem
na vás nadmieru požehnania. A bude po nedostatku. 11 Kvôli vám zabránim
škodcom, aby vám neskazili plodiny zeme. Na poli nebude vinič bez plodov,"
vraví Hospodin zástupov. 12 „Blahoslaviť vás budú všetky národy, lebo budete
obľúbenou krajinou," vraví Hospodin zástupov.** (Mal 3,6–12)

Osobné štúdium

Medzi praktizovaním desiatkov a naším vzťahom k Bohu existuje úzke duchovné spojenie. Izraelitom sa darilo, keď poslúchali Boha a boli verní v desiatkoch. Keď desiatky zanedbávali, dostávali sa do ťažkostí. Zdá sa, že život národa bol neustálym striedaním protichodných období. Buď boli poslušní a prežívali prosperitu, alebo sa dostávali do vzbury, ktorej následkom boli problémy. Práve v jednom z týchto období nevery sa Hospodin prostredníctvom proroka Malachiáša prihovoril k národu a navrhol mu dvojstrannú zmluvu.

Aké zasľúbenia a povinnosti sú uvedené v úvodnom texte (Mal 3,6–12)?

Hospodin ľuďom sľúbil, že ak sa k nemu vrátia, On sa vráti k nim. Keď sa pýtali, v čom má ich „návrat" spočívať, výslovne im povedal, aby ho prestali okrádať o desiatky a dary. Kliatba, ktorá na nich doliehala, bola priamym následkom ich konania. Božie riešenie problému kliatby bolo nasledovné: „Prinášajte celé desiatky do zásobárne." (Mal 3,10) Ak sa ľud rozhodne poslúchnuť, potom Boh „otvorí okná nebies a vyleje na nich nadmieru požehnania" (Mal 3,11). Nadmiera požehnania znamená, že ľud nebude mať v ničom nedostatok. Namiesto obáv o vlastnú existenciu budú môcť pomáhať druhým a Božie dielo bude napredovať.

„Ten, ktorý dal svojho jednorodeného Syna, aby za vás zomrel, uzavrel s vami zmluvu. Dáva vám svoje požehnania a od vás vyžaduje, aby ste mu prinášali svoje desiatky a obety. Nikto sa nikdy neodváži povedať, že tento princíp nedokázal pochopiť. Boží plán týkajúci sa desiatkov a obetí je jednoznačne predstavený v tretej kapitole Malachiáša. Boh ľudí vyzýva, aby boli verní zmluve, ktorú s nimi uzavrel." (CS 75)

Jedno z období, keď bol národ verný Bohu a prežíval prosperitu, bolo počas vlády kráľa Ezechiáša (Chizkiju). V Judsku nastalo skutočné prebudenie a ľudia začali verne vracať svoje desiatky a obete do chrámového skladu. „Keď sa tá výzva rozniesla, naznášali Izraeliti množstvo prvotín obilia, muštu, oleja, medu a rôznych poľných plodín. Priniesli i mnoho desiatkov zo všetkého." (2Kron 31,5) Ľudia toho priniesli toľko, že kráľ videl „hŕby" darov, ktoré boli dôkazom Hospodinovho požehnania. Skladové priestory museli dokonca rozšíriť, aby bolo kde dary uskladniť.

Aplikácia

- **Čo hovorí tvoj desiatok (alebo jeho nedostatok) o tvojej viere a o tvojom vzťahu k Bohu?**

Hľadajte najprv

25Preto vám hovorím: Nebuďte ustarostení o svoj život, čo budete jesť a piť, ani o svoje telo, čo si oblečiete. Či nie je život viac ako jedlo a telo viac ako odev? 26Pozrite sa na nebeské vtáky: nesejú ani nežnú, ani nezhromažďujú obilie do sýpok, a váš nebeský Otec ich živí. Či vy nie ste oveľa viac ako ony? 27A kto z vás si môže svojou ustarostenosťou predĺžiť život čo len o jediný lakeť? 28A prečo ste takí ustarostení o oblečenie? Pozorujte poľné ľalie, ako rastú: nenamáhajú sa ani nepradú. 29No hovorím vám: Ani Šalamún sa v celej svojej sláve neobliekal tak ako hociktorá z nich. 30Keď teda Boh takto oblieka trávu na poli, ktorá dnes je a zajtra ju hodia do pece, či neoblečie oveľa skôr vás, vy maloverní? 31Nehovorte teda ustarostene: Čo budeme jesť? Čo budeme piť? Čo si oblečieme? 32Veď toto všetko zháňajú pohania; a váš nebeský Otec predsa vie, že to všetko potrebujete. 33Hľadajte však najprv Božie kráľovstvo a jeho spravodlivosť a toto všetko sa vám pridá. 34Nebuďte teda ustarostení o zajtrajšok, lebo zajtrajšok sa o seba postará. Každý deň má dosť vlastného trápenia. (Mat 6,25–34)

Osobné štúdium

Marek v evanjeliu poznamenáva, že Ježiša ľudia počúvali s radosťou (Mar 12,37). Väčšina tých, ktorí Ježiša nasledovali vo veľkých zástupoch, patrila medzi obyčajných ľudí. Ich nasýtil na úbočí a oni počuli kázanie na vrchu. Ježišovo posolstvo znelo v podstate takto: *Viem, že sa snažíte zabezpečiť svoje rodiny. Trápite sa, či budete mať dosť jedla na každý deň. Usilujete sa zaobstarať oblečenie, ktoré potrebujete, aby vám v noci nebolo zima. Môj návrh je však takýto...*

Aké zasľúbenie dal Ježiš v kázaní na vrchu vo veršoch Mat 6,25–34? Čo mali ľudia urobiť a aký postoj mali zaujať, aby sa toto zasľúbenie stalo realitou v ich živote?

Povedali sme si už, že mnohé Božie zasľúbenia majú prvky dvojstrannej zmluvy. To znamená, že na to, aby sme dostali požehnanie, musíme tiež urobiť svoj diel.

Prečítajte si nasledovné texty. Čo sa v nich hovorí o konaní človeka a aké zasľúbenie v nich Boh dáva? V čom spočíva „dvojstrannosť" Božej ponuky?
Iz 26,3
1Ján 1,9
2Kron 7,14

Všetky tieto verše (a mnohé ďalšie) sa zaoberajú vzájomným prepojením Božieho a nášho konania. Boh je zvrchovaný Stvoriteľ a Udržiavateľ života. Zároveň platí, že spasenie je darom milosti, ktorý si nijako nemôžeme zaslúžiť. Napriek tomu máme aj my tu na zemi svoju úlohu vo veľkom spore. Pomocou posvätného daru slobodnej vôle sa musíme rozhodnúť, či budeme nasledovať nabádanie Svätého Ducha a poslúchneme to, k čomu nás Boh volá. Hoci nám Boh ponúka požehnanie a život, my si môžeme zvoliť kliatbu a smrť. Niet divu, že Boh hovorí: „Vyvoľ si teda život, aby si zostal nažive aj so svojím potomstvom." (5Moj 30,19)

Aplikácia

- **Aké rozhodnutia ťa môžu priviesť bližšie k Bohu? Ktoré rozhodnutia potrebuješ urobiť, aby si mohol v tejto rozbúrenej dobe prežívať pokoj?**

Podnety na zamyslenie

„Keď Boží ľud v ktoromkoľvek dejinnom období s nadšením a ochotne plnil Boží plán pravidelných darov [desiatkov] a prinášal svoje dary a obete, vždy prežíval večne platné zasľúbenie, že zdar vo všetkom konaní je úmerný tomu, ako poslúchajú Hospodinove požiadavky. Keď ľud uznal Božie nároky, plnil Božie požiadavky a svojimi darmi prejavil úctu voči Bohu, stodoly sa vrchovato naplnili. Keď však ľudia okrádali Boha v desiatkoch a obetiach, pocítili, že okrádajú nielen jeho, ale aj seba, pretože Boh obmedzil svoje požehnania takou mierou, akou ľud obmedzil svoje obete Bohu." (3T 395)

Biblia veľmi jasne hovorí, že sme spasení jedine vierou, pretože spasenie je darom Božej milosti. Naša poslušnosť Božím príkazom a požiadavkám je odpoveďou na Božiu milosť, nijako nám však na ňu nevzniká nárok. Veď ak by to tak bolo, nešlo by ani o dar a ani o milosť (pozri Rim 4,1–4).

Keď sa pozrieme na Božiu dvojstrannú zmluvu s nami, môžeme vidieť na jednej strane Božie požehnania a na druhej strane našu zodpovednosť. Naša pozitívna reakcia na Božiu ponuku spôsobuje, že si s ním vytvárame vzťah a ovplyvňujeme tým náš osud. Poslušnosť – vernosť a služba lásky – to je skutočný znak učeníctva. Viera nás neoslobodzuje od poslušnosti, naopak, je to viera a iba viera, čo nás robí účastníkmi Kristovej milosti, a to nám umožňuje žiť v poslušnosti, ktorú od nás Boh žiada.

Námety na spoločné uvažovanie

1. **Hovorí sa, že ak by bol každý adventista verný v dávaní desiatkov, naša cirkev by mala viac než dosť peňazí na to, aby urobila všetko, čo potrebuje na šírenie posolstva. Ako v tejto oblasti pomáhate cirkvi, aby mohla konať dielo, na ktoré bola povolaná?**
2. **Zamyslite sa viac nad myšlienkou, aké dôležité sú naše rozhodnutia a naše skutky vo vzťahu k Bohu. Čo potrebujeme urobiť, aby sme sa pri uvažovaní o dôležitosti skutkov poslušnosti (vrátane vernosti v desiatkoch a dobrého spravovania zverených darov) nechytili do pasce zákonníctva?**
3. **V triede sobotnej školy sa porozprávajte o aplikačnej otázke z utorkovej lekcie. Prečo prichádzajú do života ťažkosti aj napriek našej vernosti? Čo môžeme urobiť preto, aby sme sa v problémoch nenechali odradiť od Boha a od viery?**

Desiatky

Texty na tento týždeň

1Moj 14,18–20; Mal 3,10; 5Moj 12,5–14; 3Moj 27,30; 1Kráľ 17,9–16; 1Kor 4,1.2

Úvodný text

„Prinášajte celé desiatky do zásobárne. Keď bude potrava v mojom dome, potom ma vyskúšajte," vraví Hospodin zástupov, „či vám neotvorím okná nebies a nevylejem na vás nadmieru požehnania. A bude po nedostatku." (Mal 3,10)

V 1Moj 14,17–24 sledujeme Abráma, ako sa vracia z úspešnej misie na záchranu svojho synovca Lóta, jeho rodiny a ďalších ľudí odvlečených zo Sodomy. Sodomský kráľ ponúkol Abrámovi všetku korisť z bitky. Abrám však túto ponuku odmietol. Išlo o mocný dôkaz toho, že Abrám sa spoliehal len a len na Hospodina. Okrem toho dal Melchisedekovi, kráľovi Sálema, „desiatok zo všetkého", čo mal (1Moj 14,20).

Po týchto udalostiach Hospodin patriarchovi povedal: „Neboj sa, Abrám, ja som tvoj štít, tvoja hojná odmena." (1Moj 15,1) Tento výrok znamená, že Boh sa k Abrámovi priznáva ako jeho Ochranca a Poskytovateľ. O niekoľko storočí neskôr povedal Mojžiš Izraelitom, ktorí sa pripravovali na vstup do Kanaánu: „Odvádzaj desiatok z celej úrody svojej sejby, ktorú každoročne prináša pole... aby si sa učil báť Hospodina, svojho Boha, po všetky dni." (5Moj 14,22.23)

Ellen G. Whiteová napísala: „Od ľudí sa vyžadovalo, aby obetovali Bohu dary na náboženské účely už dávno predtým, než Mojžiš dostal jasné pravidlá a príkazy. Dialo sa tak dokonca už za čias Adama." (3T 393)

Čo sa z uvedených príkladov môžeme naučiť pre náš život viery?

Osnova lekcie

V tretej lekcii sa osobitne zameriame na biblické nariadenie o prinášaní desiatkov, jeho praktickú podobu a význam v Božom pláne.

- 1Moj 14,18–20: Desiatky a Božie deti (nedeľa)
- Mal 3,10: Miesto určenia desiatkov (pondelok)
- 3Moj 27,30; 4Moj 18,21–24: Desiatky a podpora služby evanjelia (utorok)
- 1Kráľ 17,8–16: Desiatky ako prioritná „platba" (streda)
- 1Kor 4,1.2: Desiatky ako prejav vernosti (štvrtok)

Princíp desiatku

18Šalémsky kráľ Melchisedek priniesol chlieb a víno. Bol totiž kňazom Najvyššieho Boha. 19Požehnal ho a povedal: „Nech Abráma požehná Najvyšší Boh, Tvorca neba i zeme. 20Nech je zvelebený Najvyšší Boh, ktorý ti vydal do rúk tvojich nepriateľov.“ Vtedy mu Abrám dal desiatok zo všetkého. (1Moj 14,18–20)

Osobné štúdium

Znovuzrodený človek prijíma Boha ako svojho Stvoriteľa, Udržiavateľa, Vykupiteľa a Pána vesmíru. Kríž premieňa našu zameranosť na seba, naše sebectvo. Boh si nárokuje pre seba celé ľudské srdce. Z nášho času si Boh vyhradil pre seba jednu sedminu (2Moj 20,8–11). Z materiálnych vecí si vyhradil jednu desatinu. Táto desatina sa v Biblii i dejinách nazývala desiatok. Desiatok je tá časť nášho príjmu, ktorú vraciame Bohu. Chápeme, že všetko, čo máme, patrí v prvom rade Bohu. Zákon o desiatkoch daný Izraelu na vrchu Sinaj poukazuje na to, že desiatok je svätý a patrí Hospodinovi (pozri 3Moj 27,30.32). Boh žiada len svojich 10 percent. Naše obete vďačnosti sú oddelené od desiatku a tvoria časť navyše. Desiatok je minimálnym svedectvom našej kresťanskej oddanosti. Nikde v Biblii nenájdeme náznak, že by Boží podiel bol menší ako desatina.

Uvažuj o textoch 1Moj 14,18–20 a Heb 7,1–9. Aká bola Abrámova reakcia na stretnutie s Melchisedekom? Prečo takto zareagoval?

Prvá zmienka o desiatku v Biblii je práve v 1. Mojžišovej 14, ktorá rozpráva príbeh o stretnutí Melchisedeka s Abrámom. Posledná zmienka o desiatku v Biblii pripomína to isté stretnutie. V Heb 7,1–9 sa hovorí o desiatku sedemkrát. (V týchto veršoch sú v gréčtine rôzne vzájomne zameniteľné vyjadrenia: desiatok, desatina /desiata časť/ a dávať desiatok /desatinu/). Autor Listu Hebrejom ukazuje, že ani Melchisedek, ani Kristus neboli z kmeňa Lévi. Z toho vyplýva, že princíp platenia desiatku predchádza vznik špecifickej skupiny Levitov a funguje aj po naplnení starozmluvných predobrazov. Desiatok sa teda nevzťahuje len na Izraelitov a ani nemá svoj pôvod na Sinaji.

Uvažujte o texte 1Moj 28,13.14.20–22. Čo Boh sľúbil, že urobí pre Jákoba? Aká bola Jákobova reakcia na Hospodinovo zasľúbenie?

Keď Jákob utiekol z domu pred nahnevaným bratom Ezávom, jednej noci sa mu snívalo o rebríku, ktorý vystupoval zo zeme do neba. Anjeli po ňom chodili hore a dolu. Boh stál na vrchole a sľúbil, že bude s Jákobom a jedného dňa ho privedie späť domov. Jákob vtedy sľúbil: „20Ak bude so mnou Boh, ak ma bude chrániť na ceste, na ktorú som sa vydal, ak mi dá chlieb na jedenie a šaty na oblečenie 21a šťastne sa vrátim do domu svojho otca, Hospodin bude mojím Bohom. 22Tento kameň, ktorý som postavil ako posvätný stĺp, bude Božím domom a zo všetkého, čo mi dáš, budem ti verne odvádzať desiatky.“ (1Moj 28,20–22)

Aplikácia

- **Prečo je dôležité pochopiť, že desiatky, podobne ako sobota, neboli niečo, čo malo pôvod v starovekom právnom či náboženskom systéme Izraelitov? Aké posolstvo by sme si z tejto pravdy mali vziať my, ktorí žijeme po udalostiach na kríži?**

Čo je to zásobáreň

„Prinášajte celé desiatky do zásobárne. Keď bude potrava v mojom dome, potom ma vyskúšajte," vraví Hospodin zástupov, „či vám neotvorím okná nebies a nevylejem na vás nadmieru požehnania. A bude po nedostatku." (Mal 3,10)

Znova uvažujte o texte Mal 3,10. Kam by mal podľa tohto verša smerovať náš desiatok?

Osobné štúdium

Hoci v texte nie sú uvedené konkrétne pokyny, je zrejmé, že Boží ľud vedel, čo znamená výraz „zásobáreň" („dom pokladu"; Roh). Boh prostredníctvom proroka v tomto verši hovorí o „potrave v mojom dome". Jeho ľud chápal, že Božím domom bola spočiatku svätyňa postavená na púšti podľa detailných plánov, ktoré dostal Mojžiš na vrchu Sinaj. Neskôr, keď Izrael žil v zasľúbenej krajine, hlavným miestom bolo najprv Šílo a neskôr chrám v Jeruzaleme.

Prečítajte si text 5Moj 12,5–14. Tieto verše nenaznačujú, že by Božie deti mohli podľa vlastného uváženia rozhodovať, kde budú obetovať a kam budú prinášať svoje desiatky a dary. Čo sa môžeme z týchto zásad naučiť?

Ako členovia Božej rodiny chceme pochopiť a praktizovať Jeho vôľu aj v súvislosti s darmi a desiatkami. V biblickom zázname sa dozvedáme, že Izraeliti mali trikrát v roku putovať do domu Hospodina, svojho Boha (na slávnosť nekvasených chlebov /spojená so sviatkom *pesach*/, slávnosť zberu prvotiny /*letnice, turíce*/ a slávnosť zberu úrody /spojená so *sviatkom stánkov*/; pozri 2Moj 23,14–17). Tam mali osobne priniesť svoje obete, desiatky a dary, aby tak chválili a uctievali Boha. Potom leviti rozdelili desiatky svojim bratom po celej krajine (pozri 2Kron 31,11–21; Neh 12,44–47; 13,8–14). V súlade s týmto princípom biblického centrálneho skladu („zásobárne") Cirkev adventistov siedmeho dňa určila miestne združenia, misijné polia a únie ako „sklady", z ktorých je v mene celosvetovej cirkvi platená služba kazateľov.
Pre zjednodušenie dnes členovia zboru prinášajú desiatky do miestneho zboru, kde ich odovzdávajú v rámci bohoslužby (samozrejme, dnes je možná aj bezhotovostná úhrada). Miestni pokladníci potom odovzdávajú desiatok do „zásobárne" v príslušnom združení cirkvi. Tento systém správy desiatkov, načrtnutý a ustanovený Bohom, prispel k tomu, že Cirkev adventistov siedmeho dňa sa mohla rozrásť po celom svete.

Aplikácia

- **Predstav si, že by sa každý rozhodol dávať svoj desiatok kam chce, podľa vlastného uváženia. Aký vplyv by to malo na celosvetový rozvoj cirkvi? Prečo by bola takáto prax škodlivá a v rozpore s Písmom?**

Určenie desiatku

Všetky desiatky krajiny, z obilia poľa i z ovocia stromov, patria Hospodinovi. Sú zasvätené Hospodinovi. (3Moj 27,30)

[21]Léviovcom dávam v Izraeli dedične do vlastníctva všetky desiatky za ich službu, ktorú vykonávajú, za službu pri stane stretávania. ... [23]Službu pri stane stretávania budú vykonávať len Léviovci a budú niesť zodpovednosť za svoje previnenia. Toto je trvalé ustanovenie pre vaše pokolenia. Medzi Izraelitmi nebudú mať dedičný majetok. [24]Namiesto toho dávam Léviovcom za dedičný majetok desiatky od Izraelitov, ktoré prinášajú Hospodinovi ako pozdvihovanú obetu. Preto som im povedal, že medzi Izraelitmi nebudú mať dedičný majetok. (4Moj 18,21.23.24)

Osobné štúdium

Na čo mali podľa textov 3Moj 27,30 a 4Moj 18,21.23.24 slúžiť desiatky?

Pretože Boh je vlastníkom všetkého (Ž 24,1), očividne nepotrebuje peniaze. Ale pretože desiatok je Jeho, hovorí nám, čo s ním máme robiť. Desiatky majú podporovať službu evanjelia. A preto sa majú potreby kazateľov a evanjelistov kryť z prostriedkov Božieho desiatku.
Kmeň Lévi – starozmluvní kňazi – nezískali žiadny dedičný majetok ako ostatné kmene. Lévi dostal určité mestá, vrátane útočiskových miest, a dostatok pôdy okolo týchto miest na súkromné záhrady. Desiatky slúžili na podporu kmeňa Lévi. Oni sami tiež odvádzali desiatky zo svojich príjmov.

Aké posolstvo hovorí svojim poslucháčom apoštol Pavol podľa textu Sk 20,35?

Desiatok je dôležitý, pretože nám pomáha nadviazať vzťah dôvery s Bohom. Vziať desatinu svojho príjmu a „rozdať ju" (hoci technicky aj tak patrí Bohu), to si skutočne vyžaduje akt viery. Praktizovaním tohto pravidla sa bude naša viera posilňovať.
Zamyslime sa nad časom konca, keď verní nebudú môcť kupovať ani predávať, ako je to opísané v Zjavení 13–14 (pozri aj 11. lekciu). Uvedomujúc si, že čas konca bude komplikovaným obdobím, potrebujeme už dnes rozvíjať svoju dôveru v Boha a v jeho prozreteľnosť, moc a lásku. Verné dávanie desiatku určite pomáha rozvíjať túto dôveru. Už dnes sa potrebujeme naučiť dôverovať Bohu, nech sa nachádzame v akejkoľvek situácii.
Druhým veľkým dôvodom na vernosť vo finančnej oblasti je prístup k zasľúbeným hmatateľným Božím požehnaniam. Ako súčasť zmluvy o desiatkoch Boh svojim verným zasľúbil požehnania, ktoré presahujú naše predstavy. Svojimi darmi môžeme nielen pomáhať núdznym, ale aj prispieť na podporu Božieho diela.

Aplikácia

- **Aká je tvoja skúsenosť s princípom, že je *blaženejšie dávať ako prijímať* (Sk 20,35)?**

Desiatky ako priorita

[8]Hospodin oslovil Eliáša: [9]„Zober sa a odíď do Sarepty, ktorá patrí Sidonu, a usaď sa tam. Prikázal som tam totiž jednej vdove, aby sa o teba starala.“ [10]Tak sa vybral do Sarepty. Keď prišiel k mestskej bráne, práve tam akási vdova zbierala drevo. Zavolal na ňu: „Prines mi, prosím, trochu vody v nádobe, nech sa napijem.“ [11]Keď ju šla nabrať, zavolal na ňu: „Prines mi so sebou aj kúsok chleba.“ [12]Povedala: „Akože žije Hospodin, tvoj Boh, nemám nič upečené. Mám iba za hrsť múky v hrnci a trochu oleja v nádobe. Práve zbieram pár kúskov dreva a potom pôjdem niečo pripraviť sebe a svojmu synovi. Keď to zjeme, čaká nás smrť.“ [13]Eliáš jej však povedal: „Neboj sa, choď a urob, čo si povedala. No urob z toho najprv malý posúch pre mňa a prines mi ho. Sebe a svojmu synovi ho pripravíš potom. [14]Lebo takto vraví Hospodin, Boh Izraela: ‚Múky v hrnci neubudne ani nádoba s olejom sa nevyprázdni, kým Hospodin nezošle na zem dážď.‘“ [15]Odišla i urobila, ako prikázal Eliáš. Dlhší čas mala čo jesť ona, on i jej domácnosť. [16]Múky v hrnci neubúdalo ani nádoba s olejom sa nevyprázdňovala podľa Hospodinovho slova, ktoré vyslovil Eliáš. (1Kráľ 17,8–16)

Osobné štúdium

Uvažuj o úvodnom texte (1Kráľ 17,8–16). Aká bola situácia vdovy predtým, ako k nej prišiel Eliáš? Čo od nej prorok žiadal ako prvé, kým sa mala postarať o seba a svojho syna? Čo sa môžeme z tohto príbehu naučiť?

Vdove zo Sarepty Boh povedal, že za ňou prichádza Boží muž (1Kráľ 17,9). Keď Eliáš prišiel, vysvetlila mu svoju hrozivú situáciu. Eliáš najprv požiadal o vodu, potom aj o jedlo. Prorok ju žiadal, aby najprv naplnila jeho potreby, čo mohlo vzbudiť oprávnené obavy. Eliáš však ženu povzbudil: „Neboj sa...“ (1Kráľ 17,13). Potom dodal: „Lebo takto vraví Hospodin, Boh Izraela: ‚Múky v hrnci neubudne ani nádoba s olejom sa nevyprázdni, kým Hospodin nezošle na zem dážď.“ (1Kráľ 17,14)

Je zrejmé, že zo strany proroka nešlo o sebecké počínanie, ale chcel ženu vystaviť skúške viery. „Každý má posudzovať samého seba a dať podľa svojho rozhodnutia.“ (4T 469)

Občas zaznieva otázka, z akej sumy máme počítať desiatky. Desiatky počítame z nášho „príjmu“, ak sme platení hodinovou mzdou alebo platom. Ak sme samostatne zárobkovo činné osoby a máme vlastné podnikanie, platíme desiatok z nášho „prírastku“ alebo zisku. V mnohých krajinách (vrátane našej) sa z platu zamestnanca odvádzajú povinné dane a poplatky, ktoré slúžia na pokrytie výdavkov štátu (bezpečnosť, cesty a mosty, podpora v nezamestnanosti) a tiež na povinné odvody sociálneho a zdravotného zabezpečenia. Otázka je, či máme desiatky odvádzať z hrubej (alebo dokonca takzvanej superhrubej /celková cena práce/) alebo čistej mzdy. Tí, ktorí sú samostatne zárobkovo činnými osobami, si oprávnene odpočítajú náklady na podnikanie, aby určili svoj skutočný zisk pred odpočítaním ich osobných daní.

Štúdie darcovských zvykov členov cirkvi ukazujú, že väčšina z nich dáva desiatok z hrubého príjmu, teda pred odpočítaním daní. V skutočnosti podľa zásad a smerníc o platení desiatkov, ktoré zverejnila Generálna konferencia v roku 1990: „Desiatok by sa mal počítať z hrubej sumy príjmu zo mzdy alebo z platu pred zákonnými alebo inými povolenými zrážkami. To zahŕňa štátne dane z príjmu, ktoré poskytujú služby a iné výhody zodpovedného občianstva. Príspevky do sociálneho zabezpečenia sa môžu odpočítať.“ (Pozri *Tithing Principles and Guidelines*, 111-F, p. 22.)

Aplikácia

- **Ako by si vysvetlil požehnania plynúce z dávania desiatkov niekomu, kto nemá vlastnú skúsenosť z dávania desiatkov? O aké požehnania ide a ako môžu posilniť našu vieru?**

Verný desiatok

[1]A tak nech nás každý pokladá za Kristových služobníkov a za správcov Božích tajomstiev. [2]A od správcov sa napokon vyžaduje, aby bol každý uznaný ako verný. (1Kor 4,1.2)

[19]Po dlhom čase sa pán týchto sluhov vrátil a začal s nimi účtovať. [20]Keď prišiel ten, čo dostal päť talentov, priniesol ďalších päť a povedal: ‚Pane, zveril si mi päť talentov a hľa, získal som ďalších päť.' [21]Pán mu povedal: ‚Správne, dobrý a verný sluha! Bol si verný nad málom, ustanovím ťa nad mnohým. Vojdi do radosti svojho pána!' (Mat 25,19–21)

Osobné štúdium

Čo je podľa textu 1Kor 4,1.2 najdôležitejšou charakteristikou Božích služobníkov a správcov? Ako tejto požiadavke rozumieš?

Čo znamená byť verný v súvislosti s dávaním desiatkov? Tento týždeň sme preskúmali niekoľko základných pohľadov na desiatok:
1. Výška desiatku – je to desatina z nášho príjmu alebo prírastku.
2. Miesto určenia – „zásobáreň", alebo miesto, z ktorého sú platení služobníci evanjelia.
3. Desiatok ako vyjadrenie rešpektu voči Bohu a uznanie, že mu patrí prvá časť nášho príjmu.
4. Použitie desiatku na správny účel – na podporu služby evanjelia.
Ako členovia cirkvi máme zodpovednosť za všetky tieto aspekty desiatkov. A hoci o konkrétnom využití (bod štyri) rozhodujú predovšetkým poverení pracovníci cirkvi, nezbavuje nás to zodpovednosti za správne využitie finančných prostriedkov v cirkvi.
Na rozdiel od rôznych darov, dávanie desiatkov nie je ponechané na naše vlastné uváženie. Pravidlá nestanovujeme my, ale Boh. Ak mu nevraciam celý desiatok, v skutočnosti nejde o desiatok. A ak desiatok neprinášam do „zásobárne", potom desiatok tiež nedávam.

Uvažujte o texte Mat 25,19–21. Kedy zaznieva výzva na skladanie účtov, ako sme hospodárili s Božími prostriedkami? Aké slová zaznievajú na adresu tých, ktorí boli „verní" vo svojom spravovaní Božích vecí?

„*Prineste celý desiatok do zásobárne* (Mal 3,10) je Boží rozkaz. Nie je to výzva na vďačnosť či štedrosť. Je to jednoducho otázka cti. Desiatok je Pánov a on nás zaväzuje, aby sme mu vrátili, čo mu patrí." (Ed 138; Vých 119) Hospodáriť pre Boha je nielen jedinečná výsada, ale aj obrovská zodpovednosť. Boh nám žehná a zachováva nás. Žiada od nás len desatinu z toho, čo z jeho milosti môžeme nadobudnúť. Potom Boh používa svoj desiatok, aby sa postaral o tých, ktorý konajú službu evanjelia, podobne ako to robil pre kmeň Lévi v časoch starovekého Izraela.

Aplikácia

- **Niektorí argumentujú, že sa im nepáči, ako sa používajú ich peniaze z desiatkov, a preto buď neodvádzajú desiatky, alebo ich posielajú niekam inam. Boh však nikde nepovedal: „Prineste celý desiatok do zásobárne, ale len v prípade, že sa ste si istí, že sú využité správne..." Ako vnímate tento problém?**

Podnety na zamyslenie

„Ak by všetky desiatky nášho ľudu prúdili do pokladnice Pána tak, ako by mali, prinieslo by to také požehnanie, že dary a obete na posvätné účely by sa zdesaťnásobili a spojenie medzi Bohom a človekom by zostalo otvorené." (4T 474)
Uvedené tvrdenie je úžasné. Keby sme boli všetci verní v dávaní desiatkov, Boh by nás požehnal finančnými prostriedkami a základ pre naše dary by sa znásobil.
„V tretej kapitole Malachiáša sa nachádza zmluva, ktorú Boh uzavrel s človekom. Hospodin tu konkretizuje spôsob, akým bude svojimi darmi požehnávať tých, ktorí sa k Nemu verne vrátia v desiatkoch a obetiach." (RH, 17. decembra 1901)
„Mali by sme myslieť na to, že Božie nároky na nás majú prednosť pred všetkými inými požiadavkami. Boh nám dáva štedré dary. S človekom uzavrel zmluvu, že desatinu svojho majetku bude vracať Bohu. Pán milostivo zveruje svojim správcom svoje poklady, ale o desiatom diele hovorí: Toto je moje. Práve tak, ako Boh dal svoj majetok človeku, tak má človek vrátiť Bohu verný desiatok zo všetkého svojho majetku. Pôvodcom tohto jasného opatrenia je samotný Ježiš Kristus." (6T 384)

Námety na spoločné uvažovanie

1. **Uvažujte o skutočnosti, že prax desiatkov nepochádza zo starovekého Izraela. Ako nám táto skutočnosť pomáha pochopiť trvalosť tejto povinnosti voči Bohu?**
2. **Uvažujte o otázke položenej na konci pondelkovej lekcie. Zamyslite sa nad tým, čo by sa stalo, keby sa ľudia rozhodli posielať svoje desiatky niekam inam. Čo by sa stalo s našou cirkvou? Existovala by ešte? Čo je zlé na postoji, ktorý hovorí: No, môj desiatok je taký malý, že vlastne nezáleží na tom, či ho dávam alebo nie. Čo by sa stalo, keby mali všetci rovnaký prístup?**
3. **Podeľte sa o vaše skúsenosti s dávaním desiatku. Ako sa môžete navzájom obohatiť v tom, ako vás Boh požehnáva?**

Dary a dávanie

Texty na tento týždeň

2Kor 9,6.7; 5Moj 16,17; Ž 116,12–18; 1Kron 16,29; Mar 12,41–44; Mar 14,3–9

Úvodný text

12Čím sa odvďačím Hospodinovi za všetko dobré, čo mi urobil? 13Pozdvihnem kalich spásy a budem vzývať meno Hospodina. 14Čo som Hospodinovi sľúbil, splním pred všetkým jeho ľudom. (Ž 116,12–14)

Okrem desiatkov sa v Písme hovorí o rôznych druhoch darov, ktoré môžeme vnímať ako špecifický typ obetí. Tie Boží ľud prinášal z toho, čo mu zostalo po vrátení desiatku. Práve tu sa začína štedrosť. Medzi takéto obete (dary) patrili napríklad obete za hriechy, ktoré sa dávali ako odpoveď na Božiu milosť, alebo obete vďaky, ktoré sa dávali ako uznanie Božej ochrany a požehnania zdravia a prosperity. Nechýbali ani obetné dary pre chudobných a obete na stavbu a údržbu Hospodinovho domu.

Keď sa zamyslíme nad veľkosťou darov, ktorými nám Boh žehná, začneme vnímať hlbšiu podstatu darov. Už nejde len o to, že sa má za čo vymaľovať modlitebňa alebo urobiť nový plot. Dary budeme vnímať ako našu odpoveď na to, čo pre nás Boh koná – a čo pre nás vykonal prostredníctvom Ježiša Krista. „My milujeme, lebo on nás miloval prvý." (1Ján 4,19) Cirkev, či už na úrovni miestneho zboru, združenia alebo na celosvetovej úrovni, využíva naše dary na šírenie evanjelia. Tento týždeň sa sústredíme na to, čo hovorí Biblia o obetiach v súvislosti so starostlivosťou o Božie záležitosti na zemi.

Osnova lekcie

Štvrtá lekcia zameria našu pozornosť na kresťanskú štedrosť, ktorá nie je prejavom vernosti (ako napríklad desiatok), ale vďačnosti a lásky k Bohu a blížnym.

- Mat 6,31–34: Motivácia dávať: vďačnosť za Božiu lásku a starostlivosť (nedeľa)
- 5Moj 16,17: Veľkosť daru: každý podľa svojich možností (pondelok)
- Ž 96,8.9; 116,16–19: Dary vďačnosti: súčasť bohoslužby (utorok)
- Mar 12,41–44: Ježišovo ocenenie našich darov (streda)
- Mar 14,3–9: Výnimočné dary na výnimočné ciele (štvrtok)

Motivácia dávať

31Nehovorte teda ustarostene: Čo budeme jesť? Čo budeme piť? Čo si oblečieme? 32Veď toto všetko zháňajú pohania; a váš nebeský Otec predsa vie, že to všetko potrebujete. 33Hľadajte však najprv Božie kráľovstvo a jeho spravodlivosť a toto všetko sa vám pridá. 34Nebuďte teda ustarostení o zajtrajšok, lebo zajtrajšok sa o seba postará. Každý deň má dosť vlastného trápenia. (Mat 6,31–34)

Osobné štúdium

Milujeme Boha, pretože on prvý miloval nás. Naše dávanie je odpoveďou na jeho úžasný dar – dar Ježiša Krista. „Pán nepotrebuje naše obete. Nemôžeme Ho obohatiť svojimi darmi. Dávid hovorí: ‚Keďže všetko od teba pochádza, dali sme ti vlastne z tvojho.' (1Kron 29,14) Boh nám však umožňuje, aby sme prejavili svoju vďačnosť za Jeho milosrdenstvo obetavým úsilím rozšíriť to isté aj na iných. Len tak môžeme prejaviť svoju vďačnosť a lásku Bohu. Žiadne iné možnosti nám nedal." (CS 18)

Keď sa vzdávame „našich" finančných prostriedkov v prospech Ježiša, v skutočnosti to posilňuje našu lásku k Nemu a k druhým. Preto môžu byť peniaze skutočnou silou dobra. Ježiš trávil viac času rozprávaním o peniazoch a bohatstve ako o akejkoľvek inej téme. Takmer šestina veršov v Matúšovi, Markovi a Lukášovi je práve o peniazoch či majetku. Dobrou správou evanjelia je, že Boh nás môže oslobodiť od nezdravého vzťahu k majetku.

Uvažujte o úvodných veršoch (Mat 6,31–34) a o texte 5Moj 28,1–14. Čo Boh zasľubuje, ak ho budeme poslúchať? Prečo nejde o sebectvo, ak sa dovolávame naplnenia Božích zasľúbení?

Naše dary prinesené s ochotným a úprimným srdcom sú dôkazom ochoty obetovať sa pre Boha. Môžu byť hlbokým duchovným zážitkom, vyjadrením skutočnosti, že náš život je úplne odovzdaný Bohu ako nášmu Pánovi. Príslovie hovorí: „Reči sa hovoria, chlieb sa je." Môžeme donekonečna hovoriť, že milujeme Boha, ale až štedré dary z úprimného srdca pomáhajú túto lásku odhaliť (a dokonca posilniť).

Dary vychádzajú zo srdca dôverujúceho Bohu, ktorý sa neustále stará o naše potreby tak, ako je to podľa neho najlepšie. Naše dary vychádzajú z presvedčenia, že sme v Kristovi našli istotu spasenia. Nesnažíme sa nimi Boha uzmieriť, ani sa nimi nedomáhame Božieho prijatia. Naše obete vychádzajú zo srdca, ktoré vierou prijalo Krista ako jediný a dostatočný prostriedok milosti a vykúpenia.

Aplikácia

- **Prečítaj si text 2Kor 9,6.7. Čo znamená dávať tak, ako si si „umienil v srdci"? Ako sa človek môže naučiť dávať s radosťou?**

Aké veľké dary máme prinášať?

Každý z vás nech daruje podľa svojich možností z požehnania, ktoré mu dá Hospodin, tvoj Boh. (5Moj 16,17)

[12]Čím sa odvďačím Hospodinovi za všetko dobré, čo mi urobil? [13]Pozdvihnem kalich spásy a budem vzývať meno Hospodina. [14]Čo som Hospodinovi sľúbil, splním pred všetkým jeho ľudom. (Ž 116,12–14)

Osobné štúdium **Pre výšku darov nie je určený žiadny percentuálny podiel ako pri desiatkoch. Aké kritérium môžeme použiť na určenie výšky darov podľa textu 5Moj 16,17?**

Naše dary sú uznaním a vyjadrením vďačnosti Bohu za jeho hojné dary života, vykúpenia, obživy a mnohých a rôznych požehnaní. A teda, ako sme už uviedli, množstvo našich darov sa odvíja od požehnaní, ktoré sme prijali.„Od každého, kto mnoho dostal, bude sa mnoho žiadať. Od toho, komu veľa zverili, budú aj viac žiadať.“ (Luk 12,48)

Uvažuj o texte Ž 116,12–14. Ako by si odpovedal na otázku položenú v 12. verši? Súvisia s tvojou odpoveďou aj finančné prostriedky? Ako?

Bohu nikdy nebudeme môcť splatiť všetky požehnania, ktoré nám dal. Nikdy mu nebudeme schopní dostatočne prejaviť svoju vďačnosť. Zdá sa, že to najlepšie, čo môžeme urobiť, je byť štedrý vo veciach evanjelia a pomáhať našim blížnym. Keď Ježiš vyslal svojich učeníkov na misionársku cestu, pripomenul im: „Zadarmo ste dostali, zadarmo dávajte.“ (Mat 10,8) Okrem toho dary, ktoré dávame, majú schopnosť zmeniť náš charakter. Ak dávame s láskou, pokorne a sebaobetavo, naše sebectvo ustupuje. Máme sa zamerať na pomoc druhým a „byť vo veciach svojho Otca“ (Luk 2,49), ako to robil aj Ježiš.
Neustále majme na pamäti, že „Boh tak miloval svet, že dal...“ (Ján 3,16). Opakom takéhoto konania je hromadenie pre seba. Čím viac sa nám toho podarí získať, tým sebeckejší sa vo svojom srdci stávame – a tým mizernejšie sa napokon budeme cítiť.
Máme slobodnú vôľu sa rozhodnúť, koľko a komu darujeme. Ale prinášať obete a dary Pánovi je kresťanskou povinnosťou, ktorá má duchovné a morálne následky. Zanedbávať dávanie znamená spôsobiť si duchovnú škodu, možno väčšiu, než si vieme predstaviť.

Aplikácia ■ **Čo hovoria tvoje dary a tvoj postoj k dávaniu o tvojom vzťahu k Bohu?**

Bohoslužba a dary

Vzdávajte Hospodinovi slávu hodnú jeho mena! Prineste obetný dar a vstúpte pred neho! Klaňajte sa Hospodinovi v jeho svätej nádhere. (1Kron 16,29)

[8]Vzdávajte Hospodinovi slávu hodnú jeho mena! Prineste obetný dar a vstúpte do jeho nádvorí! [9]Klaňajte sa Hospodinovi v jeho svätej nádhere. Chvej sa pred ním, celá zem! (Ž 96,8.9)

[16]Hospodin, som tvoj služobník, som tvoj služobník, syn tvojej služobnice. Rozviazal si mi putá. [17]Prinesiem ti obetu vďaky a budem vzývať meno Hospodina. [18]Čo som Hospodinovi sľúbil, splním pred všetkým jeho ľudom, [19]v nádvoriach Hospodinovho domu, v tvojom strede, Jeruzalem. Haleluja! (Ž 116,16–19)

Osobné štúdium

Biblia neurčuje, ako presne by mala vyzerať naša spoločná bohoslužba. Zo skúsenosti Izraelitov a ranej cirkvi však môžeme vidieť, že bohoslužba v sebe zahŕňa minimálne štyri aspekty, ktoré sú v Novej zmluve zhrnuté ako (1) štúdium/kázanie, (2) modlitba/chvály, (3) hudba/spev a (4) desiatky a dary.

Už sme hovorili o tom, že Izraeliti sa trikrát do roka mali ukázať pred Hospodinom. Text k tomu dodáva: „Nech sa však nikto neukáže s prázdnou rukou." (5Moj 16,16). Súčasťou skúsenosti uctievania bolo vrátenie desiatku a prinášanie obetí a darov. Na sviatok Pesachu, Turíc a stánkov Božie deti prinášali svoje desiatky a dary. Bolo nepredstaviteľné, že by niekto prišiel na tieto slávnosti s prázdnymi rukami.

Pre staroveký Izrael bolo dávanie desiatkov a darov neoddeliteľnou súčasťou ich bohoslužby. Pravé uctievanie nie je len vyjadrením vďaky a uznania Bohu slovami, piesňami a modlitbou, ale aj vyjadrením tejto vďaky prinesením darov do Pánovho domu. Izraeliti prinášali svoje dary do chrámu, my ich prinášame v sobotu do zhromaždenia (to je jeden zo spôsobov). Takéto konanie je súčasťou nášho uctievania Hospodina.

Čo hovoria uvedené texty o uctievaní Hospodina? Pokús sa sformulovať princípy vyjadrené v týchto veršoch:
1Kron 16,29
Ž 96,8.9
Ž 116,16–19

Ako Božie deti, ktorým je zverené správcovstvo Božích záležitostí na zemi, máme prednosť, príležitosť a zodpovednosť prinášať dary a obete. Ak nám Pán dal deti, mali by sme sa s nimi podeliť o radosť z prinášania desiatkov a darov. Nech svoje dary prinášame akoukoľvek formou, vracanie desiatkov a dávanie darov je súčasťou našej skúsenosti s uctievaním Boha.

Aplikácia

- **Akú skúsenosť máš s vracaním desiatku a dávaním darov? Ako to ovplyvňuje tvoj vzťah s Bohom?**

Boh vie o našich daroch

41 Ježiš si sadol oproti chrámovej pokladnici a pozoroval, ako do nej ľudia hádžu peniaze. Mnohí bohatí dávali veľa. 42 Tu prišla jedna chudobná vdova a vhodila dve drobné mince, dovedna kvadrans. 43 Zavolal si učeníkov a povedal im: „Amen, hovorím vám, že táto chudobná vdova dala viac ako všetci ostatní, ktorí hádzali do pokladnice. 44 Všetci tam dali zo svojho nadbytku, ona však pri svojej chudobe dala všetko, čo mala na svoje živobytie." (Mar 12,41–44)

1 V Cézarei žil istý muž menom Kornélius, ktorý bol stotníkom kohorty nazývanej Italika. 2 Bol zbožný a bohabojný, on, aj celý jeho dom. Dával ľudu štedré almužny a ustavične sa modlieval k Bohu. 3 Raz okolo deviatej hodiny mal videnie: Jasne videl, ako vošiel k nemu Boží anjel a oslovil ho: „Kornélius!" 4 On uprel oči na neho a preľaknutý povedal: „Čo je, Pane?" Anjel povedal: „Tvoje modlitby a tvoje almužny vystúpili pred Boha a on sa na teba rozpamätal." (Sk 10,1–4)

Osobné štúdium

Uvažuj o úvodnom texte (Mar 12,41–44). Nech je naša finančná situácia akákoľvek, aké posolstvo si môžeme vziať z tohto príbehu? Aký princíp nás tento príbeh učí? Ako ho môžeme aplikovať do vlastného života?

Ježiš a jeho učeníci boli na chrámovom nádvorí, kde sa nachádzala pokladnica. Ježiš pozoroval, ako do pokladnice ľudia vhadzujú svoje dary. Všimol si pritom vdovu, ktorá dala dve medené mince. Hoci išlo o malý obnos, pre ženu to bola veľká suma. Napriek tomu dala všetko, čo mala. „Ježiš pochopil jej motív. Verila, že služba v chráme je ustanovená Bohom, a chcela urobiť všetko, čo bolo v jej silách, aby ju podporila. Urobila, čo mohla, a jej konanie sa malo stať pamätníkom tu na zemi a malo byť jej radosťou vo večnosti. Svoj dar dala z úprimného srdca. Veľkosť jej daru sa nehodnotila podľa jeho finančnej hodnoty, ale podľa lásky k Bohu a záujmu o Jeho dielo." (CS 175)
Za zmienku stojí, že ide o jediný dar, ktorý Ježiš verejne pochválil – dar cirkvi, ktorá sa Ho práve chystala odmietnuť, cirkvi, ktorá sa tak veľmi odklonila od svojho povolania a poslania.

Uvažuj o ďalšom dnešnom texte (Sk 10,1–4). Prečo rímskeho stotníka navštívil nebeský anjel? Ktoré dva jeho činy boli zaznamenané v nebi?

Zdá sa, že nebo nielen počuje naše modlitby, ale si aj všíma pohnútky, ktoré nás vedú k dávaniu. Text hovorí, že Kornélius bol štedrý darca. „Veď kde je tvoj poklad, tam bude aj tvoje srdce." (Mat 6,21) A srdce Kornélia nasledovalo jeho dary. Bol pripravený dozvedieť sa o Ježišovi viac. Modlitba a almužna spolu úzko súvisia a dokazujú našu lásku k Bohu a k našim blížnym. V tomto spojení sa odzrkadľujú dve veľké zásady Božieho zákona: „Milovať budeš Pána, svojho Boha, z celého svojho srdca, celou svojou dušou, celou svojou silou a celou svojou mysľou, a svojho blížneho ako seba samého." (Luk 10,27) Prvá sa zjavuje v modlitbe, druhá v dávaní núdznym.

ŠPECIÁLNE PROJEKTY – DARY Z „VEĽKEJ NÁDOBY“

3Keď bol Ježiš v Betánii v dome Šimona Malomocného a sedel za stolom, prišla žena s alabastrovou nádobou vzácneho voňavého oleja z pravého nardu. Rozbila alabaster a olej mu vyliala na hlavu. 4Niektorí namrzene šomrali: „Načo také plytvanie olejom? 5Veď tento voňavý olej sa mohol predať za viac ako tristo denárov a peniaze sa mohli dať chudobným.“ A osopovali sa na ňu. 6Ale Ježiš povedal: „Nechajte ju! Prečo ju trápite? Veď mi urobila dobrý skutok. 7Chudobných predsa máte vždy medzi sebou. Keď im chcete robiť dobre, môžete to vždy urobiť. Ale mňa vždy nemáte. 8Urobila, čo mohla. Už vopred pomazala moje telo na pohreb. 9Amen, hovorím vám: Kdekoľvek po celom svete sa bude hlásať evanjelium, bude sa na jej pamiatku hovoriť aj o tom, čo urobila.“ (Mar 14,3–9)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Výskumy ukazujú, že len deväť percent majetku majú ľudia v takzvanej likvidnej forme (teda v peňažnej, alebo veľmi rýchlo speňažiteľnej). Hotovosť, bežné a sporiace účty, rôzne investičné fondy sa vo všeobecnosti považujú za likvidné aktíva. Väčšina nášho majetku (teda viac ako deväťdesiat percent) je „investovaná“ do nehnuteľností (byty, domy a pozemky) alebo iné nelikvidné položky.

Rozdiely medzi likvidnými a nelikvidných aktívami môžeme ilustrovať vložením 100 eur do dvoch rôznych sklenených nádob. V jednej nádobe by teda bolo 9 eur (hotovosť, likvidné aktíva) a v druhej 91 eur (nelikvidné aktíva).

Väčšina ľudí dáva svoje dary z malej nádoby – zo svojej hotovosti, z peňazí, ktoré majú na bežnom účte alebo v peňaženke. Keď sa však niekto pre niečo naozaj nadchne, je ochotný priniesť dar aj z veľkej nádoby. Biblia ukazuje mnoho podobných príbehov.

Uvažujte o textoch Mar 14,3–9 (porovnaj s textom Ján 12,2–8). Kto boli hlavné postavy na Šimonovej hostine? Akú hodnotu mal Máriin dar? Prečo sa rozhodla pomazať Ježiša?

Máriin dar mal hodnotu tristo denárov, čo predstavovalo ročný plat bežného človeka. Jej dar zrejme pochádzal z „veľkej nádoby“. Po tejto udalosti Judáš zradil Ježiša za približne tretinu tejto sumy – za tridsať strieborných v hotovosti (Mat 26,15). Na to, aby sa človek rozhodol darovať z „veľkej nádoby“, potrebuje skutočnú lásku a oddanosť. Keď však naše srdce zatemní chamtivosť a sebectvo, ako sa to stalo Judášovi, potom sme ochotní predať aj svoju dušu za nič.

Skutky Barnabáša sa v Novej zmluve spomínajú na dvadsiatich ôsmich miestach. Poznáme ho predovšetkým ako spoločníka apoštola Pavla a ako veľkého misionára. Veľmi dôležitá je hneď prvá zmienka o ňom. V Sk 4,36.37 čítame o tom, že jeho dar bol naozaj z „veľkej nádoby“. Jeho čin je mocným príkladom Kristových slov: „Veď kde je tvoj poklad, tam bude aj tvoje srdce.“ (Mat 6,21)

APLIKÁCIA

- **Prečo je dávanie darov dôležité pre obe strany – pre darcov aj obdarovaných?**

Podnety na zamyslenie

Nebeské knihy zaznamenávajú aj finančnú vernosť členov Božej rodiny. „Anjel verne zaznamenáva každú obeť venovanú Bohu, každý dar odovzdaný do pokladne a tiež konečný výsledok takejto štedrosti. Božie oko vie o každom cente venovanom na jeho dielo a pozná ochotu a neochotu darcu. Zaznamenávajú sa aj pohnútky, ktoré viedli k dávaniu. Tí, čo obetavo a oddane vracajú Bohu podľa jeho ustanovení, čo je jeho, budú odmenení podľa svojich skutkov. Aj keby sa stalo, že sa takéto posvätné prostriedky použijú nesprávne a nesplnia cieľ, ktorý mal darca na mysli, teda Božiu slávu a spásu duší – tí, čo obetovali úprimne a s pohľadom upretým na Božiu slávu, neprídu o svoju odmenu." (2T 518)

„Boh túži, aby ľudia plánovali a modlili sa za pokrok jeho diela. Ale podobne ako Kornélius, potrebujeme spojiť modlitbu s dávaním. Naše modlitby a dary na podporu núdznych majú vystúpiť pred Boha ako pamiatka. Viera bez skutkov je mŕtva a bez živej viery nie je možné páčiť sa Bohu. Modlime sa a zároveň dávajme všetko, čo je v našich silách – prácu aj prostriedky, aby sa naše modlitby mohli naplniť. Keď konáme vo viere, Boh na nás nezabudne. Zaznamenáva každý skutok lásky a sebazaprenia. Pripraví spôsoby, aby sme činmi mohli prejaviť svoju vieru." (AUGleaner, 17. jún 1903)

Námety na spoločné uvažovanie

1. **Ako sú prepojené modlitba a dávanie? Ako nám môže modlitba pomôcť vedieť, čo, kedy a koľko máme dať?**
2. **Populárny časopis priniesol reportáž o finančníkoch z Wall Street, ktorí síce zarábali množstvo peňazí, ale napriek tomu boli mrzutí, nešťastní, plní úzkosti a strachu. Jeden z nich, manažér investičného fondu, povedal: „Keď zomriem, vôbec nebude záležať na tom, či môj fond zarobil o jedno percento viac alebo nie." Čo sa z tejto skúsenosti môžeme naučiť? Ako môže dávanie (dokonca aj sebaobetavé dávanie) priniesť darcovi duchovný prospech? Ako môže dávanie oslobodiť človeka od „mámenia bohatstva" (Mat 13,22)?**
3. **Uvažujte o vyššie spomenutej myšlienke o požehnaní darcu napriek „nesprávnemu použitiu darov". V čom môže byť pre nás ako darcov dôležitý tento princíp?**

Ako zaobchádzať s dlhom

Texty na tento týždeň

5Moj 28,1.2.12; Mat 6,24; 1Ján 2,15; Prísl 22,7; Prísl 6,1–5; 5Moj 15,1–5

Úvodný text

Boháč panuje nad chudobnými, dlžník je otrokom veriteľa. (Prísl 22,7)

Jednou z definícií dlhu je „žiť dnes z očakávaných budúcich príjmov". Zdá sa, že život na dlh sa stal všeobecne prijímaným spôsobom existencie. Biblia však odrádza od dlhov a kresťan by si mal veľmi dobre rozmyslieť, či sa zadlží. V Písme nachádzame desiatky zmienok o dlhu – a všetky sú negatívne. Biblia netvrdí, že požičať si peniaze je hriechom, poukazuje však na časté neblahé následky takéhoto konania. Apoštol Pavol v súvislosti s finančnými záväzkami radil:„[7]Dávajte každému, čo ste povinní: Komu daň, tomu daň, komu clo, tomu clo, komu bázeň, tomu bázeň, komu česť, tomu česť. [8]Nikomu nebuďte nič dlžní, okrem toho, aby ste sa navzájom milovali, lebo kto miluje blížneho, naplnil Zákon." (Rim 13,7.8)

Prečo je dlh takmer medzinárodnou pohromou na rôznych úrovniach – osobnej, podnikovej aj štátnej? Každá spoločnosť mala vždy aspoň malé percento zadlžených. Dnes je zadlžených oveľa viac ľudí a takmer nikdy to nie je v ich prospech.

Tento týždeň budeme uvažovať o tom, čo vedie ľudí k zadlženiu a ako pristupovať k dlhu. Aj keď ty sám možno žiješ bez dlhov, o získané informácie sa môžeš podeliť s rodinou a priateľmi, ktorí by z nich mohli mať úžitok.

Osnova lekcie

Témou tejto lekcie sú biblické princípy aplikovateľné aj do dnešnej doby na situácie, keď sa ľudia dostávajú do dlhov, ktoré môžu byť pre nich a pre ich blízkych nebezpečné. Aj k tejto téme prináša Božie slovo dosť prekvapivo aktuálnych rád a podnetov.

- 5Moj 28,1.2.12: Boží ideál pre nás – život bez dlhov (nedeľa)
- Mat 6,24; 1Ján 2,15: Prevencia dlhov – správne nastavené hodnoty (pondelok)
- Prísl 22,7: Cesta z dlhovej pasce (utorok)
- Prísl 17,18; 22,26.27; 28,20: Ručenie za druhých – nemúdre riziko (streda)
- 5Moj 15,1–5: Minimalizovanie pôžičiek (štvrtok)

Problémy s dlhom

[1]Ak budeš naozaj počúvať hlas Hospodina, svojho Boha, zachovávať a uskutočňovať všetky jeho príkazy, ktoré ti dnes dávam, Hospodin, tvoj Boh, ťa vyvýši nad všetky národy zeme. [2]Keď budeš poslúchať slovo Hospodina, svojho Boha, spočinú na tebe všetky tieto požehnania a budú ťa sprevádzať. ... [12]Hospodin ti otvorí štedrú pokladnicu, nebesia, a v pravý čas pošle na tvoju krajinu dážď; bude požehnávať každé dielo tvojich rúk. Budeš požičiavať mnohým národom, ale ty si nebudeš požičiavať od nikoho. (5Moj 28,1.2.12)

Osobné štúdium

Preštuduj si úvodný text (5Moj 28,1.2.12). Aký je Boží ideál pre jeho deti v súvislosti so zadlžovaním sa? Ako sa dá tento ideál dosiahnuť? Aj keď je kontext týchto veršov odlišný, ako môžeme aplikovať princípy, ktoré sa v nich nachádzajú?

Štúdie ukazujú, že existujú tri hlavné dôvody, prečo sa ľudia dostávajú do finančných ťažkostí. Uveďme si ich stručne v poradí od najčastejších.

Prvým dôvodom je *nevedomosť*. Veľa ľudí, aj vzdelaných, je finančne negramotných. Nikdy sa k nim nedostali základné informácie o hospodárení s peniazmi, nehovoriac o biblických princípoch. Je preto dôležité hovoriť o tejto téme. Nádejou je získať nové informácie a začať robiť lepšie rozhodnutia.

Druhým dôvodom finančných ťažkostí je *chamtivosť, nenásytnosť a sebectvo*. V reakcii na reklamu a osobné túžby si ľudia často žijú nad pomery. Nie sú ochotní bývať, jazdiť alebo sa obliekať podľa svojich skutočných možností. Zároveň si mnohí z nich myslia, že sú príliš chudobní na to, aby dávali desiatky. V dôsledku toho žijú bez zasľúbenej Božej múdrosti a Božieho požehnania (pozri Mal 3,10.11 a Mat 6,33). Nádejou pre takýchto ľudí je zmena a získanie ducha spokojnosti.

Tretím dôvodom, prečo sa ľudia ocitnú vo finančných ťažkostiach, je *osobné nešťastie*. Možno prežili úraz alebo ťažkú chorobu a dlhý čas zostali bez adekvátnych prostriedkov. Možno ich opustil márnotratný manželský partner. Prírodná katastrofa ich mohla pripraviť o majetok. Alebo sa narodili a vyrastali v extrémnej chudobe. Aj pre týchto ľudí existuje nádej. Určite nepôjde o ľahkú cestu, ale ich problémy sa dajú prekonať. Zmena môže prísť. Takýmto ľuďom môže pomôcť podpora priateľov, poradenstvo a/alebo asistencia, tvrdá práca spojená s osobným vzdelávaním a napokon požehnanie a Božia prozreteľnosť.

Nech sú už príčiny zadlženia akékoľvek, dlh sa dá zmierniť. Tí, ktorí sú zadlžení, však budú musieť urobiť dôležité zmeny vo svojom živote, vo výdavkoch a finančných prioritách.

Aplikácia

- **Uvažuj o druhom dnešnom texte (1Tim 6,6–9). Na čo si máme podľa apoštola Pavla dávať pozor? Aké poučenie si môžeš vziať z týchto slov?**

Nasledovanie Božích rád

Nikto nemôže slúžiť dvom pánom. Buď jedného bude nenávidieť a druhého milovať, alebo jedného sa bude pridŕžať a druhým pohrdne. Nemôžete slúžiť Bohu aj mamone. (Mat 6,24)

Nemilujte svet, ani to, čo je vo svete. Ak niekto miluje svet, nie je v ňom Otcova láska. (1Ján 2,15)

14Prines Bohu obetu vďaky a splň Najvyššiemu svoje sľuby! 15Vzývaj ma v deň súženia, ja ťa zachránim a ty mi vzdáš úctu." (Ž 50,14.15)

Osobné štúdium

Sme hmotné bytosti a žijeme v hmotnom svete. Tento svet má mnoho lákadiel. Museli by sme byť z ocele a syntetického oleja, nie z mäsa a krvi, aby sme občas necítili vábenie hmotných statkov a túžbu po bohatstve. Kto niekedy nefantazíroval o tom, že zbohatne alebo vyhrá v lotérii?
Takémuto pokušeniu sme vystavení všetci. Dá sa povedať, že nie je nič zlé na tom, že usilovne pracujeme, aby sme si zarobili na dobré živobytie, alebo sme dokonca získali určité bohatstvo. To však neznamená, že automaticky padneme do pasce a peniaze, bohatstvo a materiálne statky sa pre nás stanú modlou. Boh nám sľúbil svoju moc, vďaka ktorej môžeme zostať verní tomu, o čom vieme, že je správne. Tento aspekt je veľmi dôležitý, pretože túžba po bohatstve a hmotnom majetku viedla do záhuby mnohé duše.

Aká je spoločná myšlienka textov Mat 6,24 a 1Ján 2,15?

Žiaľ, láska k svetským pôžitkom môže byť taká silná, že sa ľudia zadlžia, aby – ako dúfajú – túto lásku uspokojili. Nikdy to však nefunguje (Kaz 4,6–8).
A pretože život na dlh je jednou zo sietí, aké satan spriada na zničenie človeka, je zrejmé, že Boh povzbudzuje svoje deti, aby žili bez dlhov. Prostredníctvom Písma a prorockého daru nám dal rady, ktoré nás môžu priviesť k finančnej slobode.

Uvažuj o texte Ž 50,14.15. S akým postojom by mal žiť Boží ľud? Čo znamená „splatiť svoje sľuby"?

Do cirkevného členstva vstupujeme s chválou a vďakou nášmu Bohu, ktorý nás stvoril a vykúpil. V krstnom sľube sme v bode deväť dostali otázku: „Uznávate cirkevnú organizáciu? Chcete uctievať Boha a podporovať cirkev svojimi desiatkami a darmi, svojím osobným úsilím a vplyvom?" Pri krste sme všetci odpovedali áno. Takže slová žalmu (Ž 50,14.15) sú zasľúbením pre všetkých, ktorí vzdávajú vďaku Bohu a verne plnia svoje sľuby.

Aplikácia

- **Aké svedectvo vydávajú tvoje rozhodnutia o tom, ako sa vieš vysporiadať s lákadlami sveta? V čom spočíva rozdiel medzi tvrdou, usilovnou prácou a robením si modly z bohatstva a peňazí? Ako sa tento rozdiel dá spoznať v živote človeka?**

Ako sa zbaviť dlhov

Boháč panuje nad chudobnými, dlžník je otrokom veriteľa. (Prísl 22,7)

Osobné štúdium

Ako rozumieš tomu, že „dlžník je otrok veriteľa" (Prísl 22,7)?

Ako sa dá uniknúť zo stavu, ktorý je v dnešnom svete taký rozšírený? Zadlženému človeku (či už si to ty alebo niekto z tvojich blízkych), môže nasledujúci prehľad pomôcť začať proces oddlženia. Plán je jednoduchý. Zahŕňa v sebe jeden predpoklad a tri dôležité kroky.

Predpokladom je záväzok voči Bohu, že človek bude verný pri vracaní Jeho svätých desiatkov, čím získa prístup k Jeho múdrosti a požehnaniu. Boh túži požehnať tých, ktorí Ho poslúchajú.

Prvým krokom je vyhlásenie moratória na ďalšie dlhy – už žiadne nové pôžičky alebo čerpanie z kreditnej karty. Ak si človek nebude požičiavať, nebude sa ďalej zadlžovať.

Druhý krok spočíva v tom, že zadlžený uzavrie zmluvu s Bohom, že od tejto chvíle bude čo najrýchlejšie splácať svoje dlhy a bude pripravený prijímať Božie požehnanie. Keď ho Boh finančne požehná, použije tieto prostriedky prednostne na zníženie dlhu – nie na nákup ďalších vecí. Tento krok je nesmierne dôležitý. Keď ľudia dostanú nečakané peniaze (odmena, dar a podobne), väčšinou ich minú. Ak sa zadlžený snaží znížiť svoj dlh, takéto prostriedky by mal využiť na uskutočnenie svojho plánu.

Tretí krok je veľmi praktický. Treba si urobiť zoznam všetkých svojich dlhov – od najväčšieho po najmenší (od najvyššej čiastky po najnižšiu. Väčšina rodín má na prvom mieste hypotéku a na poslednom kreditnú kartu alebo osobný dlh. Na začiatok je dobré, keď človek splatí aspoň minimálnu požadovanú mesačnú splátku každého zo svojich dlhov. Postupne by sa mal pokúsiť zvýšiť svoje platby akýmkoľvek spôsobom na úhradu dlhu na konci zoznamu. Dotyčný bude milo prekvapený, ako rýchlo dokáže odstrániť ten najmenší dlh. Keď je dlh na konci zoznamu splatený, prostriedky, ktorými ho splácal, môže použiť na splácanie ďalšieho dlhu. Takto sa môže postupne prepracovávať vo svojom zozname hore. Keď sa mu podarí odstrániť najmenšie dlhy (často však s najvyšším úrokom), uvoľní sa mu prekvapivo dosť prostriedkov na splácanie ďalších dlhov.

Boh zjavne nechce, aby sme sa zadlžili. Po uzavretí takejto zmluvy s Bohom mnohé rodiny zistia, že On ich začal požehnávať nečakaným spôsobom a dlh sa znižuje rýchlejšie, než očakávali. Dodržaním týchto troch jednoduchých krokov sa mnohé rodiny dokázali zbaviť dlhov alebo ich aspoň podstatne znížili. Ak máš podobný problém, môže sa to podariť aj tebe. Keď dáš Boha na prvé miesto, dostaneš Jeho múdrosť a požehnanie na spravovanie toho, čo ti zveril.

Aplikácia

- **„Vaše správanie nech neovláda láska k peniazom; buďte spokojní s tým, čo máte. Veď Boh povedal: Nezanechám ťa, ani ťa neopustím." (Heb 13,5) Ako môže aplikácia slov tohto verša výrazne pomôcť ľuďom vyhnúť sa zadlžovaniu?**

RUČENIE A POCHYBNÉ PLÁNY NA RÝCHLE ZBOHATNUTIE

Človek, čo stratil rozum, si tľapne dlaňou a dáva záruku za svojho blížneho. (Prísl 17,18)

[26]Nepatri k tým, čo podávajú ruku a dávajú záruku za dlhy, [27]ak ich nemáš z čoho splatiť. Prečo má niekto vziať tvoje lôžko spod teba? (Prísl 22,26.27)

Spoľahlivý človek bude zahrnutý požehnaním, ale toho, kto chce rýchle zbohatnúť, neminie trest. (Prísl 28,20)

[9]Lebo tí, čo chcú zbohatnúť, upadajú do osídel pokušenia a sú pod vplyvom mnohých nerozumných a škodlivých žiadostí, ktoré ponárajú ľudí do skazy a záhuby. [10]Veď koreňom všetkého zla je láska k peniazom. Z túžby po nich niektorí zblúdili z cesty viery a spôsobili si mnoho bolestí. (1Tim 6,9.10)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Biblia veľmi jasne hovorí, že Boh nechce, aby sa jeho deti stali zodpovednými za dlhové záväzky iných. V knihe Príslovia nás Pán varoval pred ručením za iné osoby.

Aké posolstvo obsahujú nasledovné verše? Pred čím vystríhajú a na čo upozorňujú?
Prísl 6,1–5
Prísl 17,18
Prísl 22,26.27

Ručenie sa zvyčajne vyskytuje vtedy, keď osoba so zlým kreditom hľadá pôžičku od úverovej inštitúcie a nespĺňa podmienky na získanie pôžičky. Úverový úradník takémuto človeku povie, že ak privedie osobu s dobrým kreditom, aby s ním podpísal záruku za pôžičku, potom mu banka pôžičku poskytne. V prípade nesplácania bude brať na zodpovednosť ručiteľa.

Niekedy za vami príde člen zboru a požiada vás, aby ste mu boli ručiteľom. Vaša odpoveď by mala byť: „Biblia hovorí, že by som to nikdy nemal robiť. Prosím, pochop, že Biblia nás povzbudzuje, aby sme boli nápomocní tým, ktorí to potrebujú, ale nemali by sme byť zodpovední za ich dlhy."

Mladí ľudia niekedy žiadajú rodičov, aby im ručili pri kúpe ich prvého auta. Alebo od rodičov chcú, aby ručili za ich podnikateľský úver. Aj tu platí rovnaká odpoveď. Je vhodné pomáhať druhým, ak je to skutočne potrebné, ale nemali by sme na seba preberať ručenie za dlhy iných. Štúdie ukazujú, že v niektorých prípadoch až 75 percent tých, ktorí ručili za úver iného človeka, muselo napokon splácať jeho dlhy!

Aké varovanie prinášajú nasledovné texty? Čo je zlé na snahe rýchlo zbohatnúť?
Prísl 28,20
1Tim 6,9.10

Pochybné plány na rýchle zbohatnutie sú ďalšou finančnou pascou. Takmer zaručene povedú k finančnému krachu tých, ktorí sa do podobných aktivít zapletú. Čím lákavejšia ponuka a vidina rýchleho zisku, tým opatrnejší by mal človek byť. Mnoho ľudí sa nechá chytiť do pasce a prežijú finančnú aj emocionálnu traumu. Ďalšou tragédiou takýchto podvodných investícií je, že v mnohých prípadoch si jednotlivci museli požičať peniaze, aby sa do nich mohli zapojiť. Mnohé životy a rodiny zničila vidina rýchleho a bezprácneho zbohatnutia. Jediný, kto napokon zbohatol, je podvodník, ktorý takýto systém vymyslel. Keď sa ťa priateľ alebo dokonca niekto milovaný pokúsi vtiahnuť do nejakej z týchto „perfektných investícií", daj od toho ruky preč a bež. Nie kráčaj, ale utekaj čo najrýchlejšie!

APLIKÁCIA

- **Prečo je tak veľa ľudí ochotných vložiť svoje úspory do pochybných investícií? Ako môžeš pomôcť niekomu, kto o niečom takom uvažuje?**

A ČO AK PÔŽIČKU NAOZAJ POTREBUJEM?

[1]Na konci každého siedmeho roka odpustíš dlžoby. [2]Spôsob odpustenia bude takýto: Keď bude na počesť Hospodina vyhlásený rok odpustenia dlžôb, každý veriteľ odpustí svojmu blížnemu, čo mu požičal. [3]Od cudzinca to smieš vymáhať, ale čo máš u svojho brata, to mu veľkoryso odpusť. [4]Nebude u teba núdzneho, lebo Hospodin ťa štedro požehná v krajine, ktorú ti dá Hospodin, tvoj Boh, aby si ju dedične obsadil, [5]ak budeš ochotne poslúchať Hospodina, svojho Boha, pozorne a dôsledne zachovávať všetky príkazy, ktoré ti dnes dávam. (5Moj 15,1–5)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM **Uvažuj o úvodnom texte (5Moj 15,1–5). Čo Hospodin požadoval od svojho ľudu podľa týchto veršov?**

V Písme nachádzame aj ďalšie príkazy (2Moj 21,2; 3Moj 25,3.4), ktoré sa týkali nielen otrokov, sluhov a pôdy, ale aj tých, čo požičiavali pôdu. Keďže veritelia často nechceli odpustiť žiadne dlhy, najdlhšie sa človek mohol zadlžiť na sedem rokov. Nech už je posolstvo týchto veršov pre dnešnú dobu akékoľvek, ukazuje nám, že Hospodinovi záležalo aj na takomto druhu majetkových a finančných otázok. Osobitné postavenie v otázke odpustenia dlhu mali „bratia", teda členovia vyvoleného národa. Tieto verše tiež ukazujú, že Hospodin uznáva existenciu pôžičky a dlhu, aj keď vo všeobecnosti ich nepovažuje za šťastné riešenie a takýmto praktikám sa treba radšej vyhýbať.

Dnes, je realita taká, že v mnohých oblastiach sveta (aj u nás) si ľudia berú hypotekárne úvery na kúpu bytu alebo domu na obdobie tridsať a viac rokov. Zdá sa, že jedným z dôvodov, prečo bývanie stojí tak veľa, je samotná možnosť financovať bývanie formou hypotéky.

Mnoho rodičov a detí sa zaujíma aj o iný druh pôžičiek – na vzdelanie. Získanie vysokoškolského titulu spravidla zvýši príjmovú schopnosť človeka po zvyšok jeho života. Niektorí ľudia si možno budú musieť požičať nejaké peniaze na zaplatenie svojho vzdelania, najmä ak chcú študovať v zahraničí. Treba však mať na pamäti, že takúto pôžičku musíme splatiť aj s úrokmi, ktoré ju často predražia. Je preto lepšie uchádzať sa najprv o všetky dostupné granty a štipendiá. Mladý človek môže popri štúdiu pracovať. Na školu si môže odkladať všetky peniaze, ktoré dostane alebo si zarobí. Pri získavaní vzdelania je múdre poradiť sa s rodičmi a prípadne ich poprosiť o finančnú výpomoc. V biblických časoch dávali rodičia svojim deťom poľnohospodársku pôdu, aby si mohli zarobiť na živobytie. Dnes rodičia často dávajú takéto „dedičstvo" formou investície do vzdelania dieťaťa, aby sa z neho mohol stať nezávislý dospelý.

V ideálnom svete by neexistovali žiadne pôžičky a dlhy. My však v ideálnom svete nežijeme. Môže sa preto stať, že si naozaj musíme požičať. Vtedy je dôležité uistiť sa, že dostávame tú najlepšiu ponuku, najnižšiu úrokovú sadzbu a najnižšie náklady na úver. Keď si už požičiavame, požičajme si čo najnižšiu čiastku a pokúsme sa uver splácať čo najrýchlejšie, aby sa nám zbytočne nepredražil na úrokoch. Stále však platí, že by sme sa mali zo všetkých síl snažiť vyhýbať sa zadlženiu. Dodržiavajme biblické princípy týkajúce sa financií. Zbytočné zadlženie môže spôsobiť ťažkosti nielen nám, ale aj našim blízkym.

APLIKÁCIA ■ **Bol si niekedy v situácii, že si niekomu požičal peniaze? Aké princípy si pri tom použil? Ako by sa na tvoj postup pozeral Boh? (Pozri aj Kaz 12,14.)**

Podnety na zamyslenie

Trojkrokový proces znižovania dlhu sa nachádza v jednom zo spisov Ellen G. Whiteovej. Na zvýraznenie bodov bol pridaný dôraz.

„Buďte odhodlaní už nikdy si neurobiť ďalšie dlhy. Radšej si odoprite tisíc vecí, než sa zadlžovať. Upadnúť do dlžôb bolo prekliatím vášho života. Vyhnite sa tomu ako kiahňam.

Urobte slávnostnú zmluvu s Bohom, že Jeho požehnaním zaplatíte svoje dlhy, a potom nebudete nikomu nič dlžní, aj keby ste mali žiť len na ovsenej kaši a chlebe. ... Neváhajte, nenechajte sa odradiť ani sa nevracajte späť. Odoprite si chute, zaprite pôžitok z jedla, šetri svoje centy a zaplať svoje dlhy.

Splaťte svoje dlhy tak rýchlo, ako je to len možné. Keď budete môcť opäť vystúpiť ako slobodný človek, ktorý nebude nikomu nič dlžný, dosiahnete veľké víťazstvo." (CS 257)

Ak potrebujete ďalšiu pomoc, aby ste sa dostali z dlhov, vyskúšajte nasledujúce tipy:

- *Vytvorte si rozpočet*. Urobte si jednoduchý rozpočet evidovaním všetkých vašich príjmov a výdavkov/nákupov za obdobie troch mesiacov. Mnohí sú prekvapení, keď zistia, koľko peňazí míňajú na nepotrebné veci.
- *Skoncujte s kreditnými kartami.* Kreditné karty sú jednou z hlavných príčin zadlžovania rodín. Sú ľahko dostupné a použiteľné, ale často je náročné ich splácať. Ak zistíte, že sumu požičanú na karte nesplácate každý mesiac, alebo že ich používate na nákup vecí, ktoré by ste si inak nekúpili, mali by ste sa svojich kreditných kariet zbaviť skôr, než zničia vás, vaše manželstvo alebo oboje.
- *Urobte úsporné opatrenia.* Niekedy si neuvedomujeme, koľko by sme mohli ušetriť na našich mesačných výdavkoch, ak by sme si dávali pozor na niektoré zdanlivo nepatrné výdavky. Ak ich je veľa, môžu tvoriť závratne veľkú sumu.

Námety na spoločné uvažovanie

1. **Výška dlhu, ktorý na seba vzali mnohé národy alebo jednotlivci, je ohromujúca. Aké sú vaše skúsenosti s dlhom a problémami, ktoré dlhy spôsobili vám alebo iným?**
2. **Čo by mohol urobiť váš miestny zbor, aby pomohol členom naučiť sa zvládať dlhy alebo finančné problémy vo všeobecnosti?**
3. **Ktoré biblické zasľúbenia vám pomôžu chrániť sa pred lákadlami sveta a zradnosťou niektorých finančných transakcií? Čo vám môže pomôcť vyhnúť sa chamtivosti?**

„Zhromažďujte si poklady v nebi“

Texty na tento týždeň

1Moj 6,5–14; Heb 11,8–13; 2Kor 4,18; 1Moj 13,10–12; 1Moj 32,22–31; Heb 11,24–29

Úvodný text

Veď čo osoží človeku, ak získa aj celý svet, ale uškodí svojmu životu? (Mar 8,36.37)

Ježiš nám prezradil tú najlepšiu investičnú stratégiu na svete: „[19]Nezhromažďujte si poklady na zemi, kde ich zožiera hrdza a mole a kde zlodeji vnikajú a kradnú. [20]Zhromažďujte si poklady v nebi, kde ich nezožiera ani hrdza, ani moľ, a kde zlodeji nevnikajú a nekradnú.“ (Mat 6,19.20) Tento návod Ježiš uzatvára slovami: „Veď kde je tvoj poklad, tam bude aj tvoje srdce.“ (Mat 6,21) Dalo by sa to povedať aj inak: *Ukáž mi, na čo míňaš svoje prostriedky, a ja ti ukážem, kde je tvoje srdce. Pretože kam vložíš svoje peniaze, tvoje srdce ťa určite bude nasledovať, ak tam už nie je.*
Chceš, aby tvoje srdce patrilo Božiemu kráľovstvu? Ak áno, ulož svoje zdroje tam, kde budú žať večnú odmenu. Investuj svoj čas, svoje peniaze a modlitby do Božieho diela. Ak to urobíš, čoskoro sa o toto dielo začneš zaujímať čoraz viac a bude ťa tam nasledovať aj tvoje srdce. Tento týždeň sa budeme zaoberať otázkou, ako si ukladať poklady v nebi a v konečnom dôsledku žať večnú odmenu.

Osnova lekcie

V rámci štúdia tejto lekcie sa spoločne pozrieme, čo v praxi znamená Ježišova výzva, aby človek prehodnotil svoje priority a „ukladal si poklady v nebi“. Názorne to budeme sledovať pri piatich výrazných starozmluvných postavách, ktoré takejto osobnej výzve čelili: u Noacha, Abráma, Lóta, Jákoba a Mojžiša.

- 1Moj 6,5–14: Noach (nedeľa)
- Heb 11,8–13: Abrám (pondelok)
- 1Moj 13,10–12: Lót (utorok)
- 1Moj 32,23–31: Jákob (streda)
- Heb 11,24–29: Mojžiš (štvrtok)

Noach a nájdenie milosti u Hospodina

5Hospodin videl, že ľudská zloba na zemi je veľká a všetko zmýšľanie ľudského srdca je ustavične naklonené len k zlu. 6Hospodin oľutoval, že utvoril človeka na zemi a cítil v srdci bolesť. 7Hospodin povedal: „Človeka, ktorého som stvoril, vyhubím z povrchu zeme; počnúc človekom až po dobytok, plazy a nebeské vtáctvo, lebo ľutujem, že som ich utvoril.“ 8Ale Noach našiel u Hospodina milosť. 9Toto je Noachov príbeh: Noach bol spravodlivý a bezúhonný muž medzi svojimi vrstovníkmi. Noach chodil s Bohom. 10Narodili sa mu traja synovia: Šém, Chám a Jefet. 11Zem však bola skazená pred Bohom a plná násilia. 12Boh videl, že zem je skazená, pretože celé ľudstvo na zemi si počínalo skazene. 13Boh povedal Noachovi: „Rozhodol som sa skoncovať so všetkým tvorstvom, lebo zem je plná násilia. Zničím ich aj so zemou. 14Urob si koráb z góferového dreva; v korábe urob priehrady a vymaž ho zvnútra i zvonka smolou. (1Moj 6,5–14)

Osobné štúdium

Je pozoruhodné, že tých, ktorí sa usilujú o nebeský poklad, Boh často volá, aby urobili vo svojom živote tu na zemi veľké zmeny. Buďme pripravení čeliť rovnakej výzve.

Uvažuj o úvodnom texte (1Moj 6,5–14). Aké radikálne rozhodnutia vidíme v živote Noacha, ktorý bol podľa Hospodina „spravodlivý a bezúhonný“? Aké princípy tu pre seba môžeme nájsť vo svete, ktorý treba varovať pred blížiacou sa záhubou?

Noach mohol investovať svoj čas a prostriedky na stavbu domu pre seba a svoje deti. Rozhodol sa však vo svojom živote urobiť radikálnu zmenu. Stodvadsať rokov strávil poslúchnutím Božieho príkazu postaviť archu.

Mnohí skeptici dnes odmietajú príbeh o potope ako mýtus založený na vedeckých špekuláciách o známych prírodných zákonoch. Nie je to nič nové. „Predpotopní ľudia sa nazdávali, že prírodné zákony pretrvávajú po celé stáročia bez zmeny a pravidelné striedanie ročných období sa tiež nemení. Dovtedy predsa nikdy nepršalo a zem pravidelne zvlažovala len hmla a rosa. Ani rieky nevybočili z korýt, ale bezpečne odvádzali vodu do mora. Stanovené zákony nedovoľovali, aby vodné prúdy preskočili brehy riek.“ (PP 96; PP/sk/ 64) Pred potopou ľudia tvrdili, že potopa nikdy nemôže nastať. Nesprávne si totiž vykladali realitu. Po potope zasa na základe chybného chápania reality tvrdia, že sa nikdy nič také ako celosvetová potopa neuskutočnilo.

Biblia však hovorí aj o tom, že ľudia budú skeptickí voči udalostiam konca času, ako to bolo aj v súvislosti s potopou (pozri 2Pet 3,3–7). Ako sa teda môžeme pripraviť na prichádzajúcu skazu? Existuje vedomé rozhodnutie, ktoré sa v psychológii nazýva „odložené uspokojenie“.

Znamená to, že v záujme dosiahnutia lepšej odmeny sme ochotní počkať, uskromniť sa a zniesť nepriazeň či nepohodlie. V živote kresťana to znamená, že by sme mali trpezlivo vykonávať to, na čo nás Boh povolal, v nádeji na slávnejšiu budúcu odmenu. Nevieme, kedy sa Kristus vráti. V určitom zmysle je to jedno. V skutočnosti záleží iba na tom, či konáme to, na čo sme boli povolaní. A podobne ako v prípade Noacha si to môže vyžadovať veľké životné zmeny.

Aplikácia

- **Si v živote pripravený urobiť veľké, radikálne zmeny? Čo by sa muselo stať, aby si bol ochotný urobiť to, čo urobil Noach? (Tip: Pozri napríklad text Luk 16,10.)**

Abrám, Otec verných

[8]Vo viere Abrahám poslúchol, keď ho Boh volal, aby odišiel na miesto, ktoré mal dostať ako dedičstvo. Odišiel, hoci nevedel, kam ide. [9]Na základe viery sa usadil v prisľúbenej zemi ako v cudzej a býval v stanoch s Izákom a Jákobom, spoludedičmi toho istého prisľúbenia. [10]Očakával totiž mesto s pevnými základmi, ktorého tvorcom a staviteľom je Boh. [11]Vo viere aj neplodná Sára dostala silu počať potomka, hoci už prešiel jej čas, lebo pokladala za verného toho, čo jej dal prisľúbenie. [12]A tak z jedného muža, ktorého sila odumrela, sa narodilo také množstvo potomkov, ako je hviezd na nebi a piesku na morskom brehu, ktorý sa nedá spočítať. [13]Títo všetci umierali vo viere, aj keď nedosiahli to, čo bolo prisľúbené, ale iba z diaľky to videli a pozdravovali. Vyznávali, že sú na zemi cudzincami a pútnikmi. (Heb 11,8– 13)

Osobné štúdium

Boh povolal Abráma, aby opustil svoju vlasť a svojich príbuzných a odišiel do krajiny, ktorú mu ukáže. Hoci nepoznáme všetky podrobnosti, vieme, že Abrám musel opustiť krajinu svojho narodenia a mladosti. Určite to nebolo ľahké rozhodnutie a nepochybne sa kvôli tomu vzdal časti pohodlia, pozemských pôžitkov a vymožeností.

Uvažuj o texte 1Moj 12,1–3. Ako boli v Abrahámovi „požehnané všetky pokolenia zeme" ako následok prijatia tohto zasľúbenia?

Pre Abráma a jeho rodinu išlo o veľkú životnú zmenu. „Vo viere Abrahám poslúchol, keď ho Boh volal, aby odišiel na miesto, ktoré mal dostať ako dedičstvo. Odišiel, hoci nevedel, kam ide." (Heb 11,8) „Abrahámova neochvejná poslušnosť je jedným z najjasnejších príkladov viery, aký v Písme svätom nachádzame." (PP 126; PP /sk/ 87)
Väčšina z nás by nechcela opustiť svoju vlasť, svojich priateľov a rodinných príslušníkov. Ale Abrám to urobil. Abrám bol spokojný, že je tam, kde ho Hospodin chce mať. Akokoľvek sa to môže zdať zvláštne, Abrám, Izák a ani Jákob túto krajinu nikdy počas svojho života nedostali – no napriek tomu zostali verní Bohu.

Uvažuj o úvodnom texte (Heb 11,8–13). Aký je aktuálny odkaz týchto veršov pre teba dnes?

Ľudia poznali Abráma ako knieža. Bol známy ako veľkorysý, statočný a pohostinný služobník Najvyššieho Boha. Jeho svedectvo o Hospodinovi bolo nasledovaniahodné. Z Božej milosti sme Abrahámovi spoludedičia. „[6]Je to ako s Abrahámom, ktorý uveril Bohu a počítalo sa mu to za spravodlivosť. [7]Vedzte teda, že tí, čo sú z viery, sú Abrahámovými synmi." (Gal 3,6.7) „A ak ste Kristovi, ste Abrahámovo potomstvo a podľa prisľúbenia dedičia." (Gal 3,29)
Podobne ako u Noacha, aj v Abrahámovi vidíme človeka robiaceho zásadné rozhodnutie. Aj jeho rozhodnutie urobené ako odozva na Božie volanie zmenilo nielen jeho život, ale aj životy ďalších ľudí.

Aplikácia

- **Uvažuj o texte 2Kor 4,17.18. Ako by malo posolstvo o tom, že „nehľadíme na viditeľné, ale na neviditeľné, lebo viditeľné je dočasné, neviditeľné však večné" ovplyvniť rozhodnutia, ktoré potrebuješ urobiť? Ako sa touto zásadou riadil Abrahám?**

Lótove zlé rozhodnutia

10Lót sa rozhliadol a videl, že celé okolie Jordánu až po Coar je zavlažované ako Hospodinova záhrada a ako Egypt. To bolo predtým, ako Hospodin zničil Sodomu a Gomoru. 11Preto si Lót vybral celé okolie Jordánu a odišiel na východ. Takto sa oddelili jeden od druhého. 12Abrám býval v krajine Kanaán, Lót sa zdržiaval v mestách Okolia a prenášal svoje stany až po Sodomu. (1Moj 13,10–12)

Osobné štúdium

Keď Abrám na Božie volanie opustil svoju vlasť, jeho synovec Lót sa rozhodol ho na tejto ceste nasledovať. Text 1. Mojžišovej 13 zaznamenáva, že Boh tak veľmi požehnal patriarchu, že „Abrám bol veľmi bohatý, mal stáda [hlavná miera bohatstva vo vtedajšom svete], striebro a zlato" (1Moj 13,2). Aj Lót „mal ovce, dobytok a stany" (1Moj 13,5). Obaja tak zbohatli na svojich rozsiahlych stádach dobytka, že nemohli bývať blízko seba. Aby sa vyhol sporom medzi ich pastiermi, Abrám ponúkol Lótovi, nech si vyberie, kde by chcel bývať. Je zrejmé, že Lót sa mal podriadiť staršiemu Abrámovi, pretože za svoju prosperitu vďačil spojeniu s ním. Svojmu dobrodincovi však neprejavil žiadnu vďačnosť a sebecky chcel to, čo považoval za najlepšie pre seba.

Uvažuj o úvodnom texte (1Moj 13,10–12). Aké racionálne faktory mohli Lóta priviesť k rozhodnutiu, ktoré urobil?

Akokoľvek ľahko mohol Lót ospravedlniť svoje rozhodnutie presťahovať sa do mesta, udalosti tam pre neho nedopadli vôbec dobre. Keď sa Abrám dopočul, čo sa mu stalo, nepovedal: „No, smola, Lót. Veď len žneš, čo si zasial." Namiesto toho sa rozhodol zachrániť ho (pozri 1. Mojžišova 14).

Niekedy v snahe dosiahnuť viac nepochopíme súvislosti a urobíme zlé rozhodnutia. Lót sa po tejto udalosti vrátil späť do Sodomy! Vo svojom veľkom milosrdenstve však Boh poslal k Lótovi a jeho rodine varovných poslov, aby im dal vedieť o očakávanom zničení týchto miest.

Prečítaj si text 1Moj 18,20–33. Čo Hospodin povedal Abrahámovi ako dôvod jeho príchodu na zem? Aká bola Abrahámova reakcia na správu, že Hospodin plánuje zničiť tieto zlé mestá?

Abrahám si robil starosti o Lóta a jeho rodinu. Preto vyjednával s Bohom a prosil ho, aby ušetril mestá, ak sa v nich nájdu spravodliví. V súlade so svojím charakterom lásky Hospodin prejavoval toľko milosti, o koľko Abrahám prosil. Hospodin a dvaja anjeli osobne vyslobodili Lóta, jeho manželku a ich dve dcéry. Jeho žena sa však obzrela späť a stala sa soľným stĺpom. Lót vstúpil do Sodomy ako bohatý muž a vyšiel odtiaľ takmer bez ničoho. Akí opatrní musíme byť pri našich rozhodnutiach! Nesmieme sa zameriavať len na krátkodobé zisky, ale potrebujeme mať v mysli širšie súvislosti (pozri Mar 8,36.37).

Aplikácia

- **Aké rozhodnutia potrebuješ urobiť v najbližšom čase? Čo ti môže pomôcť, aby si sa rozhodol správne?**

Od podvodníka ku kniežaťu

23 Jákob ešte za noci vstal, vzal so sebou svoje dve ženy, obe slúžky i jedenásť svojich synov a prebrodil sa cez Jabbók. 24 Vzal ich a previedol cez potok so všetkým, čo mal. 25 Jákob zostal sám a tu s ním ktosi zápasil, kým nevyšli zore. 26 Keď videl, že ho nepremôže, poranil mu bedrový kĺb. Vtedy sa pri zápase Jákobovi vykĺbil bedrový kĺb. 27 Povedal: „Pusti ma, lebo už vychádzajú zore!" Jákob odpovedal: „Nepustím ťa, kým ma nepožehnáš." 28 Ten sa ho spýtal: „Ako sa voláš?" Odpovedal: „Jákob." 29 Ten povedal: „Už sa nebudeš volať Jákob, ale Izrael, lebo si zápasil s Bohom i s ľuďmi a zvíťazil si." 30 Jákob sa ho potom spýtal: „Prezraď mi svoje meno!" Ten mu odpovedal: „Prečo chceš vedieť moje meno?" Tam ho požehnal. 31 Jákob nazval to miesto Peniel, lebo povedal: „Videl som Boha z tváre do tváre a zostal som nažive." (1Moj 32,23–31)

Osobné štúdium

Hoci Jákob miloval Boha a mal pred ním bázeň, napokon sa znížil k tomu, že spolu s matkou Rebekou vymysleli plán, ako podviesť zostarnutého Izáka a získať pre seba požehnanie určené prvorodenému. Svoj dospelý život Jákob nezačal správnym krokom, preto musel utiecť, aby unikol predčasnej smrti. Rebeka mu povedala: „Ujdi k môjmu bratovi Labánovi do Charánu. ... Keď sa hnev tvojho brata od teba odvráti a zabudne na to, čo si mu urobil, pošlem po teba a vezmem ťa odtiaľ. (1Moj 27,43.45) Jákob bol preč dvadsať rokov a už nikdy sa so svojou matkou nestretol.

Uvažuj o úvodnom texte (1Moj 32,23–31). Aké duchovné ponaučenie o Božej milosti si môžeme vziať z tohto príbehu?

„Tento hriešny, úbohý smrteľník zvíťazil nad Majestátom neba svojou pokorou, pokáním a odovzdanosťou. Rozochvenou rukou viery uchopil Božie zasľúbenie a srdce neskonalej Lásky nemohlo odmietnuť hriešnikovu prosbu. Jákob teraz jasne poznal svoj omyl a následný hriech, keď podvodne získal prvorodenstvo. Vtedy totiž neuveril Božiemu zasľúbeniu, ale sám chcel dosiahnuť to, čo v určený čas a spôsobom sebe vlastným mohol uskutočniť Boh. ... Jákob dostal požehnanie, po ktorom túžil. Boh mu odpustil spáchaný hriech." (PP 197.198; PP /sk/ 142) Od toho dňa mu Hospodin dal meno Izrael, „lebo si sa kniežatsky boril s Bohom i s ľuďmi a premohol si" (1Moj 32,28; Roh).

Prečítaj si text 1Moj 49,29–33. Jákob už v tom čase nemal v Kanaáne žiadny majetok. Aké pokyny dal svojim synom ohľadom svojho pohrebu? Ako rozumieš tejto Jákobovej žiadosti?

Z Biblie sa dozvedáme, že všetci traja patriarchovia a ich manželky sú pochovaní v tej istej jaskyni. Jákobova dôvera v Boha bola taká silná, že sa považoval na zemi za cudzinca a pútnika (pozri Heb 11,13). A hoci vlastnou vinou odišiel z domu bez ničoho, do Kanaánu sa vrátil ako bohatý muž.

Aplikácia

- **Boh nás môže požehnať aj napriek našim minulým chybám a hriechom. Je však oveľa lepšie vyhnúť sa chybám hneď na začiatku. Ako sa môžeš vyhnúť nesprávnym rozhodnutiam?**

Mojžiš v Egypte

[24]Keď Mojžiš dospel, vo viere odoprel volať sa synom faraónovej dcéry. [25]Radšej si zvolil trpieť s Božím ľudom, než mať dočasné potešenie z hriechu, [26]a Kristovu potupu pokladal za väčšie bohatstvo ako poklady Egypta. Mal totiž na zreteli budúcu odmenu. [27]Vo viere opustil Egypt a nezľakol sa kráľovho hnevu, ale vydržal, akoby videl Neviditeľného. [28]Vo viere slávil Paschu a pokropil dvere krvou baránka, aby sa zhubca nedotkol prvorodených. [29]Vo viere prešli Červeným morom ako po suchej zemi, kým Egypťania, len čo sa o to pokúsili, boli pohltení vlnami. (Heb 11,24–29)

Osobné štúdium

Mojžiš je jednou z najdôležitejších [ľudských] postáv Tóry. Napriek hroziacej smrti ho pri živote zachovala Božia prozreteľnosť, ktorá konala prostredníctvom jeho iniciatívnej matky a starostlivej sestry. Keď faraónova dcéra našla malého Mojžiša v papyrusovom košíku, požiadala jeho hebrejskú matku, aby sa o neho postarala, a zaplatila jej za to. Aká požehnaná výzva pre mladú matku, ktorá bola vyhnankyňou a otrokyňou! Jochebed mala dvanásť rokov na to, aby naučila svoje dieťa dôverovať Bohu a ctiť ho. Urobila všetko preto, aby formovala jeho charakter na život v službe. Mojžišovi sa však dostalo vzdelania aj na egyptskom kráľovskom dvore. „Mojžiš bol takto vychovaný vo všetkej múdrosti Egypťanov a bol mocný vo svojich slovách i skutkoch." (Sk 7,22) Keď Mojžiš dozrel ako muž, urobil vedomé rozhodnutie, ktoré zmenilo nielen jeho život, ale aj beh dejín.

Uvažuj o úvodnom texte (Heb 11,24–29). Zamysli sa nad tým, čo Mojžiš opustil a čomu musel v nasledujúcich rokoch čeliť. Pokús sa na to pozrieť z jeho pozície ešte skôr, než sa „odoprel volať synom faraónovej dcéry". Čoho sa vzdal a čo sa svojím odchodom rozhodol prijať?

Egypt bol v tom čase jednou z najväčších mocností starovekého sveta, ak nie najväčšou. Rieka Níl vytvorila takú úrodnú pôdu, že Egypt bol domovom bohatého a mocného národa. Samotný Mojžiš by bol na čele tohto kráľovstva. Je ťažké si predstaviť, aké lákavé preňho muselo byť vábenie Egypta a všetkých jeho pokladov. Tých lákadiel bolo pred ním veľmi veľa: bohatstvo, moc, potešenie, zbožštenie ... Niet pochýb o tom, že by si sám pred sebou mohol veľmi ľahko ospravedlniť, keby sa rozhodol prijať všetky egyptské ponuky. Namiesto toho sa rozhodol dať dohromady s „bandou" biednych a opovrhovaných otrokov.
A čo bolo ďalej? Ako hovorí Písmo: „Radšej si zvolil trpieť s Božím ľudom, než mať dočasné potešenie z hriechu." (Heb 11,25) A všetko to utrpenie? Veľká časť knihy Exodus sa zaoberá Mojžišovými zápasmi a skúškami. Napokon napriek heroickej službe nemohol vojsť do zasľúbenej krajiny (pozri 4Moj 20,12). Písmo nám však ukazuje, že Mojžiš sa rozhodol správne, hoci jeho život bol naplnený mnohými pochybnosťami.

Aplikácia

- **Ak by sme Mojžiša hodnotili len ľudským pohľadom, zrejme by sme mu navrhli, aby zostal v Egypte. Na vysokom poste mohol toho pre hebrejských otrokov vykonať veľmi veľa, podobne ako kedysi Jozef pre svojich bratov. Ako veriaci sme však dostali taký pohľad na realitu, ktorý nás posúva ďaleko za hranice tohto sveta. Ako si môžeme zachovať toto vnímanie reality aj uprostred skúšok? Prečo je dôležité, aby sme mali stále na pamäti, odkiaľ sme vyšli a kam smerujeme?**

Podnety na zamyslenie

Boh dodržal svoju časť zmluvy tým, že požehnal Abraháma. A Abrahám vzdal Bohu česť tým, že si neukladal poklady na tejto zemi. „Dedičstvo, ktoré zasľúbil Boh, nie je z tohto sveta. Abrahám nemal na zemi „ani na stopu nohy dedičstva" (Sk 7,5). Bol síce veľmi bohatý, ale svoj majetok užíval na Božiu slávu a pre dobro blížnych. Tento svet však nepokladal za svoj domov. Boh ho vyzval, aby odišiel zo svojho modloslužobného prostredia s prísľubom, že mu do večného vlastníctva dá kanaánsku krajinu. Nezískal ju však ani Abrahám, ani jeho syn, ani jeho vnuk. Keď Abrahám potreboval miesto, kam by pochoval svoju mŕtvu manželku, kúpil ho od Kanaáncov. Tento skalný hrob pri machpelskej jaskyni mu zostal jediným majetkom v zasľúbenej zemi." (PP 169; PP /sk/ 120.121)

V živote sa nám stáva, že sme v pokušení usilovať sa o bohatstvo a pohodlie. Uspokojiť sa s tým, že naplnenie niektorých túžob sa uskutoční až v nebi, si od človeka vyžaduje niekedy veľmi veľkú vieru. „Mojžiš bol poučený o konečnej odmene tých, čo pokorne a poslušne slúžili Bohu, a v porovnaní s ňou pokladal každý pozemský zisk za celkom bezvýznamný. Ako návnada bol Mojžišovi ponúknutý panovnícky trón i veľkolepý faraónsky palác. On však vedel, že kniežacie priestory sú hniezdom hriešnych orgií, pre ktoré ľudia zabúdajú na Boha. Mojžiš mal však napriek skvostnému palácu a panovníckej korune na zreteli zvrchovanú slávu, ktorou Najvyšší odmení svätých vo svojom nepoškvrnenom kráľovstve. Vierou videl nevädnúci veniec, ktorým kráľ neba ozdobí hlavy víťazov. Pre túto vieru sa odvrátil od vznešených ľudí tejto krajiny a pripojil sa k poníženému, chudobnému a opovrhnutému národu, ktorý sa rozhodoval radšej poslúchať Boha, ako slúžiť hriechu." (PP 246; PP /sk/ 180)

Námety na spoločné uvažovanie

1. **Čo sa stane s naším majetkom, keď príde Ježiš? (Pozri 2Pet 3,10.) Čo sa môže stať ešte pred Ježišovým príchodom? (Pozri Mat 6,20.) Prečo je dôležité, aby sme si vždy zachovali správny pohľad nielen na duchovné, ale aj materiálne záležitosti?**
2. **Ježiš varoval pred „mámením bohatstva" (Mar 4,19). Čo mal na mysli? Ako nás môže bohatstvo oklamať?**
3. **Uvažujte o spôsoboch, akými mohol Mojžiš ospravedlniť svoj pobyt v Egypte namiesto toho, aby všetko zanechal a utiekol s národom otrokov do prázdnej púšte? Čo bolo podľa vás hlavným motívom jeho rozhodnutia opustiť vymoženosti Egypta?**

Jednému z týchto mojich najmenších...

Texty na tento týždeň

Luk 4,16–19; Iz 62,1.2; 5Moj 15,11; Mat 19,16–22; Luk 19,1–10; Jób 29,12–16

Úvodný text

Potom kráľ povie tým po pravici: ‚Poďte, požehnaní môjho Otca, zaujmite kráľovstvo, ktoré je vám pripravené od založenia sveta.‘ (Mat 25,34)

Biblia často hovorí o sirotách, vdovách, cudzincoch a prisťahovalcoch. Všetci títo ľudia patria do skupiny tých, o ktorých Ježiš hovoril ako o „týchto mojich najmenších bratoch“ (Mat 25,40).
Kto patrí do tejto skupiny dnes? Cudzinci boli v biblických časoch jednotlivci, ktorí museli opustiť svoju vlasť, často pre vojny alebo hladomor. Ekvivalentom by v našej dobe mohli byť milióny utečencov, ktorí sa ocitli v núdzi vinou okolností, za ktoré nemôžu.
Bez rodičov sú deti, ktoré prišli o otca alebo matku vo vojne, pri nehode alebo pre chorobu. Do tejto skupiny by mohli patriť aj tí, ktorých rodičia sú vo väzení alebo sú závislí od drog a nemôžu alebo sa nechcú starať o svoje deti. Takéto deti potrebujú veľa pomoci a lásky, aby sa aspoň čiastočne dokázali vyrovnať s rôznymi bolesťami a traumami a podarilo sa im napriek hendikepu zvládnuť štart do života.
Vdovy alebo vdovci prišli o svojich partnerov z podobných dôvodov, ako deti prichádzajú o svojich rodičov. Mnohí z nich sú hlavou neúplnej rodiny a potrebujú pomoc, ktorej časť môže na seba prevziať aj cirkev.
Tento týždeň budeme uvažovať o tom, že ako správcovia Božích záležitostí nemáme na výber. Ak chceme nasledovať Ježišov príkaz a byť verní jeho príkazom, potom pomoc núdznym nie je vec voľby, ale povinnosť.

Osnova lekcie

Pri štúdiu tejto lekcie budeme venovať pozornosť Božej túžbe, aby jeho deti „odzrkadľovali“ jeho lásku tým, že budú prakticky pomáhať chudobným a núdznym. V tom je nám príkladom nielen Ježiš, ale aj mnoho biblických postáv, ktoré sa v živote pevne držali dobrého Boha.

- Luk 4,16–21: Ježišova služba núdznym (nedeľa)
- 3Moj 23,22; 5Moj 15,11: Starozmluvné sociálne zákony (pondelok)
- Mat 19,16–22: Neochota bohatého mladého muža (utorok)
- Luk 19,1–10: Zachejova ochota pomáhať núdznym (streda)
- Jób 29,12–16: Jóbova ochota pomáhať núdznym (štvrtok)

Život a služba Ježiša Krista

16Prešiel do Nazareta, kde vyrastal a podľa svojho zvyku v sobotu vošiel do synagógy. Keď vstal, aby čítal, 17podali mu knihu proroka Izaiáša. Knihu rozvinul na tom mieste, kde bolo napísané: 18Duch Pána je nado mnou, lebo ma pomazal zvestovať chudobným evanjelium a uzdravovať skrúšených srdcom. Poslal ma vyhlásiť zajatým prepustenie, slepým vrátiť zrak, utláčaných prepustiť 19a vyhlásiť milostivý rok Pána. 20Nato zvinul knihu, vrátil ju sluhovi a sadol si. Oči všetkých v synagóge sa upreli naňho. 21On pokračoval: „Dnes sa splnilo Písmo, ktoré ste práve počuli.“ (Luk 4,16–21)

Osobné štúdium

Na začiatku svojej verejnej služby Ježiš putoval do Nazareta v oblasti Galiley. Bolo to mesto, kde vyrastal. Miestni ľudia už počuli o jeho diele a zázrakoch. Ježiš podľa svojho zvyku navštívil sobotnú bohoslužbu v miestnej synagóge. Ježiš nebol miestnym rabínom, ale ako hosťa ho požiadali, aby prečítal text Písma. Sluha mu podal zvitok proroka Izaiáša a Ježiš prečítal text Iz 61,1.2.

Uvažuj o úvodnom texte (Luk 4,16–21) a porovnaj ho s veršami Iz 61,1.2 (pozri tiež Luk 7,18–23). Prečo si podľa teba Ježiš vybral tieto konkrétne verše? Prečo sa vo všeobecnosti tieto verše z Izaiáša považujú za mesiášske? Čo prezrádzajú o Mesiášovom diele?

Náboženskí vodcovia zjavne prehliadli proroctvá, ktoré hovorili o trpiacom Mesiášovi. Naopak, zameriavali sa len na tie, ktoré poukazovali na slávu Jeho druhého príchodu (čo by nám malo slúžiť ako pripomienka toho, aké dôležité je správne rozumieť proroctvám). Výsledkom bolo, že väčšina ľudí verila, že poslaním Mesiáša je oslobodiť Izrael od rímskej nadvlády. Už len samotná predstava, že Mesiášovo poslanie by malo nejako vychádzať z textu Iz 61,1.2 musela spôsobiť nielen šok, ale aj rozhorčenie.

Chudobnými zvyčajne pohŕdali takmer všetci – úradníci, vyberači daní, obchodníci a dokonca aj susedia. Bežne panovalo presvedčenie, že chudoba je Božou kliatbou a že sa svoj nešťastný stav si môžu chudobní sami. A preto v spoločnosti sa len málokto zaujímal o chudobných a ich poľutovaniahodnú situáciu.

Ježišove prejavy lásky a milosrdenstva k chudobným však patrili k najväčším dôkazom jeho mesiášstva. Je to vidieť z odpovede, ktorú dal na otázku Jána Krstiteľa, či je naozaj Mesiáš (pozri Mat 11,1–6). „Podobne ako Spasiteľovi učeníci ani Ján Krstiteľ nepochopil podstatu Kristovho kráľovstva. Očakával, že Ježiš zasadne na Dávidov trón, no keď sa ani po odstupe času neuchádzal o kráľovskú moc, Ján bol v rozpakoch.“ (DA 215; TV 141)

Aplikácia

- **„Čistá a nepoškvrnená zbožnosť pred Bohom a Otcom je: navštevovať siroty a vdovy v ich súžení a chrániť sa pred poškvrnou sveta.“ (Jak 1,27) Ako nám tento verš pomáha zorientovať sa v tom, čo patrí medzi najdôležitejšie priority nášho života viery?**

Božie zaopatrenie pre chudobných

Keď sa bude vo vašej krajine zožínať obilie, nezožni pole až po okraj a klasy po svojej žatve nevyzbieraj. Nechaj to chudobnému a cudzincovi. Ja som Hospodin, váš Boh. (3Moj 23,22)

Chudobní nevymiznú z krajiny, preto ti prikazujem: Vo svojej krajine ochotne otváraj ruku núdznemu a chudobnému bratovi! (5Moj 15,11)

Osobné štúdium

V Písme nachádzame mnoho opatrení, ktoré Hospodin nariadil na pomoc chudobným, cudzincom, vdovám a sirotám. S prvými sa stretávame už pod vrchom Sinaj. „[10]Šesť rokov budeš obsievať pôdu a zbierať z nej úrodu, [11]ale v siedmom roku ju necháš ležať úhorom a neobrobíš ju. Nech sa z nej živia chudobní tvojho ľudu a zvyšok nech spasie poľná zver. To isté urob so svojou vinicou i so svojím olivovým sadom." (2Moj 23,10.11)

Uvažuj o úvodných textoch (3Moj 23,22 a 5Moj 15,11). Nech už je kontext týchto veršov akokoľvek odlišný od našich dnešných životov, aké zásady by sme si z nich mali vziať?

Vo všeobecnosti sa rozumie, že „brat" sa tu vzťahuje na iných Izraelitov alebo spoluveriacich. Hoc chudobní, nemôžeme nimi pohŕdať, pretože v Božích očiach majú rovnakú hodnotu a dôstojnosť, aj keď patria medzi „najmenších bratov". Žalmy dávajú návod, ako by sme sa mali správať k tým, ktorí pomoc potrebujú. „[3]Prisúďte právo utláčanému a sirote, poníženému a chudobnému vymáhajte spravodlivosť. [4]Ochráňte utláčaného a chudobného, vytrhnite ho z moci bezbožníkov!" (Ž 82,3.4) Táto pasáž naznačuje, že naša angažovanosť by mala zahŕňať viac než len zasýtenie hladu.

Niektoré texty obsahujú zasľúbenia tým, ktorí pomáhajú núdznym. „Kto dáva chudobnému, nebude mať nedostatok, no toho, čo si zakrýva pred ním oči, postihne veľa kliatob." (Prísl 29,14) A kráľ Dávid poznamenal: „Blahoslavený, kto myslí na bedára. Hospodin ho zachráni v deň nešťastia." (Ž 41,2). Pomoc núdznym mala byť vždy prioritou, aj keď sa to, žiaľ, neraz stratilo zo zreteľa.

Na rozdiel od biblického posolstva existovali aj rôzne iné prístupy. Dokonca aj v nedávnej dobe (napríklad v Anglicku) mal veľký vplyv takzvaný „sociálny darvinizmus". Jeho zástancovia boli presvedčení, že neexistuje žiadny morálny imperatív pomáhať chudobným. Pomoc núdznym sa považovala za nesprávnu, dokonca škodlivú. Riadiac sa prírodným pravidlom, že silní prežívajú na úkor slabých, „sociálni darvinisti" verili, že pre spoločnosť je škodlivé pomáhať chorým a chudobným, pretože ak by sa rozmnožili, len oslabia sociálnu štruktúru národa ako celku. Takéto kruté uvažovanie bolo len logickým vyústením evolučného pohľadu a do absurdnosti aplikovaným naratívom, ktorý so sebou priniesol.

Aplikácia

- **Ako by malo evanjelium ovplyvniť naše postoje a pristupovanie ku každému človeku – bez ohľadu na jeho pôvod, pohlavie, bohatstvo, spoločenské postavenie, vek, národnosť či vzdelanie?**

Rozhodnutie bohatého mládenca

16Tu k nemu ktosi prišiel a povedal: „Učiteľ, čo dobré mám robiť, aby som mal večný život?“ 17Ježiš mu odpovedal: „Čo sa ma pýtaš na dobro? Jeden je Dobrý! Ak však chceš vojsť do života, zachovávaj prikázania.“ 18„A ktoré?“ opýtal sa ho. Ježiš mu povedal: „Tieto: Nezabiješ! Nescudzoložíš! Nepokradneš! Nebudeš krivo svedčiť! 19Cti otca a matku! a Milovať budeš svojho blížneho ako seba samého!“ 20Mládenec mu povedal: „Toto všetko som zachovával. Čo mi ešte chýba?“ 21Ježiš mu odpovedal: „Ak chceš byť dokonalý, choď, predaj svoj majetok, daj chudobným a budeš mať poklad v nebi. Potom príď a nasleduj ma!“ 22Keď mládenec počul toto slovo, odišiel zarmútený, lebo mal mnoho majetku. (Mat 19,16–22)

Osobné štúdium

Príbeh o bohatom mládencovi je taký dôležitý, že ho nachádzame vo všetkých troch synoptických evanjeliách: Mat 19,16–22; Mar 10,17–22 a Luk 18,18–23. O mládencovi toho nevieme veľa, ale na základe biblického záznamu vieme, že bol mladý (Mat 19,20), bohatý (Luk 18,23) a že mal vysoké postavenie (mohol byť predstaveným synagógy alebo dokonca členom veľrady; Luk 18,18). Okrem toho sa horlivo zaujímal o duchovné veci. Marek píše o jeho stretnutí s Ježišom tak, že mládenec „pribehol, padol pred ním na kolená“ (Mar 10,17). Z celého srdca túžil dozvedieť sa o večnom živote čo najviac.

Uvažuj o úvodnom texte (Mat 19,16–22). Čo mal Ježiš na mysli, keď mládencovi povedal: „Ak chceš byť dokonalý, choď, predaj svoj majetok, daj chudobným a budeš mať poklad v nebi. Potom príď a nasleduj ma!“ (Mat 19,21)?

Ježiš od väčšiny z nás nežiada, aby sme predali všetko, čo máme, a peniaze rozdali chudobným. Peniaze však museli byť pre tohto mladého muža tým, čo mu bránilo posunúť sa v živote ďalej. A hoci Ježišova odpoveď sa môže zdať krutá, vedel, že toto bola jediná nádej na záchranu tohto muža.

Biblia hovorí, že mládenec odišiel veľmi zarmútený, pretože bol veľmi bohatý. Tieto slová ukazujú, že majetok mal v jeho živote dôležité a zároveň nezdravé miesto. Dostal ponuku istoty večného života, dostal ponuku nasledovať Ježiša (slová „príď a nasleduj ma“ použil Ježiš pri povolaní dvanástich učeníkov). S týmto mladíkom sa však už nikde v Písme nestretávame. Večnosť vymenil za pozemský majetok.

Aký tragický kompromis! Aký smutný príklad nenasledovania „odloženého uspokojenia“, o ktorom sme hovorili v predchádzajúcej lekcii. Voľba, pre ktorú sa rozhodol bohatý mládenec, bola veľmi zradná. Bez ohľadu na to, aké materiálne bohatstvo môžeme nadobudnúť, skôr či neskôr všetci zomrieme a bude rozhodnuté o našom večnom osude. Toľko bohatých ľudí už zistilo, že majetok im nedáva pokoj a šťastie, o ktorých snívali. Zdá sa, že v mnohých prípadoch sa stal pravý opak. Príliš veľa životopisov obsahuje zmienku o tom, akí nešťastní boli mnohí veľmi bohatí ľudia. Jedno z najlepších zobrazení toho, aké neuspokojivé môže byť bohatstvo samo osebe, sa nachádza v knihe Kazateľ. Nech si z toho vezmeme akékoľvek ďalšie ponaučenie, jedno je jasné: za peniaze si pokoj a šťastie nekúpime.

Aplikácia

- **„35Lebo kto by si chcel zachrániť život, stratí ho. Kto však stratí svoj život pre mňa a pre evanjelium, zachráni si ho. 36Veď čo osoží človeku, ak získa aj celý svet, ale uškodí svojmu životu? 37Čo dá človek na výmenu za svoj život?“ (Mar 8,35–37) Čo to znamená stratiť život pre Ježiša a pre evanjelium?**

Zachejovo rozhodnutie

[1]Potom vošiel do Jericha a prechádzal cezeň. [2]A tu bol muž, menom Zachej, ktorý bol hlavným mýtnikom a bol bohatý. [3]Chcel vidieť Ježiša, aby vedel, kto to je, no pre zástupy ho nemohol zazrieť, lebo bol malej postavy. [4]Bežal teda napred a vyliezol na divý figovník, aby ho odtiaľ videl, lebo tadiaľ mal prechádzať. [5]Keď Ježiš prišiel na to miesto, pozrel hore a povedal mu: „Zachej, poď chytro dolu, lebo dnes musím zostať v tvojom dome.“ [6]On chytro zliezol a s radosťou ho prijal. [7]Všetci, ktorí to videli, reptali: „K hriešnemu človeku si vošiel oddýchnuť.“ [8]Ale Zachej povedal Pánovi: „Pane, polovicu svojho majetku dávam chudobným a ak som niekoho v niečom oklamal, vrátim to štvornásobne.“ [9]Ježiš mu odpovedal: „Dnes prišla spása do tohto domu, veď aj on je Abrahámovým synom. [10]Lebo Syn človeka prišiel hľadať a spasiť, čo zahynulo.“ (Luk 19,1–10)

Osobné štúdium

Zachej bol bohatý Žid, ktorý si zarábal ako vyberač daní a poplatkov pre nenávidených Rimanov. Zacheja jeho okolie nenávidelo a pokladalo za „hriešnika“. Výber daní bol totiž dobrým biznisom – mnoho peňazí končilo vo vrecku výbercu.
Zachej žil v Jerichu, ktoré sa nachádzalo na frekventovanej obchodnej ceste. Stretnutie Zacheja a Ježiša nebolo náhodné. V Zachejovi sa zrejme pohlo svedomie a zatúžil urobiť vo svojom živote zmenu. Dopočul sa o Ježišovi a chcel Ho vidieť. Zrejme sa rozniesol, že skupina, s ktorou Ježiš putoval, príde v ten deň do Jericha. Ježiš na svojej poslednej ceste do Jeruzalema potreboval prejsť z Galiley cez Jericho. Prvé Kristove slová adresované Zachejovi odhalili, že Ježiš o ňom vedel všetko ešte skôr, ako vstúpil do mesta.

Uvažuj o úvodnom texte (Luk 19,1–10). Porovnaj, ako dopadli stretnutia bohatého mládenca a Zacheja s Ježišom. V čom boli tieto stretnutia podobné a v čom sa líšili?

Zachej a bohatý mládenec mali mnoho spoločného. Obaja boli bohatí, obaja sa chceli veľmi stretnúť s Ježišom a obaja chceli večný život.
Všimnime si, že keď Zachej povedal, že chudobným rozdá „polovicu svojho majetku“ (Luk 19,8), Ježiš prijal toto gesto ako vyjadrenie skutočnej skúsenosti obrátenia. Nepovedal mu: „Pozri, chlapče, platí to, čo vždy – buď všetko, alebo nič. Polovica ťa nezachráni.“ Prečo? S najväčšou pravdepodobnosťou preto, že hoci Zachejovi sa jeho bohatstvo určite páčilo, pre bohatého mládenca boli peniaze „bohom“. Aj keď nevieme, čo presne mu Ježiš povedal, samotný Zachej ako prvý hovorí o rozdávaní peňazí chudobným. V prípade bohatého mládenca to bol Ježiš, kto musel veľmi konkrétne mladého muža vyzvať, aby sa všetkého vzdal, ak nechce skončiť zle. Hoci si Zachej ako každý bohatý človek musel dávať pozor na nebezpečenstvo bohatstva, zdá sa, že mu nepodľahol tak, ako bohatý mládenec.
„Keď sa bohatý mládenec odvrátil od Ježiša, učeníci sa zadivili nad Majstrovými slovami: *Ako ťažko sa dostanú bohatí do kráľovstva Božieho!* Udivení učeníci si hovorili medzi sebou: *Kto potom môže byť spasený?* Teraz videli dôkaz pravdivosti Kristových slov: *Čo je nemožné ľuďom, je možné Bohu*. (Mar 10,23.26; Luk 18,27). Videli, ako zásahom Božej milosti aj bohatý človek môže vojsť do Božieho kráľovstva.“ (DA 555; TV 382)

Aplikácia

- **Zachejovo rozhodnutie predať polovicu majetku a rozdať ho chudobným, bolo výsledkom jeho obrátenia a pochopenia Božej milosti. Ako ovplyvňuje Božia milosť tvoj život? Aké rozhodnutia robíš ako reakciu na milosť, ktorá je nová každé ráno (Náreky 3,23)?**

„Dobre si si všimol môjho služobníka Jóba?“

11Ucho, ktoré ma počulo, mi blahorečilo a oko, ktoré ma videlo, mi prisviedčalo, 12pretože som zachraňoval úbožiaka volajúceho o pomoc, aj sirotu, aj toho, kto nemal nijakého pomocníka. 13Zostupovalo na mňa požehnanie hynúcich a srdce vdovy som dokázal rozjasať. 14Zaodieval som sa spravodlivosťou a ona zaodievala mňa, môj súd bol pre mňa ako plášť s turbanom. 15Očami som bol pre slepého a nohami pre chromého. 16Chudobným som bol otcom a spor toho, koho som nepoznal, som preskúmal. (Jób 29,12–16)

Osobné štúdium

Boh charakterizuje Jóba ako bezúhonného, priameho, vyhýbajúceho sa zlému a majúceho bázeň pred Hospodinom. „Veď na zemi niet nikoho ako on.“ (Jób 1,8)

Dokonca aj potom, čo Jób čelil jednej katastrofe za druhou, Boh zopakoval to, čo o Jóbovi povedal predtým. A pridal k tomu ešte čosi – zhodnotil satanovu aktivitu: „Veď na zemi niet nikoho ako on, kto by bol taký bezúhonný a priamy, bál sa Boha a stránil sa zlého. Ešte stále sa drží svojej bezúhonnosti, hoci si ma proti nemu nahovoril, aby som ho bez príčiny ničil.“ (Jób 2,3)

Písmo prináša pôsobivý pohľad na Jóbovu dokonalosť a úprimnosť. Trpiaci Jób odmieta opustiť Boha napriek všetkému, čo sa stalo, a napriek tomu, že sa to môže zdať ako jedna z možností (Jób 2,9). Kniha však odhaľuje aj ďalší aspekt Jóbovho života predtým, než došlo v jeho rodine k tragickým udalostiam.

Uvažuj o úvodnom texte (Jób 29,12–16). Čo sa z tohto textu dozvedáme o Jóbovom charaktere?

Azda najvýstižnejšie sú tu Jóbove slová – „a spor toho, koho som nepoznal, som preskúmal“ (Jób 29,16). Jób sa nestaral len o svoju rodinu, ani sa vo svojej dobročinnosti nezameral len na ľudí, ktorých poznal. Jób bol proaktívny vo vyhľadávaní potrieb ľudí a snažil sa pomôcť aj neznámym.

„Nečakajte, kým vás [chudobní] upozornia, že niečo potrebujú. Konajte ako Jób. Ak o niečom nevedel, preskúmal to. Vydajte sa na prieskumnú cestu a zistite, čo kto potrebuje a ako by sa mu najlepšie dalo pomôcť.“ (5T 151) Toto je úroveň hospodárenia s prostriedkami a správcovstvo Božích zdrojov, ktoré presahuje prax mnohých dnešných Božích detí.

Aplikácia

- **Prečítaj si text Iz 58,6–8. Ako môžeš tieto dávne slová aplikovať do svojho života?**

Podnety na zamyslenie

„Keď príde Syn človeka vo svojej sláve a s ním všetci anjeli, zasadne na trón svojej slávy. Zhromaždia sa pred neho všetky národy a oddelí jedných od druhých. (Mat 25,31.32) Tak stručne opísal Kristus na Olivovom vrchu svojim učeníkom veľký deň súdu. Podľa jeho slov tu bude rozhodovať jedno jediné. Keď sa pred neho zhromaždia všetky národy, budú len dve triedy ľudí a o ich večnom určení sa rozhodne podľa toho, čo urobili alebo neurobili pre neho, totiž pre chudobných a trpiacich." (DA 637; TV 446)

„Keď otvárate dvere Kristovým chudobným a trpiacim, prijímate neviditeľných anjelov. Pozývate nebeské bytosti. S nimi prichádza k vám posvätné ovzdušie radosti a pokoja. Prichádzajú s nimi aj chválospevy s ozvenou v nebesiach. Tam znie každý milosrdný skutok ako hudba. Náš nebeský Otec počíta nebeských pracovníkov medzi svoje najvzácnejšie klenoty." (DA 639; TV 447)

Námety na spoločné uvažovanie

1. **„Chudobní nevymiznú z krajiny..." (5Moj 15,11) Tieto tisíce rokov staré slová stále platia. Ako im máme rozumieť dnes? Niektorí používajú tieto slová ako ospravedlnenie, že nepomáhajú chudobným a núdznym. Tvrdia: „Boh povedal, že chudobní budú vždy medzi nami, takže to tak aj bude a my na tom nič nezmeníme." V čom spočíva omyl takéhoto uvažovania?**
2. **Apoštol Pavol napísal mladému Timotejovi: „[17]Bohatým v terajšom veku prikazuj, aby neboli namyslení a neskladali nádej v neisté bohatstvo, ale v Boha, ktorý nás štedro zabezpečuje všetkým, čo potrebujeme. [18]Prikazuj im, aby konali dobro, aby boli bohatí na dobré skutky, boli štedrí a vedeli sa rozdeliť s inými. [19]Tak si budú zhromažďovať poklad ako dobrý základ do budúcnosti, aby uchopili skutočný život." (1Tim 6,17–19) Všimnite si, v čom podľa apoštola spočíva nebezpečenstvo: namiesto dôvery v živého Boha vkladať dôveru do vlastného bohatstva. Prečo sú bohatí v takomto nebezpečenstve, aj keď vedia, že ani všetky peniaze ich nakoniec neudržia pri živote? Prečo si všetci musíme dávať pozor, aby sme vo veciach spásy, večnosti a životného nasmerovania nedôverovali nikomu a ničomu inému ako živému Bohu?**

Týždeň od 19. do 25. februára

Plánovanie úspechu

Texty na tento týždeň

Kaz 12,1; 1Moj 2,15; 1Tim 5,8; Kol 3,23.24; 1Moj 39,2–5; Prísl 3,5–8

Úvodný text

[23]Čokoľvek robíte, robte z tej duše ako Pánovi, a nie ako ľuďom. [24]Veď viete, že od Pána dostanete za odmenu dedičstvo. Slúžte Pánovi, Kristovi! (Kol 3,23.24).

Väčšina ľudí chce žiť „úspešný" a šťastný život. Žijeme však vo svete poznačenom hriechom, kde na nás môžu z ničoho nič dopadnúť tragédie a nešťastia. Otázkou potom zostáva, o aký „úspech" a o aké šťastie sa máme snažiť? Čo má vlastne naozajstný zmysel? Čo je naozajstný „úspech"?
Poznáme príbeh Jozefa v Egypte. Ak by sme mali hľadať vzor naozaj úspešného života, Jozef by sa určite dostal do úzkeho výberu, nie? Z väzenia priamo do paláca, to sa len tak nevidí. Ale čo potom Ján Krstiteľ? Z väzenia do hrobu... Dá sa v jeho živote hovoriť o úspechu? Všetko teda závisí od toho, ako definujeme ozajstný „úspech".
Tento týždeň sa pozrieme na myšlienku „úspechu" v kontexte základných princípov verného správcovstva. Bez ohľadu na to, kto sme alebo kde žijeme, otázka finančných prostriedkov bude vždy súčasťou nášho života, nech máme na to akýkoľvek názor. Aké praktické kroky môžeme podniknúť na tejto ceste? A aj keď nám tieto kroky nemusia zaručiť finančný „úspech", môžu nám pomôcť vyhnúť sa nástrahám a chybám, ktoré by nás mohli priviesť do nešťastia.

Osnova lekcie

Hlavnou témou tejto lekcie sú „úspech" a „úspešný život", ako sú predstavené v biblickom kontexte. Postupne sa zameriame na podstatu úspešného života, na základy, na ktorých stojí, a k akej zodpovednosti nás vedie.

- 1Moj 29,9–12.18–20: Jasné určenie priorít (nedeľa)
- 1Moj 1,28; 2,15: Práca ako Boží dar a Božie požehnanie (pondelok)
- 1Tim 5,8; Prísl 14,23: Zodpovednosť za rodinu (utorok)
- 1Moj 39,1–5: Úspech a mravné zásady (streda)
- Prísl 3,5–8: Rešpektovanie Božích princípov (štvrtok)

Najprv to najdôležitejšie

10Keď Jákob uvidel Ráchel, dcéru brata svojej matky Labána, a jeho ovce, pristúpil, z otvoru studne odvalil kameň a napojil ovce matkinho brata Labána. 11Potom Jákob pobozkal Ráchel a hlasno zaplakal. 12Jákob povedal Ráchel, že je príbuzný jej otca a Rebekin syn. Ona to bežala povedať svojmu otcovi. ... 18Jákob si zamiloval Ráchel a povedal: „Za tvoju mladšiu dcéru ti budem slúžiť sedem rokov.“ 19Labán odvetil: „Bude lepšie, keď ju dám tebe než cudziemu mužovi. Zostaň u mňa!“ 20Jákob teda slúžil za Ráchel sedem rokov, ale pripadalo mu to len ako niekoľko dní, lebo ju miloval. (1Moj 29,9–12.18–20)

Osobné štúdium

Keď mladí ľudia dospievajú, začínajú si uvedomovať svoju zodpovednosť za zabezpečenie základných potrieb – jedla, oblečenia a prístrešia. Sám Ježiš ukázal, ako si máme zoradiť hodnoty a priority: „Hľadajte však najprv Božie kráľovstvo a jeho spravodlivosť a toto všetko sa vám pridá.“ (Mat 6,33) Čím skôr sa človek rozhodne žiť podľa Božieho ideálu, tým lepšie nasmerovanie v živote získa (Kaz 12,1). Samozrejme, pre tých, ktorí sú už starší a pre Ježiša sa nerozhodli v mladosti, je stále čas urobiť správne rozhodnutia týkajúce sa správcovstva.

Ako sme videli v 1Moj 28,20–22, Jákob urobil niekoľko dôležitých životných rozhodnutí – duchovných aj materiálnych. Vo videní sa Boh predstavil Jákobovi nasledovne: „Ja som Hospodin, Boh tvojho otca Abraháma a Boh Izáka.“ (1Moj 28,13) Potom Jákob ako súčasť svojho sľubu Bohu povedal: „Hospodin bude mojím Bohom.“ (1Moj 28,21).

Prečítajte si text 1Moj 29,9–20. Čo je dôležité na načasovaní opísanej udalosti v Jákobovom živote?

Keď Jákob urobil svoje dôležité duchovné a finančné záväzky voči Bohu (1Moj 28,20–22), Hospodin ho nasmeroval k Ráchel pri studni. Pred uzavretím manželstva je vhodné urobiť základné duchovné rozhodnutia o vlastnom životnom nasmerovaní. Náš budúci životný partner by mal vedieť, „do čoho ide“. Bude môj partner oddaným kresťanom? Akému druhu práce sa bude venovať? Bude učiteľ, zdravotná sestra, právnik, robotník, alebo niečo iné? S kým zviažem svoj život? Ďalšie otázky, ktoré si vyžadujú odpovede pred uzavretím manželstva, sú: Aký stupeň vzdelania ste ukončili? S akým dlhom vstupujete do manželstva? Som ochotný prijať tento stav alebo situáciu ako súčasť svojej zodpovednosti?

Aplikácia

- **Prečo je pri hľadaní životného partnera také dôležité, aby mali spoločné nasmerovanie v základných otázkach (2Kor 6,14.15)? Hoci ani spoločné duchovné zameranie nie je zárukou šťastného manželstva, môže výrazne zvýšiť šance na dobré manželstvo. Prečo?**

Keď je práca požehnaním

Boh ich požehnal a povedal im: „Ploďte sa a množte sa, naplňte zem a podmaňte si ju! Panujte nad morskými rybami, nad nebeským vtáctvom a nad všetkou zverou, čo sa pohybuje na zemi!" (1Moj 1,28)

Hospodin, Boh, vzal človeka a umiestnil ho v záhrade Eden, aby ju obrábal a strážil. (1Moj 2,15)

Všetko, čo tvoja ruka nájde k práci, urob podľa svojej sily, lebo niet práce ani uvažovania, ani poznania a múdrosti v podsvetí, do ktorého ideš. (Kaz 9,10)

[8]Chlieb sme od nikoho zadarmo nejedli, ale dňom i nocou sme v námahe a lopote pracovali, aby sme neboli na ťarchu nikomu z vás. [9]Nie že by sme na to nemali právo, ale aby sme boli pre vás vzorom, ktorý máte napodobňovať. [10]A keď sme boli u vás, prikazovali sme vám: Ak niekto nechce pracovať, nech ani neje! (2Tes 3,8–10)

Osobné štúdium

Ak ste nezdedili obrovský majetok alebo nepoberáte rentu zvereneckého fondu, ktorý založili vaši rodičia, skôr či neskôr budete musieť pracovať. (Literatúra a filmy sú plné osudov ľudí, pre ktorých bohatstvo nebolo požehnaním, ale naopak, priviedlo ich k tragickému koncu.) Voľba zamestnania je pre mladých ľudí ťažká a komplikovaná. Nech už sa rozhodnú akokoľvek, ideálom je nájsť si také zamestnanie či povolanie, ktoré ich bude vnútorne napĺňať, poskytne im dobrý príjem a ešte bude aj užitočné pre spoločnosť. Samozrejme, reálny život je od takéhoto ideálu často vzdialený.

Preštuduj si úvodné texty (1Moj 1,28; 2,15; Kaz 9,10 a 2Tes 3,8–10). Aký význam má skutočnosť, že ešte pred pádom do hriechu dostali prví ľudia určité poverenie, zodpovednosť, prácu? Prečo tých, ktorí nikdy nemuseli pracovať, často postihne ťažký osud?

Je zrejmé, že práca, ktorú dostali prví ľudia, nebola trestom. Bola navrhnutá pre ich dobro. Už v raji, vo svete, v ktorom hriech, smrť ani utrpenie neexistovali, Boh vedel, že ľudské bytosti potrebujú pracovať.

„Adamovi bola zverená starostlivosť o záhradu. Stvoriteľ vedel, že Adam nemôže byť šťastný bez zamestnania. Z krásy záhrady bol nadšený, ale nestačilo to. Musel pracovať, aby boli v činnosti predivné časti jeho tela. Keby šťastie spočívalo v ničnerobení, človek by v stave svätej nevinnosti zostal nezamestnaný. Ale Ten, ktorý stvoril človeka, vedel, čo bude potrebovať ku šťastiu. Preto mu hneď po stvorení zveril zodpovednosť a prácu. Príkaz, aby sa človek namáhal kvôli svojmu každodennému chlebu, vyšiel z rovnakého trónu ako zasľúbenie o budúcej sláve." (AH 27)

Avšak aj po páde, keď (ako všetko ostatné) bola práca poškvrnená hriechom, Boh povedal Adamovi: „Nech je pre teba prekliata pôda. S námahou sa z nej budeš živiť po všetky dni svojho života." (1Moj 3,17). Za povšimnutie stojí výraz „pre teba", ktorý tu má význam „tvojou vinou", nie „pre tvoje dobro". V každom prípade, práca a požehnanie z nej plynúce bude niečo, čo ľudia po páde do hriechu budú potrebovať.

Aplikácia

- **Čo je na práci také jedinečné, že – v ideálnom prípade – má byť pre nás požehnaním?**

Aktívne pracovné obdobie

Ak sa niekto nestará o svojich blízkych, najmä o členov rodiny, ten zaprel vieru a je horší než neveriaci. (1Tim 5,8)

Každá námaha prináša zisk, no prázdne reči len núdzu. (Prísl 14,23)

[23]Čokoľvek robíte, robte z tej duše ako Pánovi, a nie ako ľuďom. [24]Veď viete, že od Pána dostanete za odmenu dedičstvo. Slúžte Pánovi, Kristovi! (Kol 3,23.24)

Osobné štúdium

Ukázali sme si, že Božím zámerom je, aby každý z nás takým či onakým spôsobom pracoval. Táto časť nášho života od skončenia prípravy na zamestnanie až po nástup do dôchodku trvá okolo štyridsať rokov. Pre mnohých ľudí je to čas (najmä na začiatku), keď vychovávajú svoje deti, kupujú nehnuteľnosť a robia iné veľké investície. Finančne môže ísť o veľmi náročné obdobie. Zároveň ide o citlivé obdobie, pretože rodina sa učí spolupracovať a jej členovia si vytvárajú putá na celý život. Často sa deje, že finančný stres manželstvo poznamená alebo úplne zničí. Rodine môže pomôcť, ak sú obaja partneri veriaci a sú ochotní riadiť sa biblickými zásadami.

Uvažuj o úvodných textoch. Čo z nich môžeme aplikovať do života rodiny?
1Tim 5,8
Prísl 14,23
Kol 3,23.24

V mnohých prípadoch je hlavným živiteľom manžel, hoci často pracujú obaja manželia. Manželka zostáva určité obdobie doma a venuje sa výchove detí (v tejto oblasti nastávajú postupné zmeny a časť tohto obdobia môže zostať s deťmi manžel). Do života však môžu vstúpiť nečakané okolnosti – choroba, ekonomický pokles, dočasná nezamestnanosť –, ktoré plány rodiny zničia alebo sťažia. Ľudia sa musia neustále prispôsobovať meniacej sa situácii.
Deti, ktoré prichádzajú do rodiny, sa v Písme nazývajú „dedičstvo Hospodina" (Ž 127,3). Musíme pamätať na to, že deti so sebou prinášajú obrovskú zodpovednosť. Cieľom kresťanských rodičov je vychovať z detí nezávislých dospelých a vštepiť im lásku k Bohu a základné pravidlá života. Tu sú tri body, ktoré môžu rodičom pomôcť prebudiť v deťoch zodpovednosť v oblasti financií:
1. *Poskytnúť deťom vyvážené kresťanské rodinné prostredie.* To v sebe zahŕňa aj pravidelné a zaujímavé rodinné bohoslužby, navštevovanie bohoslužieb a vernosť v desiatkoch a daroch. Je dobré, ak si tieto návyky deti osvoja už v ranom veku.
2. *Naučiť deti ochotne pracovať a oceniť ich za to.* Deti zistia, že usilovnosť a čestnosť v práci sa vyplatí, že po nich nasleduje pochvala a odmena. Naučia sa, že odmena prichádza ako výsledok toho, že venujú svoj čas práci pre iných ľudí, pre ktorých je táto činnosť dôležitá.
3. *Poskytnúť dobré vzdelanie.* Deťom treba pomôcť nielen s výberom dobrej a vhodnej školy, ale často ich aj povzbudzovať a viesť k zodpovednosti a trpezlivosti. Investícia do vzdelania sa určite oplatí, lebo dáva dieťaťu v neskoršom živote širšiu možnosť voľby.

Aplikácia

- **Život je komplikovaný. Ani to najväčšie úsilie zo strany rodičov nie je zárukou, že ich deti sa budú uberať dobrým smerom. Prečo je dôležité, aby sa rodičia neobviňovali za nesprávne rozhodnutia, ktoré môžu urobiť ich deti v neskoršom veku?**

Budovanie integrity

[1]Keď Jozefa odviedli do Egypta, od Izmaelitov, ktorí ho ta doviedli, ho kúpil Egypťan Pótifar, faraónov dvoran, veliteľ telesnej stráže. [2]Hospodin bol však s Jozefom, takže sa mu darilo a zostal v dome egyptského pána. [3]Jeho pán videl, že Hospodin je s ním a že ho pri každej práci požehnáva. [4]Jozef získal jeho priazeň a slúžil mu. Pótifar ho ustanovil za správcu svojho domu a zveril mu do správy všetok svoj majetok. [5]Odvtedy, čo ho Egypťan ustanovil za správcu svojho domu, so všetkým, čo mal, Hospodin požehnával dom Egypťana pre Jozefa. Hospodinovo požehnanie spočívalo na všetkom, čo mal v dome i na poli. (1Moj 39,1–5)

Osobné štúdium

Ďalšia fáza „úspešného" života môže byť najpríjemnejšou – ak rozhodnutia z predchádzajúcich rokov boli múdre a nezničili ich neočakávané udalosti. V ideálnej situácii rodičia vychovali svoje deti, tie sa stali nezávislými dospelými, dom či byt je zaplatený a človeka netrápia žiadne nesplatené dlhy. V ideálnom prípade majú ľudia aj nejaké úspory, ktoré im pomôžu zabezpečiť potreby seniorskej rodiny.

Boh povoláva svoje deti na vyššiu úroveň v práci a živote. Tou normou je Boží zákon zapísaný v našich srdciach (Jer 31,33), ktorý sa odzrkadľuje v našich charakteroch. Keďže spoločnosť vo všeobecnosti upadá, pre jednotlivého kresťana bude čoraz dôležitejšie žiť a pracovať na takej úrovni, ktorej sa nebude mať čo vyčítať. Biblia hovorí: „Dobré meno je viac ako veľké bohatstvo, priazeň je lepšia než striebro a zlato." (Prísl 22,1)

Biblia zaznamenáva prípady zamestnávateľov, ktorí uznali, že sú požehnaní, pretože majú čestného a zbožného zamestnanca. Keď chcel Jákob odísť od svojho svokra Lábana a vrátiť sa so svojou rodinou do svojej vlasti, Lában ho prosil, aby neodchádzal: „Kiežby som získal tvoju priazeň! Zo znamení som poznal, že Hospodin ma pre teba požehnáva." (1Moj 30,27) A keď Jozefa predali do otroctva v Egypte, jeho pán Pótifar prišiel k podobnému záveru a patrične Jozefa za to odmenil.

Uvažuj o úvodnom texte (1Moj 39,1–5). Hoci text neobsahuje konkrétne zmienky, čím si podľa teba Jozef získal Pótifarovu priazeň?

„Či teda jete, či pijete, alebo čokoľvek robíte, všetko robte na Božiu slávu." (1Kor 10,31) Všetko naše konanie – vrátane spravovania financií – by malo byť oslavou Boha. On je Ten, kto nám dáva poznanie a silu, aby sme v živote uspeli.

„[11]Tvoja je, Hospodin, veľkosť, moc, dôstojnosť, sláva i veleba. Patrí ti všetko na nebi i na zemi. Tvoje je, Hospodin, kráľovstvo; vypínaš sa nad všetkým ako hlava. [12]Bohatstvo a česť sú od teba. Ty vládneš nad všetkým. V ruke máš silu a moc. Na tebe záleží, či urobíš niekoho veľkým a mocným." (1Par 29,11.12)

Aplikácia

- **Akými hlavnými zásadami sa riadiš nielen v práci, ale aj celkovo v živote? Ktoré zmeny možno budeš musieť urobiť?**

Hľadanie zbožnej rady

5Dôveruj celým srdcom Hospodinovi a nespoliehaj sa na svoj rozum. 6Na všetkých svojich cestách ho poznávaj a on sám ti urovná chodníky. 7Nerob sa múdrym vo svojich očiach, ale maj bázeň pred Hospodinom a odvráť sa od zla. 8Uzdraví sa tvoje telo a vzpružia sa tvoje kosti. (Prísl 3,5–8)

Osobné štúdium

Cez finančné inštitúcie, sociálne siete a nevyžiadané telefonáty sa nám prihovára množstvo finančných a investičných poradcov a odborníkov. Boh nás však vyzýva na opatrnosť. Ak niekto nevyznáva kresťanské zásady, jeho rady môžu byť v rozpore s tým, čo Boh považuje za správne. „[1]Blahoslavený ten, kto nechodí podľa rady bezbožných, nestojí na ceste hriešnikov, nesedáva v kruhu posmešníkov, [2]ale záľubu má v zákone Hospodina, o jeho zákone rozjíma dňom i nocou. [3]Bude ako strom zasadený pri vodných tokoch, čo úrodu dáva vo svojom čase, jeho lístie nevädne a všetko, čo robí, darí sa mu." (Ž 1,1–3). Ten, kto má záľubu v zákone Hospodina (zákon tu možno chápať širšie – ako Božie slovo), bude požehnaný a bude prosperovať. Znie to veľmi jednoducho, však?

Uvažuj o úvodnom texte (Prísl 3,5–8). Aké princípy obsahujú tieto verše? Ako by sa dali aplikovať do spravovania našich finančných záležitostí?

Prehľad biblických rád o finančnom hospodárení nám poskytuje veľmi cenné zásady, ktorými by sme sa mali riadiť. Pozrime sa na sedem z nich.

1. *Zorganizujte si svoje financie.* (Prísl 27,23.24). Mnohé rodiny prežívajú od výplaty k výplate. Bez jednoduchého plánu na zarábanie, míňanie a sporenie môže byť život veľmi stresujúci.

2. *Míňajte menej, ako zarábate.* Rozhodnite sa žiť v rámci svojich možností (Prísl 15,16). Mnohé rodiny míňajú viac, ako zarábajú. To je možné len vďaka dostupnosti úverov a pôžičiek. So zadlžením prichádza mnoho problémov.

3. *Z každej výplaty si odložte určitú čiastku* (Prísl 6,6–8). Šetrite na väčšie nákupy v budúcnosti a na neplánované výdavky, ako sú úrazy či choroby. Niektoré úspory využite tak, aby ste ich mohli čerpať v čase, keď už pre pribúdajúci vek nebudete môcť byť zamestnaní.

4. *Vyhýbajte sa dlhu, ako sa len dá* (Prísl 22,7). Úrok je výdavok, ktorý sa väčšinou neoplatí. Osoba alebo rodina žijúca s dlhom – teda z požičaných peňazí – dnes vlastne žije z peňazí, ktoré podľa očakávania zarobí v budúcnosti. Ak dôjde k akýmkoľvek nečakaným životným zmenám, môže to spôsobiť vážne finančné nepríjemnosti.

5. *Pracujte usilovne.* „Duša lenivca túži a nemá nič, ale duša usilovných je úplne spokojná." (Prísl 13,4)

6. *Buďte Bohu finančne verní* (5Moj 28,1–14). Žiadna rodina si nemôže dovoliť žiť bez Božieho požehnania.

7. *Pamätajte, že táto zem nie je naším skutočným domovom.* Spôsob, akým spravujeme majetok a financie, veľa vypovedá o tom, aké sú naše konečné priority (pozri Mat 25,14–21).

Aplikácia

- **Ktorá z uvedených rád je pre teba najužitočnejšia? Prečo?**

Podnety na zamyslenie

„Žiadny obchodný zámer, žiadny životný plán nie je dobrý a úplný, ak ráta len s krátkym časom tohto prítomného života a ak nerobí opatrenia pre nekončiacu budúcnosť. Naučme mladých ľudí, aby večnosť zahrnuli do svojich kalkulácií. ...Všetci, čo to robia, konajú to najlepšie pre život na tomto svete. Žiaden človek si nemôže uložiť v nebi poklad bez toho, aby nezistil, že si tým obohatil a zušľachtil aj svoj život na zemi." (Ed 145; Vých 124.125)

„Základom obchodnej bezúhonnosti a pravého úspechu je uznanie Božieho vlastníctva. Stvoriteľ všetkých vecí je pôvodným majiteľom a všetko, čo máme, nám zveril, aby sme to používali podľa jeho smerníc." (Ed 137; Vých 118)

Tlak na zabezpečenie našich rodín nás vedie k presvedčeniu, že naším poslaním je zabezpečiť dostatočný príjem. Ale ako kresťania máme zároveň podiel na veľkom poverení, ktoré dal Ježiš všetkým svojim nasledovníkom. „Kristov rozkaz pre jeho nasledovníkov znie: *Choďte do celého sveta a hlásajte evanjelium všetkému stvoreniu.* (Mar 16,15) Niežeby všetci boli povolaní byť služobníkmi či misionármi v bežnom zmysle slova, ale môžu byť jeho spolupracovníkmi v prinášaní *dobrých správ* svojim spolublížnym. Rozkaz je daný všetkým, veľkým i malým, učeným i nevzdelaným, starým i mladým." (Ed 264; Vých 227.228)

„Potrebujeme lepšie sledovať Boží plán pre náš život. Čo najlepšie vykonávať prácu, ktorá je pred nami, zveriť svoje cesty Bohu a hľadať znamenia jeho prozreteľnosti – to sú pravidlá, ktoré pri výbere zamestnania zaručujú bezpečné vedenie." (Ed 267; Vých 230)

Námety na spoločné uvažovanie

1. **Ako by ste zadefinovali, čo je „úspešný" život? V čom sa vaša definícia líši od spôsobu, ako vníma úspech spoločnosť, v ktorej žijete? Ako by ste charakterizovali život Jána Krstiteľa z pohľadu úspechu alebo neúspechu? Aké dôvody môžete uviesť pre svoju odpoveď?**
2. **Ako by ste vysvetlili skutočnosť, že existuje veľa veľmi „úspešných" ľudí, ktorí sa neriadia žiadnym z biblických princípov o správe majetku alebo o živote vo všeobecnosti? A čo tí, ktorí sa ich snažia dodržiavať, a napriek tomu sa im v živote nedarí alebo nemajú šťastie? Ako máme rozumieť podobným situáciám?**

Nebezpečenstvo chamtivosti a žiadostivosti

Texty na tento týždeň

Iz 14,12–14; Ef 5,5; Jozua 7; Ján 12,1–8; Sk 5,1–11; 1Kor 10,13

Úvodný text

Dajte pozor a vyvarujte sa akejkoľvek chamtivosti po nadbytku! Lebo život človeka nezávisí od jeho majetku a hojnosti. (Luk 12,15)

Chamtivosť je silná túžba po majetku, po peniazoch, prejavujúca sa snahou mať, získavať čoraz viac hmotných prostriedkov (Slovník súčasného slovenského jazyka). Chamtivosť je nebezpečná, pretože je nenásytná a vedie k snahe privlastniť si niečo, čo človeku nepatrí. Ak niekto nevie svoju chamtivosť ovládnuť, môže ho priviesť ku klamstvu, krádeži, alebo dokonca k vražde. Je taká zlá, že sa Hospodin rozhodol varovať pred ňou v Desatore: „Nebudeš túžiť po dome svojho blížneho a nebudeš túžiť ani po manželke svojho blížneho, ani po jeho sluhovi, ani jeho slúžke, ani jeho volovi, ani jeho oslovi; ani po ničom, čo patrí tvojmu blížnemu!“ (2Moj 20,17)
V Písme sa na opis chamtivosti často používa aj výraz žiadostivosť. Ak nebude uvedené inak, oba výrazy budeme v tejto lekcii používať ako synonymá.
Chamtivosť je často zaradená medzi ohavné hriechy, ktoré bránia človeku vstúpiť do Božieho kráľovstva. „[9]Neviete vari, že nespravodliví nebudú dedičmi Božieho kráľovstva? Nemýľte sa! Ani smilníci, ani modloslužobníci, ani cudzoložníci, ani prostitúti mužov, ani ich súložníci, [10]ani zlodeji, ani lakomci, ani opilci, ani rúhači, ani vydierači nebudú dedičmi Božieho kráľovstva.“ (1Kor 6,9.10)
Chamtivosť postavená na jednej úrovni s vydieraním, modlárstvom, smilstvom a cudzoložstvom? Tak o tom hovoria biblické texty.

Osnova lekcia

Tento týždeň sa pozrieme na príklady toho, aká je chamtivosť zlá a čo môžeme urobiť, aby sme ju prekonali.

- Iz 14,12–14: Satanova chamtivosť (nedeľa)
- Joz 7,1.10–13: Achánova chamtivosť (pondelok)
- Ján 12,1–8: Judášova chamtivosť (utorok)
- Sk 5,1–4: Chamtivosť Ananiáša a Zafiry (streda)
- 1Kor 10,12.13: Božia pomoc a víťazstvo nad chamtivosťou (štvrtok)

Chamtivosť ako počiatočný hriech

12 Ako si padla z neba, žiarivá zornička! Zrazený si na zemi, vládca nad národmi!
13 Veď v srdci si si povedal: „Do nebies vystúpim, až nad Božie hviezdy vyvýšim svoj trón, sídliť chcem na vrchu zhromaždenia, na najkrajnejšom severe.
14 Vystúpim do výšin oblakov, prirovnám sa k Najvyššiemu.“ (Iz 14,12–14)

Osobné štúdium

Často býva kladená pochopiteľná otázka, ako mohol v Božom dokonalom stvorení vzniknúť hriech. Hoci sa nám nikdy nepodarí tento problém pochopiť a vysvetliť, Písmo nám prináša aspoň niektoré náznaky. Niekde v centre stála chamtivosť, chorobná túžba a snaha privlastniť si niečo, čo mi nepatrí.

Uvažujte o úvodnom texte (Iz 14,12–14). Čo sa z neho dozvedáme o páde Lucifera? Akú úlohu v tom zohrala chamtivosť?

„Nebol spokojný so svojím postavením, hoci si ho ctili zástupy nebešťanov. Odvážil sa zatúžiť po poctách, ktoré patrili len Stvoriteľovi. Namiesto toho, aby zvrchovanú lásku a oddanosť všetkých stvorených bytostí usmernil k Bohu, snažil sa získať ich službu a vernosť pre seba. Keďže závidel slávu, ktorou večný Otec obdaril svojho Syna, toto knieža anjelov chcelo získať moc, ktorá prednostne patrila len Kristovi.“ (PP 35; PP /sk/ 18)

K čomu v týchto veršoch prirovnáva apoštol Pavol chamtivosť (žiadostivosť)? Prečo?
Ef 5,5
Kol 3,5

Je pozoruhodné, že Pavol prirovnáva chamtivosť (žiadostivosť) k modlárstvu. Ľudia praktizujú modlárstvo, keď uctievajú – to znamená, že zasväcujú svoj život niečomu inému ako Bohu – stvorenstvo a nie Stvoriteľa (Rim 1,25). Chamtivosť je teda túžba vlastniť niečo, čo nám nepatrí. A tá túžba bude taká silná, že naplní a ovládne celú našu bytosť – až natoľko, že Boh prestane byť v našom živote na prvom mieste.
Lucifer na úplnom začiatku pravdepodobne (môžeme sa len domnievať) nevedel, kam ho jeho nesprávna túžba zavedie. Niečo podobné sa môže stať aj nám. Prikázanie proti žiadostivosti nás môže zastaviť pred činmi, ktoré povedú aj k porušovaniu iných prikázaní. (Pozri napríklad 2. Samuelova 11.)

Aplikácia

- **Prečítaj si text 1Tim 6,6.7. Ako nás pred chamtivosťou môže chrániť vedomie, že „nič sme si na svet nepriniesli a nič si ani nemôžeme odniesť“?**

Prekliata vec v tábore

[1]Potom sa Izraeliti previnili porušením kliatby. Achán, syn Karmiho, syna Zabdiho, syna Zeracha z Júdovho kmeňa si totiž vzal niečo z vecí pod kliatbou, a preto vzplanul Hospodinov hnev proti Izraelitom. ... [10]Hospodin povedal Jozuovi: „Vstaň! Prečo ležíš tvárou na zemi? [11]Izrael sa prehrešil, prestúpil zmluvu, ktorú som mu dal ako príkaz. Vzali ešte aj z toho, čo je pod kliatbou. Kradli z toho, zatajili to a schovali medzi svoje veci. [12]Izrael nemôže obstáť medzi nepriateľmi, musí zutekať pred nimi, lebo prepadol kliatbe. Nebudem už ďalej s vami, ak nevykynožíte spomedzi seba, čo je pod kliatbou. [13]Vstaň, posväť ľud a povedz: ‚Posväťte sa na zajtrajší deň, lebo takto hovorí Hospodin, Boh Izraela: Izrael, máš u seba prekliaty predmet. Nemôžeš obstáť pred nepriateľmi, kým neodstránite spomedzi seba, čo je pod kliatbou.‘ (Joz 7,1.10–13)

Osobné štúdium

Bolo to pravdepodobne jedno z najkrajších období v histórii Izraela. Po štyridsiatich rokoch putovania po púšti konečne vstúpili do zasľúbenej krajiny. Podobne ako kedysi ich otcovia prešli Červeným morom pri úteku z Egypta, oni teraz prostredníctvom dramatického zázraku prešli suchou nohou rieku Jordán. Tento prechod Izraelitov bol taký pôsobivý, že srdcia pohanských kráľov v Kanaáne zmalomyseľneli a „stratili pred nimi odvahu“ (Joz 5,1).
Prvou skutočnou výzvou pri obsadzovaní Kanaánu bolo múrmi obohnané a opevnené mesto Jericho. Dobyť takéto mesto nebolo v silách Izraelitov. Hospodin im však dal presné inštrukcie. Keď ho poslúchli, udalosti nabrali rýchly spád. Potom sa však čosi zaseklo a po triumfe prišla porážka.

Prečítaj si text Jozua 7. Pokús sa zhrnúť hlavné udalosti opísané v tejto kapitole. Aké posolstvo si môžeme vziať z tohto príbehu pre dnešnú dobu?

Keď na Achána padol lós a Jozua ho konfrontoval, priznal sa k svojmu činu so slovami „zatúžil som po tom a vzal som si to“ (Joz 7,21). Hebrejské sloveso *chmd* preložené v tomto verši ako „zatúžil som“ („zažiadalo sa mi“; Roh) sa na niektorých miestach v Biblii používa vo veľmi pozitívnom zmysle. Rovnaký koreň sa objavuje napríklad u Dan 9,23, keď Gabriel hovorí o Danielovi, že je „vzácny“ („veľmi ľúby“; Roh).
V tomto prípade však je *chmd* zlou správou. Napriek jasnému príkazu nevziať si nič z dobytého územia, lebo je to pod „hubiacou kliatbou“ („zarieknuté“ Roh; doslova „oddelené“; pozri Joz 6,18.19; 7,11.12), Achán neposlúchol – lebo sa mu zažiadalo – a urobil presný opak. Tým priviedol na celý národ nešťastie. Jozua sa po porážke pri meste Aj obával, že „keď sa to dopočujú Kanaánčania a ostatní obyvatelia krajiny, obkľúčia nás a vyhladia naše meno zo zeme“, a preto zúfalo volal k Hospodinovi: „Čo urobíš pre svoje veľké meno?“ (Joz 7,9) Hospodin chcel použiť veľké víťazstvá Izraelitov ako súčasť svedectva okolitým národom (podobne ako pri prejdení Jordánu). Chcel dať vedieť o svojej moci a o svojom pôsobení uprostred Izraelitov. Ich výboje mali byť svedectvom o Jahveho moci. Okrem straty životov pri Aji sa nemohol uskutočniť ani tento plán.

Aplikácia

- **Achán sa mohol vyhovárať: *Ale veď ide o zanedbateľnú korisť. Veď sa nič také nestalo. Komu to ublíži? Chcel som si len trocha prilepšiť a pomôcť svojej rodine.* Ako sa môžeme chrániť pred takýmto druhom výhovoriek a ospravedlňovania nesprávneho konania?**

Judášovo srdce

[1]Šesť dní pred Veľkou nocou prišiel Ježiš do Betánie, kde býval Lazár, ktorého vzkriesil z mŕtvych. [2]Pripravili mu tam hostinu. Marta obsluhovala a Lazár bol medzi tými, ktorí s ním stolovali. [3]Mária vzala libru vzácnej voňavej masti z pravého nardu, natrela Ježišovi nohy a poutierala mu ich svojimi vlasmi. A dom sa naplnil vôňou myrhy. [4]Tu jeden z jeho učeníkov, Judáš Iškariotský, ktorý ho mal zradiť, povedal: [5]„Prečo nepredali túto masť za tristo denárov a nedali ich chudobným?“ [6]Ale to nepovedal preto, že mu šlo o chudobných, ale preto, že bol zlodej, a pretože mal pokladničku a bával z toho, čo do nej vkladali. [7]Ježiš však povedal: „Nechaj ju, urobila to na deň môjho pohrebu! [8]Veď chudobných máte vždy so sebou, ale mňa nemáte vždy.“ (Ján 12,1–8)

Osobné štúdium

Jedným z najtragickejších príbehov v Biblii je príbeh Judáša Iškariotského. Tento muž mal prednosť, ktorú v celých dejinách dostalo len jedenásť ďalších ľudí: byť s Ježišom po celý čas jeho pozemskej služby, sledovať jeho konanie a učiť sa večné pravdy priamo od samotného Majstra. Jeho prípad je smutný, pretože túto nádhernú príležitosť nevyužil. Naopak, zachránení budú ľudia, ktorí sa s Ježišom nikdy nestretli a dozvedeli sa o ňom len sprostredkovane. Jedným z dôvodov, prečo Judáš skončil tak zle, bola žiadostivosť, chamtivosť jeho srdca.

Znova sa vráťme k príbehu, v ktorom Mária pomazala Ježiša drahocennou masťou (Ján 12,1–8). Ako na jej čin odovzdanosti a služby zareagoval Judáš? Čo ho k tomu viedlo? Ako zhodnotil celú situáciu Ježiš?

Spasiteľovo láskavé pokarhanie Judášovej chamtivej poznámky (oblečenej do predstieraného záujmu o chudobných) priviedlo tohto učeníka k tomu, že opustil hostinu a odišiel priamo do veľkňazovho paláca, kde boli zhromaždení Ježišovi nepriatelia. Ponúkol sa, že im vydá Ježiša do rúk, a súhlasil so sumou oveľa menšou než bol Máriin dar (Mat 26,14–16).

Čo sa stalo s Judášom? Veď mal toľko úžasných príležitostí a toľko vzácnych predností! Prečo sa rozhodol pre takýto zavrhnutiahodný čin? Judáš „miloval tohto veľkého Učiteľa a chcel byť s ním. Cítil určitú túžbu po zmene svojej povahy a života v nádeji, že v spojení s Ježišom sa táto túžba splní. Spasiteľ Judáša neodmietol. Povolal ho medzi dvanástich. Zveril mu dielo evanjelistu. Obdaril ho mocou uzdravovať chorých a vyháňať démonov. Judáš však nedospel k rozhodnutiu bezvýhradne sa odovzdať Kristovi.“ (DA 717; TV 500)

Všetci máme charakterové chyby. Môžeme ich však prekonať, ak sa podriadime Božej moci, ktorá v nás pôsobí (Ef 3,20). Ale Judáš sa neodovzdal Kristovi úplne. Preto ho s tragickými následkami premohol hriech chamtivosti.

Koho z nás sa aspoň občas nezmocní duch lakomstva, chamtivosti či žiadostivosti? Judáš túžil po peniazoch a táto chamtivosť – problém jeho srdca – ho viedla k systematickému okrádaniu Ježiša a chudobných, ktorých sa na hostine tak zastával (Ján 12,6). Takéto nasmerovanie ho napokon priviedlo k zrade Ježiša.

Aplikácia

- **Judášov príbeh je pre nás odstrašujúcou lekciou o nebezpečenstve, ktoré môže priniesť chamtivosť a žiadostivosť. Zdanlivo bezvýznamná túžba srdca môže napokon prerásť do tragických následkov. Na ktoré „maličkosti“ si potrebuješ dávať pozor vo svojom živote?**

Ananiáš a Zafira

[1]Istý muž menom Ananiáš, spolu s manželkou Zafirou, predal majetok. [2]S manželkiným vedomím si časť peňazí odložil a zvyšok priniesol a položil apoštolom k nohám. [3]No Peter mu povedal: „Ananiáš! Prečo ti satan naplnil srdce, aby si klamal Duchu Svätému a odložil si si z peňazí za predané pole? [4]Nebolo vari tvoje, kým si ho mal? A keď si ho už predal, nemohol si s peniazmi zaň voľne nakladať? Ako si sa mohol rozhodnúť pre takúto vec? Neklamal si ľuďom, ale Bohu." (Sk 5,1–4)

Osobné štúdium

Byť členom ranej cirkvi muselo byť vzrušujúce. Po veľkom vyliatí Svätého Ducha na Turíce apoštoli mocne kázali evanjelium a k cirkvi sa pripájali tisíce ľudí. A nielen to. Celková atmosféra v spoločenstve veriacich bola obdivuhodná aj z dnešného pohľadu: „[32]A všetci, čo uverili, boli jedno srdce a duša, a bolo ich mnoho. A nikto nepokladal za svoje nič z toho, čo mu patrilo, ale všetko mali spoločné. [33]Apoštoli s veľkou mocou vydávali svedectvo o zmŕtvychvstaní Pána Ježiša a na všetkých spočívala veľká milosť. [34]Nikto totiž medzi nimi nebol núdzny, pretože všetci, čo mali polia a domy, ich predávali a čo za ne utŕžili, prinášali [35]a kládli k nohám apoštolov a každému pridelili toľko, koľko potreboval." (Sk 4,31–35).

Manželia Ananiáš a Zafira mali prednosť byť pri tom. Videli, ako cirkev rastie, a boli svedkami mocných prejavov Svätého Ducha. Práve v tomto prostredí Ananiáš a Zafira zatúžili byť súčasťou veľkej veci. Rozhodli sa predať nejaký majetok a utŕžené peniaze venovať cirkvi. Pozoruhodné a obdivuhodné, keby...

Prečítaj si text Sk 5,1–11. Čo považuješ za horšie – ponechať si časť peňazí, alebo o tom klamať? Prečo Ananiáša a Zafiru stihol taký tvrdý trest?

Spočiatku sa zdalo, že obaja manželia sú úprimní a túžia podporiť rozrastajúce sa dielo. „Neskôr však Ananiáš a Zafira podľahli lakomstvu, čím zarmútili Ducha Svätého. Svoj sľub začali ľutovať a čoskoro prestalo pôsobiť aj blahodarné požehnanie, ktoré ich nadchlo tak, že zatúžili vykonať pre Kristovo dielo niečo veľké." (AA 72; SA 47) Hoci začali s tými najlepšími pohnútkami, lakomstvo ich prinútilo nasadiť si masku a predstierať, že sú niekým, kým v skutočnosti neboli.

Aplikácia

- **„Celej cirkvi a všetkých, čo o tom počuli, zmocnil sa veľký strach." (Sk 5,11) Po tejto tragédii ľudia začali konať opatrnejšie. Uvedomili si, že pokrytectvo v cirkvi nemá miesto. Smutná správa o zlom konci dvoch veriacich ľudí je súčasťou Biblie ako výstraha pred pokryteckým konaním. Čo nás tento príbeh učí o následkoch pokrytectva (v tomto prípade predstieranej obetavosti)?**

Víťazstvo nad chamtivosťou

12Ten, kto si myslí, že stojí, nech si dáva pozor, aby nepadol. 13Skúška, ktorá na vás doľahla, je len ľudská. Boh je však verný. On nedopustí, aby ste boli skúšaní nad svoje sily, ale so skúškou dá aj východisko, aby ste ju vládali zniesť. (1Kor 10,12.13)

Osobné štúdium

Chamtivosť je záležitosťou srdca a podobne ako pýcha a sebectvo často zostáva nepovšimnutá. Práve preto môže byť taká klamlivá a nebezpečná. Je náročné zvíťaziť nad zrejmými a viditeľnými hriechmi, ako sú klamstvo, cudzoložstvo, krádež, modlárstvo alebo porušovanie soboty. Sú to však vonkajšie činy, ktoré väčšinou konáme premyslene, zámerne. Ako však prekonať nesprávne myšlienky, postoje srdca? Nemusí to byť jednoduché.

Uvažuj o úvodnom texte (1Kor 10,12.13). Aké zasľúbenie obsahujú tieto verše? Ako je možné princíp predstavený v tomto texte aplikovať na chamtivosť?

Ako teda môžeme byť v Božej moci ochránení pred týmto nebezpečne zradným hriechom?

1. Rozhodni sa slúžiť Bohu, závisieť od neho a byť súčasťou jeho rodiny. „Vyvoľte si dnes, komu chcete slúžiť. ... Ja však i môj dom budeme slúžiť Hospodinovi." (Joz 24,15)

2. Denne sa modli a v svojej modlitbe vyznaj, že bez Boha sa nedá zvíťaziť nad pokušením. Jedinou pomocou v pokušení je ti Boh. „A neuveď nás do pokušenia, ale zbav nás zlého." (Mat 6,13) Keď pociťuješ túžbu po niečom, o čom vieš, že ti to nepatrí, modli sa za tento problém a dovolávaj sa Božích zasľúbení v Písme – napríklad aj toho, že Boh nám „so skúškou dá aj východisko, aby ste ju zvládli zniesť" (1Kor 10,13).

3. Pravidelne študuj Bibliu. „V srdci som si skryl tvoju reč, aby som proti tebe nehrešil." (Ž 119,11)

Ježiš bol na tejto zemi ako človek vystavený pokušeniu a vplyvu hriechu. Bol pokúšaný podobne ako my. Aby mal silu odolať, mnoho času strávil v modlitebnom spoločenstve so svojím Otcom. A Ježiš neopustil túto zem, kým sa pre nás nestal dokonalým príkladom a kým nám nesľúbil moc, ktorá každému človeku umožní žiť život vo viere a v poslušnosti. On túži, aby sa náš charakter menil a mohli sme odzrkadľovať jeho charakter.

„6Hľadajte Hospodina, kým sa dá nájsť, volajte ho, dokiaľ je nablízku. 7Bezbožný nech zanechá svoju cestu a hriešny svoje zmýšľanie. Nech sa vráti k Hospodinovi a on sa nad ním zmiluje; k nášmu Bohu, lebo on veľa odpúšťa." (Iz 55,6.7)

Aplikácia

- **Kedy si naposledy bojoval so žiadostivosťou, s lakomstvom alebo chamtivosťou? Ako si v tomto zápase obstál? Čo si sa naučil?**

Podnety na zamyslenie

Pri dobytí Jericha Achán nebol jediným mužom, ktorý niesol striebro a zlato späť do izraelského tábora. Jozua povedal mužom, aby priniesli späť striebro a zlato a medené a železné nádoby do pokladnice domu Božieho (Joz 6,19.24). Všetko ostatné malo byť spálené. Achán si však ako jediný nechal niečo pre seba. „Z celého Izraela sa našiel len jediný muž, ktorý sa v slávnej chvíli víťazstva a súdu odvážil prestúpiť Boží zákaz. Achána okamžite zlákalo skvostné babylonské rúcho. Ešte krátko pred smrťou povedal, že šlo o „pekný babylonský plášť". Jeden spáchaný hriech viedol k druhému hriechu: Achán ukradol zlato a striebro, ktoré bolo určené do Pánovej pokladnice. Tým olúpil Hospodina o prvé plody kanaánskej krajiny." (PP 496; PP /sk/ 370)

V Pavlovom zozname znamení posledných dní prvé dve položky zahŕňajú náš postoj k peniazom a majetku. „[1]Uvedom si však, že v posledných dňoch nastanú ťažké časy. [2]Ľudia budú sebeckí, budú milovať peniaze, budú chvastaví, namyslení, rúhači, neposlušní voči rodičom, nevďační, bezbožní, [3]nelásкaví, neľútostní, ohovárači, nezdržanliví, bezohľadní, bez lásky k dobru, [4]zradcovia, nerozvážni, namyslení, viac milujúci rozkoše ako Boha. [5]Budú mať výzor nábožnosti, ale jej moc budú popierať. Aj od týchto sa odvracaj." (2Tim 3,1–5) Sebectvo a láska k peniazom sú významnými opismi ľudstva posledných dní – našej doby.

Námety na spoločné uvažovanie

1. **Prečítajte si text 1Tim 6,6–10: „[6]Veľkým ziskom je však zbožnosť spojená so spokojnosťou. [7]Nič sme si totiž nepriniesli na svet a nič si z neho nemôžeme odniesť. [8]Ak máme pokrm a odev, buďme s tým spokojní. [9]Lebo tí, čo chcú zbohatnúť, upadajú do osídel pokušenia a sú pod vplyvom mnohých nerozumných a škodlivých žiadostí, ktoré ponárajú ľudí do skazy a záhuby. [10]Veď koreňom všetkého zla je láska k peniazom. Z túžby po nich niektorí zblúdili z cesty viery a spôsobili si mnoho bolestí." V triede sobotnej školy sa zamyslite nad tými, ktorí z lásky k peniazom „zblúdili z cesty viery a spôsobili si mnoho bolestí". Poznáte takých príkladov veľa? Ako môžeme nájsť vyváženosť medzi skutočnosťou, že peniaze k životu potrebujeme, a zároveň si dali pozor, aby sme nespadli do pasce, pred ktorou varuje apoštol Pavol?**
2. **Čo všetko – okrem peňazí – sa môže stať predmetom našej chamtivosti a žiadostivosti?**
3. **Aký je rozdiel medzi zdravou, oprávnenou túžbou po niečom a žiadostivosťou? Kedy sa môže oprávnená túžba zmeniť na žiadostivosť?**

Týždeň od 5. do 11. marca

DÁVAŤ SPÄŤ

Texty na tento týždeň

Luk 12,16–21; Kaz 2,18–22; Prísl 27,23–27; 2Kor 4,18; Kaz 5,10; Kol 1,15–17

Úvodný text

Potom som počul hlas z neba, ktorý hovoril: „Napíš: Blahoslavení sú mŕtvi, ktorí odteraz umierajú v Pánovi. Áno, hovorí Duch, nech si odpočinú od svojich námah, lebo ich skutky idú s nimi." (Zj 14,13)

Keď sa blížime ku koncu produktívneho veku, z finančného pohľadu sa zameriavame na ochranu a udržanie nášho majetku v očakávaní konca života. Prechod z aktívneho pracovného zaradenia do dôchodku môže byť veľmi traumatizujúcou skúsenosťou. Ako sa na toto obdobie pripraviť v otázke financií?

Ako ľudia starnú, prirodzene sa začínajú obávať o budúcnosť. Najčastejšími obavami sú: príliš skoré úmrtie (Čo ak nestihnem všetko, čo som chcel stihnúť? Čo ak si neužijem vnúčatá?), ťažká choroba (Čo ak sa nestihnem o seba postarať?) a nedostatok financií (Budem mať z čoho žiť?).

„Všetky tieto obavy majú svoj pôvod u satana. ...Ak by títo ľudia konali podľa Božieho priania, ich posledné dni by mohli byť najlepšie a najšťastnejšie. ...Mali by zanechať úzkosť, odložiť bremená a žiť na sklonku života šťastne v dozrievaní pre nebo." (1T 424)

Tento týždeň spoločne preskúmame Božie rady týkajúce sa neskoršieho obdobia ľudského života. Čo by sme mali robiť, čomu by sme sa mali vyhýbať a aké zásady by sme mali dodržiavať?

Osnova lekcie

Desiata lekcia nášho štúdia zameria našu pozornosť na biblické princípy, ktoré sa dotýkajú múdreho hospodárenia s tým, čo máme v zrelom veku a v závere života.

- Luk 12,16–21: Bohatý blázon sa zaisťuje pre budúcnosť (nedeľa)
- 1Tim 6,6.7; Jak 4,13.14: Vedomie pominuteľnosti života (pondelok)
- Prísl 27,23–27: Múdre hospodárenie (utorok)
- 1Tim 6,17; 2Kor 4,17.18: Odkladanie dobročinnosti (streda)
- Ž 24,1; Heb 3,4: Ochota dávať, kým sme nažive (štvrtok)

Bohatý blázon

16A potom im povedal toto podobenstvo: „Istému boháčovi prinieslo pole hojnú úrodu. 17Rozmýšľal a hovoril si: ‚Čo urobím? Veď nemám kam pozvážať úrodu.‘ 18Potom si povedal: ‚Urobím toto: Zrúcam svoje sýpky a postavím väčšie. Tam potom uložím všetko obilie i svoj majetok a 19poviem si: Duša, máš veľa majetku na mnoho rokov. Odpočívaj, jedz, pi a veseľ sa!‘ 20Ale Boh mu povedal: ‚Blázon! Ešte tejto noci požiadajú o tvoj život a komu ostane to, čo si nahonobil?‘ 21Tak bude s každým, kto zhŕňa poklady pre seba, a nie je bohatý v Bohu.“ (Luk 12,16–21)

Osobné štúdium

Uvažuj o úvodnom texte (Luk 12,16–21). Aké je posolstvo týchto veršov? Prečo Ježiš tak prísne pokarhal onoho „blázna“? Aký by mal byť náš postoj k majetku a k budúcnosti na základe tohto podobenstva?

Toto podobenstvo by sme mohli špecificky aplikovať aj na obdobie, keď človek odchádza do dôchodku. Ak človek končí svoj produktívny život, nemal by si povedať, že teraz už budem len odpočívať a míňať, čo sa mi podarilo nazhromaždiť. Problém nie je v tvrdej práci, v bohatstve alebo v odpočinku. Problematický je postoj: „Duša, máš veľa majetku na mnoho rokov. Odpočívaj, jedz, pi a veseľ sa.“ (Luk 12,19) Prečo?

„Ciele tohto muža neboli o nič vyššie, než aké majú zvieratá. Žil, akoby Boha, neba a večného života vôbec nebolo, akoby všetko, čo mal, patrilo len jemu, akoby Bohu ani ľuďom nič nedlhoval.“ (COL 257.258; KP 199)

Ak v tejto etape života myslíme len na seba a ignorujeme potreby iných a Božie dielo, nasledujeme príklad bohatého blázna. Ježišovo podobenstvo ani len nenaznačuje, že by bol onen bohatý muž lenivý alebo nečestný. Pracoval, plánoval, zbieral úrodu svojho snaženia. Problém bol v tom, ako používal to, čo mu Boh zveril. Pretože nepoznáme deň svojej smrti, mali by sme byť naň vždy pripravení. Mali by sme konať Božiu vôľu, nie sa zahrabávať v sebeckom uspokojovaní vlastných túžob.

Všeobecný obraz uvedený v Biblii je taký, že človek pracuje a zostáva produktívny, kým mu stačia sily. V skutočnosti je zaujímavé poznamenať, že autori veľkých prorockých kníh Daniel a Zjavenie mali veľmi pravdepodobne viac ako osemdesiat rokov, keď dokončili svoje dielo. Bolo to v čase, keď sa ľudia dožívali v priemere päťdesiat rokov. Aj mnohí lekári, učitelia alebo spisovatelia zostávajú aktívni do vysokého veku. Z dejín adventizmu môžeme spomenúť Ellen G. Whiteovú, ktorá vydala niektoré zo svojich najznámejších kníh, ako napríklad *Túžba vekov*, až keď mala okolo sedemdesiat rokov. Ak sme zdraví, vek by nemal znamenať, že prestaneme byť produktívni a nebudeme sa usilovať konať dobro.

Ježiš radil tým, ktorí čakajú na Jeho druhý príchod, aby nielen bdeli, ale aby tiež pokračovali vo zverenej práci (Mat 24,42–46).

Aplikácia

- **Čo môžeš urobiť, aby si v akomkoľvek veku a s akoukoľvek sumou peňazí nepadol do pasce, do ktorej sa chytil „blázon“ z Ježišovho podobenstva? Polož si otázku: „Prečo žijem?“**

Nič si zo sveta neodnesieme

6Veľkým ziskom je však zbožnosť spojená so spokojnosťou. 7Nič sme si totiž nepriniesli na svet a nič si z neho nemôžeme odniesť. (1Tim 6,6.7)

Za previnenie napomínaš ľudí trestom, ako moľ ničíš to, po čom túžia. Veru, každý človek je len vánok. (Ž 39,12)

13A teraz vy, ktorí hovoríte: „Dnes alebo zajtra pôjdeme do toho a toho mesta, pobudneme tam rok a budeme obchodovať a zarábať" – 14vy predsa neviete, čo bude zajtra s vaším životom. Veď ste para, ktorá sa na chvíľu ukáže a potom mizne. (Jak 4,13.14)

Osobné štúdium

Ktosi raz položil známemu evanjelistovi Billymu Grahamovi otázku, čo sa mu ako zrelému človeku (Graham mal vtedy šesťdesiat rokov) zdá na živote najprekvapujúcejšie. Graham odpovedal: „Jeho krátkosť."
Niet pochýb, život plynie rýchlo.

Čo hovoria o ľudskom živote uvedené texty?
Ž 49,18
1Tim 6,6.7
Ž 39,12
Jak 4,13.14
Kaz 2,18–22

Nielenže život plynie rýchlo, ale keď zomrieme, nezoberieme si so sebou nič materiálne – žiadne financie, hmotné statky, drahé veci. „Veď keď [človek] zomrie, nič si nevezme so sebou." (Ž 49,18) To znamená, že svoj majetok zanechá niekomu inému. Kto ho dostane, závisí vo veľkej miere od toho, ako si svoje záležitosti vopred naplánujeme a zorganizujeme.
Hoci väčšina z nás nevlastní veľké množstvo majetku, počas života sme si mnoho vecí nakúpili. Mali by sme zvážiť, čo sa s nimi stane, až tu už nebudeme. Pre mnohých ľudí je uvažovanie o tom, čo sa stane s ich majetkom po smrti, veľmi citlivou otázkou a radšej sa jej vyhýbajú, aby si náhodou „neprivolali niečo zlé". Nech je to už akokoľvek, naplánovať, čo sa stane s naším majetkom, môže byť posledným činom zodpovedného a starostlivého spravovania toho, čím nás Boh požehnal. Ak človek napríklad formou závetu nerozhodne, čo bude s jeho majetkom, vstúpia do hry zákony štátu. Ak zomrieme bez závetu, v dedičskom konaní rozhodne o našom majetku notár podľa platnej legislatívy. Náš majetok pripadne našim príbuzným – partnerovi, deťom a podobne – bez toho, aby sme to vedeli nejako ovplyvniť. Bez závetu nikto nemusí prihliadať na naše priania. Preto je múdre vypracovať závet, v ktorom v rámci zákonných možností určíme, ako sa má naložiť s časťou našej pozostalosti. Niektorí sa rozhodnú vo viere a z vďačnosti za to, ako im Boh počas života požehnal, venovať časť svojho majetku nejakej filantropickej nadácii, charitatívnej organizácii alebo cirkvi – a to najmä vtedy, ak nemajú žiadnych blízkych právoplatných dedičov a nechcú, aby majetok prepadol štátu, prípadne vtedy, keď sú potreby ich milovaných naplno uspokojené.

Aplikácia

- **Smrť môže prísť kedykoľvek a nečakane – aj dnes. Ako sú zabezpečení tvoji blízki, keby si dnes zomrel? Čo by sa stalo s tvojím majetkom? Áno, sú to náročné otázky, ale človek by si ich mal klásť a riešenie by nemal odkladať.**

Začnite s osobnými potrebami

[23]Poznaj dobre stav tvojho stáda a venuj pozornosť čriedam, [24]veď hojnosť nebude navždy ani koruna pre všetky pokolenia. [25]Keď sa pokosí tráva a ukáže sa nová zeleň, po horách sa zberá mládza; [26]z baránkov máš odev, za capov kúpiš pole, [27]máš dosť kozieho mlieka na svoju obživu, na obživu svojej rodiny i na živobytie svojich slúžok. (Prísl 27,23–27)

Osobné štúdium

V časoch Starej zmluvy boli mnohé deti Izraela roľníkmi a pastiermi. Niektoré zo zasľúbených Božích požehnaní boli teda vyjadrené jazykom odzrkadľujúcim poľnohospodársku povahu života. Napríklad v Prísl 3,9.10 Boh hovorí, že ak mu budeme finančne verní, naše „sýpky sa naplnia obilím". Je zrejmé, že len málokto v našej krajine má sýpku alebo stodolu. Týmto textom teda rozumieme tak, že Boh požehná našu prácu alebo podnikanie, ak sme ochotní ho nasledovať a poslúchať.

Znova uvažuj o texte z úvodu (Prísl 27,23–27). Ako by si do dnešnej doby aplikoval slová „poznaj dobre stav svojho stáda..."? Ako by sa to malo praktický prejaviť v tvojom živote?

Biblia na mnohých miestach varuje bohatých pred chamtivosťou a lakomstvom. Pripomína im, aby zaobchádzali s chudobnými spravodlivo. O majetku a bohatstve Písmo hovorí nielen ako o Božom požehnaní, ale aj ako o potenciálnom nebezpečenstve. Biblia však nikde neodsudzuje bohatstvo alebo snahu ľudí získať majetok, samozrejme za predpokladu, že to nerobia nečestne alebo ho nenadobúdajú utláčaním iných. Texty z knihy Príslovní nás povzbudzujú, aby sme pracovali či podnikali usilovne, a zabezpečili tak seba aj svoju rodinu (Prísl 27,27).

Ako by si preformuloval úvodný verš textu (Prísl 27,23), aby korešpondoval s dnešnou dobou? Možno by mohol znieť: *Preskúmaj svoje pomery a stav svojho majetku.* Alebo *Urob si súvahu a pochop pomer svojho dlhu k vlastnému kapitálu.* Počas nášho produktívneho veku by bolo dobré nielen spísať závet, ale z času načas aj skontrolovať jeho aktuálnosť, prípadne ho upraviť.

Dobré spravovanie toho, čím nás Boh požehnal, sa netýka len starostlivosti o to, čo vlastníme, ale aj usporiadanie svojich budúcich záležitostí. Ak sa totiž Pán nevráti počas nášho života, jedného dňa sa pominieme, ale naše hmotné statky tu zostanú. Je na nás, aby sme urobili opatrenia, ktoré nielen predídu prípadnému chaosu medzi dedičmi, ale – ak sa tak rozhodneme –, časťou svojho majetku sme podporili nejakú dobrú vec.

Aplikácia

- **„Lebo hojnosť netrvá na veky, alebo či azda trvá koruna z pokolenia na pokolenie?" (Prísl 27,24; Roh). Prečo je dôležité pamätať na myšlienku vyjadrenú v tomto verši?**

Charita na smrteľnej posteli

Bohatým v terajšom veku prikazuj, aby neboli namyslení a neskladali nádej v neisté bohatstvo, ale v Boha, ktorý nás štedro zabezpečuje všetkým, čo potrebujeme. (1Tim 6,17)

17Veď toto naše terajšie ľahké súženie nám získa nesmierne bohatstvo večnej slávy, 18keďže nehľadíme na viditeľné, ale na neviditeľné; lebo viditeľné je dočasné, neviditeľné však večné. (2Kor 4,17.18)

8Vzdiaľ odo mňa klamstvo a lživé slovo! Nedávaj mi chudobu ani bohatstvo, udeľ mi toľko chleba, koľko potrebujem, 9aby som sa nepresýtil, nezaprel ťa a nepovedal: „Kto je Hospodin?“ Aby som neschudobnel a nekradol a nezneuctil tak meno svojho Boha. (Prísl 30,8.9)

Keď sa rozmáha majetok, pribúdajú aj tí, čo z neho jedia. Aký osoh má z toho majiteľ? Iba toľko, že jeho oči naň hľadia. (Kaz 5,10)

Osobné štúdium

Aké zásady si môžeme vziať z nasledujúcich textov o tom, ako by sme mali nakladať s peniazmi?
1Tim 6,17
2Kor 4,17.18
Prísl 30,8.9
Kaz 5,10

Peniaze môžu byť užitočné a môžu byť použité na mnoho dobrého. Môžu však mať aj skazonosný vplyv. Kto by nepočul o ľuďoch, ktorí sa pre peniaze dopustili hrozných činov? A to často aj vtedy, keď už predtým mali veľa peňazí. Hoci každý z nás je v nebezpečenstve, že ho túžba po peniazoch a majetku privedie na scestie, pokora, skromnosť, čestnosť a podriadenie sa Bohu nás môžu ochrániť. S Božou mocou môžeme prekonať pokusy nepriateľa zneužiť to, čo má byť pre človeka požehnaním (v tomto prípade majetok), a zmeniť to na kliatbu.

Niektorí ľudia sú v pokušení neustále hromadiť majetok a keď príde na pretras otázka dávania, povedia, že po smrti všetko rozdajú a venujú na dobročinnosť. Aj keď je takýto postoj lepší, než všetko počas života márnivo minúť (jeden miliardár povedal, že vie, že žil správne, ak nebude z čoho zaplatiť jeho pohreb), určite existuje aj lepší variant.

„Videla som, že mnohí počas svojho života nepodporujú dielo a svoje svedomie chlácholia tým, že dobrý skutok urobia po smrti. Neodvažujú sa žiť podľa svojej viery a dôverovať Bohu, aby dali aspoň niečo počas svojho života. Ale takáto dobročinnosť zo smrteľnej postele nie je to, čo Kristus vyžaduje od svojich nasledovníkov, a nijako nemôže ospravedlniť sebectvo živých. Tí, čo sa do poslednej chvíle pevne držia svojho majetku, venujú ho radšej smrti ako dielu. K stratám dochádza neustále. Banky krachujú a majetok sa utráca rôznymi spôsobmi. Mnohí aj chcú niečo urobiť, ale odkladajú to. Satan sa im snaží zabrániť v tom, aby prostriedky niekedy poslali do pokladnice. Majetok zmizne skôr, než sa dostane k Bohu, a satan sa z toho raduje.“ (5T 154)

Aplikácia

- **Prečo musíme byť veľmi opatrní v tom, aby sme svoje sebectvo ospravedlňovali napríklad tým, že sme ťažko pracovali a teraz máme nárok užívať si plody svojho snaženia – a nikto nám do toho nemá čo hovoriť?**

Duchovné dedičstvo

Hospodinovi patrí zem i to, čo ju napĺňa, svet i tí, čo ho obývajú. (Ž 24,1)

Veď každý dom musí niekto postaviť; a ten, kto postavil všetko, je Boh. (Heb 3,4)

18 Šalémsky kráľ Melchisedek priniesol chlieb a víno. Bol totiž kňazom Najvyššieho Boha. 19 Požehnal ho a povedal: „Nech Abráma požehná Najvyšší Boh, Tvorca neba i zeme. 20 Nech je zvelebený Najvyšší Boh, ktorý ti vydal do rúk tvojich nepriateľov.“ Vtedy mu Abrám dal desiatok zo všetkého. (1Moj 14,18–20)

15 On je obraz neviditeľného Boha, prvorodený všetkého tvorstva. 16 Veď v ňom bolo stvorené všetko na nebi i na zemi, viditeľné i neviditeľné, tróny i panstvá, kniežatstvá a mocnosti, všetko je stvorené skrze neho a pre neho. 17 A on je pred všetkým a všetko pretrváva v ňom. (Kol 1,15–17)

Osobné štúdium

Aj keď je ťažké vedieť, aký by bol život na zemi, keby ľudia nezhrešili, jednu vec môžeme vedieť s istotou: neexistovalo by žiadne hromadenie, žiadna chamtivosť ani závisť a žiadna chudoba – teda to, čo sužuje náš svet od začiatku dejín. Postoj, že si zaslúžime výsledky svojej usilovnej práce a že patria len nám, je prejavom života v padlom svete – nepochopenia Božieho plánu a požehnania. Bez ohľadu na to, koľko toho vlastníme, nikdy by sme nemali zabudnúť na jednu dôležitú skutočnosť.

Uvažuj o úvodných textoch. Čo zdôrazňujú? Ako by tento fakt mal ovplyvniť náš postoj k akýmkoľvek materiálnymi prostriedkom, ktorými nás Boh požehnal?
Ž 24,1
Heb 3,4
1Moj 14,18–20
Kol 1,15–17

Sme správcami a hospodármi toho, čo nám Boh zveril. On je v konečnom dôsledku vlastníkom všetkého. On nám dáva život, existenciu a silu, aby sme mohli niečo nadobudnúť. S tým väčšina z nás problém nemá a vo svojich modlitbách vyznávame, že sme závislí od Boha. Ale aký je náš postoj k tomu, že keď sa postaráme o seba a svoju rodinu, mali by sme Bohu vrátiť to, čo nám zostane?

„Keď dávate na Božie dielo, zhromažďujete si poklady v nebi. Všetko, čo si uložíte hore, je chránené pred zničením a stratou a rastie na večný, trvalý majetok ... [a] bude pripísané na váš účet v nebeskom kráľovstve.“ (CS 342)

Dávať teraz, kým žijeme, má veľa výhod. Tu je niekoľko:

- Darca môže vidieť ozajstné výsledky plynúce z daru – deti nasýtené v krajine sužovanej hladomorom, mladého človeka na vysokej škole, financovanie evanjelizačnej kampane atď.
- Určitá služba alebo osoba môže mať z daru úžitok už teraz.
- Po našej smrti nebudú spory o dedičstvo.
- Ochotné srdce je pre druhých ľudí dobrým príkladom štedrosti a lásky.
- Minimalizuje straty spôsobené dedičskou daňou.
- Zaručuje, že dar bude poskytnutý vami požadovanému subjektu (žiadne zasahovanie súdov alebo nespokojných príbuzných).
- Ukazuje, že srdce darcu sa zmenilo zo sebectva na nesebeckosť.
- Ukladá poklady v nebi.

Aplikácia

- **Prečo musia byť rozhodnutia o zverení časti majetku charitatívnej organizácii, filantropickej nadácii alebo cirkvi dobrovoľné? Prečo je neprípustné tlačiť ľudí do toho, aby svoj majetok prepísali na cirkev a zabezpečili si tak večný život?**

Podnety na zamyslenie

„Tých, ktorí zanedbávajú poznanú povinnosť, obchádzajú požiadavky, ktoré na nich Pán kladie v tomto živote a chlácholia svoje svedomie tým, že pred smrťou pripravia svoj závet, Majster ich nepochváli a neobdržia za svoje konanie odmenu. Nezapreli samých seba, ale sebecky si ponechávali prostriedky, kým len mohli, a neuvoľnili ich, kým ich neodvolala smrť. Keby títo ľudia boli ozajstnými kresťanmi, urobili by ešte pri plnom vedomí to, o čom chcú rozhodnúť až na smrteľnej posteli. Seba a svoj majetok by venovali Bohu a svojím poctivým správcovstvom by získali uspokojenie z verného plnenia svojej povinnosti. Keby sa tak rozhodli, mohli by byť sami vykonávateľmi Božích požiadaviek, namiesto toho, aby kládli zodpovednosť na iných." (4T 480)

Tento text zdôrazňuje, že včasným rozhodnutím môže človek sám určiť, ako sa má po smrti naložiť s jeho majetkom. Takýmto konaním môže ešte počas života získať uspokojenie s výsledkami svojho rozhodnutia a zároveň bude mať istotu, že správne narába so zverenými Božími darmi.

Pre kresťana je druhý príchod Krista „blahoslavenou nádejou". Všetci si predstavujeme, aké úžasné bude vidieť Ježiša prichádzať na nebeských oblakoch. Túžime počuť slová: „Správne, dobrý a verný sluha!" (Mat 25,21.23) Ale čo ak sa náš život zavŕši skôr, ako sa Ježiš vráti? Ak sme sa riadili Jeho zjavenou vôľou, môžeme mať teraz zadosťučinenie z toho, že vidíme, ako Božie dielo napreduje aj vďaka nášmu úsiliu, s vedomím, že môže pokračovať aj vtedy, keď tu už my nebudeme.

Námety na spoločné uvažovanie

1. **Hoci si už teraz môžeme zhromažďovať poklad v nebi, prečo to nie je to isté, ako snažiť sa zaslúžiť si alebo dokonca „kúpiť" svoje spasenie?**
2. **Napriek tomu, že by sme mali byť štedrí v dávaní toho, čo máme, mali by sme byť aj rozvážni a zodpovední. V minulosti sa mnohí snažili určovať presné dátumy, a potom vyzývali ľudí, aby sa rýchlo zbavili majetku, lebo po konci sveta im už bude naničhoč. Prečo by akýkoľvek dar mal byť daný po zodpovednom uvážení a porade s blízkymi? Čo nám môže pomôcť robiť vo finančných záležitostiach (nielen v súvislosti so závetom) rozumné rozhodnutia? Čo by ste robili, keby ste videli, že sa niekto nechal zmanipulovať a plánuje darovať alebo odkázať svoj majetok na pochybné ciele?**

Správcovstvo v ťažkých časoch

Texty na tento týždeň

2Kron 20,1–22; 1Kron 21,1–14; 2Pet 3,3–12; 1Ján 2,15–17; Zj 13,11–17

Úvodný text

14Prines Bohu obetu vďaky a splň Najvyššiemu svoje sľuby! 15Vzývaj ma v deň súženia, ja ťa zachránim a ty mi vzdáš úctu. (Ž 50,14.15)

Zdá sa, že náš svet sa čoraz viac vymyká spod kontroly: vojny, krviprelievanie, zločiny, nemravnosť, prírodné katastrofy, pandémie, ekonomické krízy, politická korupcia a ďalšie. Jednotlivci aj rodiny pociťujú silnú potrebu starať sa o vlastné prežitie. Je pochopiteľné, že v týchto neistých časoch mnohí hľadajú bezpečie a istotu.

Každodenná námaha nás stojí mnoho síl. Pred nami sú každodenné neľahké výzvy: splácanie dlhov, výchova detí a zabezpečenie rodiny – potrebujeme oblečenie, jedlo a prístrešie. Ježiš sa vo svojej Kázni na vrchu venoval aj základným potrebám človeka a svoje posolstvo zhrnul slovami: „32Váš nebeský Otec predsa vie, že to všetko potrebujete. 33Hľadajte však najprv Božie kráľovstvo a jeho spravodlivosť a toto všetko sa vám pridá.“ (Mat 6,32.33)

V ťažkých časoch, keď sa musíme opierať o Boha viac než kedykoľvek predtým, mali by sme sa riadiť niekoľkými veľmi praktickými krokmi, ktoré sú založené na biblických princípoch.

Osnova lekcie

Pri štúdiu tejto lekcie sa budeme venovať krízovým situáciám, v ktorých môže byť ohrozené ekonomické blaho a zaistenie jednotlivcov a spoločnosti. Ako sa má v takýchto situáciách prejaviť naše kresťanstvo? Čo od nás Boh očakáva?

- 2Kron 20,6–12: Boh vždy na prvom mieste (nedeľa)
- 1Kron 21,1–4: Dôvera a spoliehanie sa na Božiu starostlivosť (pondelok)
- 1Kron 3,3.4.8–12: Život v očakávaní Kristovho návratu (utorok)
- Mat 6,24; 1Ján 2,15–17: Jasne stanovené priority (streda)
- Zj 13,11–17: Dôvera v období krízy (štvrtok)

Dať Boha na prvé miesto

6A [Jošafát] zvolal: „Hospodin, Bože našich otcov, či nie si Bohom na nebi a či nevládneš nad kráľovstvami všetkých národov? V tvojej ruke je moc a sila, nikto ti nemôže vzdorovať. 7Bože náš, či si nevyhnal spred svojho izraelského ľudu obyvateľov tejto krajiny a či si ju navždy nedal potomstvu svojho priateľa Abraháma? 8V nej sa usadili a postavili v nej svätyňu tvojmu menu. Povedali si: 9‚Ak sa vyskytne nejaké zlo: meč súdu, mor či hlad a my predstúpime pred tento dom a pred teba – lebo v tomto dome prebýva tvoje meno – a budeme vo svojom trápení volať k tebe, ty nás vypočuješ a zachrániš.‘ 10Teraz sú tu Ammónčania, Moábčania a obyvatelia seírskeho pohoria, cez územie ktorých si Izraelu nedovolil prejsť, keď prichádzal z Egypta, ale sa im vyhol a nevyhubil ich. 11Ako sa nám len odplácajú! Prišli nás vyhnať z tvojho vlastníctva, ktoré si nám pridelil. 12Bože náš, či ich nebudeš súdiť? Veď my sami nevládzeme vzdorovať tomuto úžasnému davu, ktorý tiahne proti nám, ani nevieme, čo si počať, k tebe upierame svoj zrak.“ (2Kron 20,6–12)

Osobné štúdium

Prečítaj si text 2Kron 20,1–22. Aké dôležité duchovné princípy sa nachádzajú v týchto veršoch? Ktoré z nich môžeš aplikovať do svojho života v zápasoch a ťažkostiach?

Ku koncu Jošafátovej (Jozafatovej) vlády napadli Judsko viaceré pohanské kráľovstvá. Jošafát bol muž odvahy a udatnosti. Roky posilňoval svoje vojsko a opevnené mestá. Bol dobre pripravený čeliť takmer akémukoľvek nepriateľovi. Napriek tomu sa ani v tejto kríze nespoliehal na vlastnú silu, ale na Božiu moc. Jošafát vo svojej obave vyhlásil pôst v celom Judsku a „hľadal Hospodina“, ako mal vo zvyku (pozri aj 2Kron 17,4; 18,4 a 19,3). Všetci ľudia sa zhromaždili na nádvorí chrámu, ako sa o to kedysi modlil kráľ Šalamún (pozri Šalamúnovu modlitbu v 2Kron 6,14–42). Modlili sa, aby Boh zmiatol ich nepriateľov, aby jeho meno mohlo byť oslávené. Potom sa kráľ Jošafát modlil: „Bože náš, či ich nebudeš súdiť? Veď my sami nevládzeme vzdorovať tomuto úžasnému davu, ktorý tiahne proti nám, ani nevieme, čo si počať, k tebe upierame svoj zrak.“ (2Kron 20,12)

Keď sa takto oddali Bohu, zostúpil Hospodinov duch na Jachaziéla, ktorý povedal: „15Nebojte sa a nedeste sa tohto mohutného davu. Nebude to boj váš, ale Boží. ... 17V tomto prípade nemusíte bojovať. Rozostavte sa a zostaňte stáť. Uvidíte, ako vás Hospodin zachráni.“ (2Kron 20,15.17)

Na druhý deň skoro ráno kráľ zhromaždil ľud a pred nimi kráčali levitskí speváci, aby spievali chválu Hospodinovi. Potom kráľ vyzval ľud: „Verte v Hospodina, svojho Boha, a obstojíte! Verte jeho prorokom a šťastne sa vám povedie.“ (2Kron 20,20) Zbor začal spievať a Hospodin urobil zvyšok, aby sa ich nepriatelia navzájom zničili a „neušiel nikto“ (2Kron 20,24). Judským mužom trvalo tri dni, kým pozbierali korisť z boja, a na štvrtý deň sa vrátili do Jeruzalema so spevom. Hospodin, ktorý ich vyslobodil, je ten istý Boh, ktorého milujeme a uctievame aj my. Jeho moc je dnes rovnako veľká ako vtedy. Výzvou pre nás je dôverovať Hospodinovi a jeho vedeniu.

Aplikácia

- **Prečítaj si text 2Kron 20,20. Aký osobitný význam by mal mať tento text pre adventistov siedmeho dňa?**

Spoliehaj sa na Hospodina, nie na vlastnú silu

[1]Proti Izraelu povstal satan a naviedol Dávida, aby sčítal Izrael. [2]Dávid prikázal Jóabovi a hodnostárom ľudu: „Choďte a spočítajte Izrael od Beér-Šeby po Dán. Prineste mi výsledok, aby som vedel, koľko ho je.“ [3]Jóab však namietal: „Nech Hospodin stonásobne rozmnoží svoj ľud! Beztak sú všetci, môj pán a kráľ, sluhami môjho pána. Prečo si to môj pán žiada? Prečo by sa tým mal Izrael previniť?“ [4]Kráľov príkaz však Jóaba prinútil. Tak sa Jóab vydal na cestu, prešiel celý Izrael a prišiel do Jeruzalema. (1Kron 21,1–4)

Osobné štúdium

Kráľ Dávid sa mohol zariadiť oveľa lepšie. Zo skúsenosti svojho najlepšieho priateľa Jonatána mal vedieť, že keď je človek v zmluvnom vzťahu s Bohom, nezáleží na tom, či má zopár mužov alebo veľké vojsko. Boh nám môže dať víťazstvo bez ohľadu na našu silu. V 1Sam 14,1–23 pisateľ zaznamenáva príbeh o tom, ako Šaulov syn Jonatán a jeho zbrojnoš porazili celú posádku Filištíncov – a bolo to dielo Hospodina. V texte sa veľmi jasne hovorí, že konal Hospodin (1Sam 14,6.10.12.23). Napriek tejto skúsenosti, keď nastali pre kráľa Dávida ťažké časy, dovolil satanovi pokúšať ho, aby dôveroval svojej vlastnej sile a vynaliezavosti.

Prečítaj si text 1Kron 21,1–14. Prečo sa Dávid rozhodol „spočítať Izrael“? Prečo bol jeho veliteľ Jóab proti?

Dávidovi šlo hlavne o to, aby zistil počet bojaschopných mužov (1Kron 21,5). Problémom bolo, že s celým nápadom prišiel satan. Ten zviedol Dávida, aby sa pri obrane spoliehal viac na vlastné sily než na Hospodinovu prozreteľnosť. Jóab, veliteľ Dávidovej armády, sa pokúšal presvedčiť Dávida, aby sčítanie ľudu nerobil. Videl totiž, ako Boh pracuje pre Izrael. Mal množstvo skúseností s Božím vedením a v Písme nie je ani jedna zmienka o tom, že by vojsko pod jeho vedením nejakú bitku prehralo. Dávid však trval na tom, aby sčítanie pokračovalo. Z textu sa dozvedáme, že Dávidovo konanie prinieslo národu pohromu.

Naša viera v Boha nikdy nevyjde naprázdno. Kedykoľvek budete bojovať pre Hospodina, dobre sa pripravte. Existuje výrok, ktorý sa pripisuje britskému vládcovi a veliteľovi armády Oliverovi Cromwellovi (1599 – 1658). Pred jednou z bitiek občianskej vojny povedal svojmu vojsku: „Dôverujte Bohu, chlapci moji, a majte pušný prach suchý!“ Inými slovami, urobte všetko, čo môžete, aby ste uspeli, ale uvedomte si, že víťazstvo nám môže dať iba Boh.

V súvislosti s témou, o ktorej premýšľame, je veľmi lákavé spoliehať sa na výšku sumy na našom bankovom účte alebo na to, že sa o nás postará vláda. Písmo nás však učí, že nech sa Boží ľud ocitol v akejkoľvek kríze, ak dôveroval Bohu, On sa o nich postaral.

Prítomný čas by sme mali využiť na to, aby sme sa dostali do súladu s Bohom, zbavili sa dlhov a boli štedrí v tom, čo sme dostali. Slovami starej duchovnej piesne: „Ak sme niekedy predtým potrebovali Hospodina, určite ho potrebujeme aj teraz.“

Aplikácia

- **Ako nájsť správnu rovnováhu medzi tým, čo môžeme urobiť sami (napríklad postarať sa o finančné zabezpečenie seba a svojej rodiny), a tým, že máme vo všetkom dôverovať v Hospodina?**

Jednoduchý životný štýl

3Vedzte predovšetkým, že v posledných dňoch prídu posmievači, ktorí žijú, ako sa im zachce, 4a budú sa posmievať: „Kdeže je sľub o jeho príchode? Veď odkedy zosnuli otcovia, všetko ostáva tak, ako bolo na začiatku stvorenia!“ ... 8To jedno však nech vám nezostáva skryté, milovaní, že jeden deň je u Pána ako tisíc rokov a tisíc rokov ako jeden deň. 9Pán nemešká so svojím prisľúbením, ako sa niektorí nazdávajú, že mešká, ale je zhovievavý, lebo nechce, aby niekto zahynul, ale chce, aby sa všetci dali na pokánie. 10Pánov deň príde ako zlodej. Vtedy sa nebesia s rachotom pominú, živly sa rozplynú v ohni a zem i jej diela budú súdené. 11Keď sa toto všetko má rozplynúť, akí musíte byť svätí a nábožní vo svojom správaní vy, 12čo túžobne očakávate príchod Božieho dňa, keď sa nebesia rozplynú v ohni a živly roztopia v páľave?! (1Pet 3,3.4.8–12)

Osobné štúdium

Čo by sme mali ako veriaci robiť v reakcii na čoraz zložitejšie časy, v ktorých žijeme? Utiahneme sa alebo prikrčíme a budeme sa snažiť nejako prežiť? Nie, máme robiť pravý opak. Keďže vieme, že koniec sveta a druhý príchod Krista je blízko, chceme použiť svoje prostriedky na to, aby sme druhých zoznámili s radostným posolstvom o tom, čo Boh pripravil tým, ktorí Ho milujú. Chápeme, že jedného dňa, čoskoro, všetko na tejto zemi zhorí.

Uvažuj o úvodnom texte (2Pet 3,3–12). Aké je Petrovo posolstvo v týchto veršoch?

Z Božieho slova chápeme, že Hospodin na konci vekov nepoverí anjelov, aby náš majetok presťahovali do neba. Všetko na zemi zhorí v konečnom ohni, keď všetky stopy hriechu a zla – okrem jaziev na Kristových rukách – budú navždy zničené.

Čo by sme teda mali robiť so svojím majetkom? „Teraz by naši bratia mali zmenšovať svoj majetok namiesto toho, aby ho zväčšovali. Chystáme sa presťahovať do lepšej krajiny, do tej nebeskej. Nezabývajme sa tu na zemi, ale usilujme sa svoj majetok čo najviac obmedziť.“ (CS 59)

Tieto slová sú staré viac ako sto rokov. Stále však platí, že čas je vždy krátky, pretože naše životy sú vždy krátke. Čo je šesťdesiat, osemdesiat alebo dokonca sto rokov (ak máme dobré gény, žijeme zdravo a nepostihne nás nejaká nehoda) na rozdiel od večnosti? Váš život sa môže skončiť skôr, ako dočítame túto lekciu. A prvé, čo potom uvidíme, bude druhý príchod Ježiša Krista.

Ako veriaci musíme vždy žiť vo svetle večnosti. Áno, musíme tvrdo pracovať, aby sme zabezpečili seba a svoje rodiny. A ak nás Hospodin požehnal bohatstvom, nie je nič zlé na tom, ak sa z toho budeme tešiť. To všetko však len za predpokladu, že sa nestaneme chamtivými a že budeme štedrí voči núdznym. Majme však na pamäti, že všetko, čo tu nahromadíme, je prechodné, pominuteľné a ak si nedáme pozor, môže nám to priniesť skazu.

Aplikácia

- **Ak by ste vedeli, že Ježiš príde v priebehu desiatich rokov, ako by ste zmenili svoj život? A ak by to bolo o päť rokov? Alebo o tri?**

Priority

Nikto nemôže slúžiť dvom pánom. Buď jedného bude nenávidieť a druhého milovať, alebo jedného sa bude pridŕžať a druhým pohrdne. Nemôžete slúžiť Bohu aj mamone. (Mat 6,24)

15 Nemilujte svet, ani to, čo je vo svete. Ak niekto miluje svet, nie je v ňom Otcova láska. 16 Veď nič z toho, čo je vo svete – žiadostivosť tela, žiadostivosť očí a vystatovanie sa blahobytom –, nie je z Otca, ale zo sveta. 17 A svet sa pomíňa aj so svojou žiadostivosťou. Kto však plní Božiu vôľu, zostáva naveky. (1Ján 2,15–17)

Osobné štúdium

Ježišove podobenstvá a učenia aj príbehy biblických postáv jasne ukazujú, že neexistuje polovičná oddanosť Kristovi. Buď sme, alebo nie sme na Božej strane.

Keď sa Ježiša jeden zákonník opýtal, ktoré prikázanie je najväčšie, Ježiš odpovedal: „Milovať budeš Pána, svojho Boha, celým svojím srdcom, celou dušou, celou mysľou a celou silou." (Mar 12,30) Keď všetko odovzdáme Kristovi, nezostane nič pre žiadneho iného pána. Tak to je a tak by to malo byť aj v našom živote.

Uvažuj o texte Mat 6,24. Akú máš osobnú skúsenosť s pravdivosťou týchto slov? Čo je v tejto oblasti pre teba najväčším pokušením?

Ježiš nepovedal, že je ťažké slúžiť Bohu a peniazom, alebo že musíte byť opatrní v tom, ako slúžime Bohu aj majetku. Namiesto toho povedal, že sa to nedá. Bodka. Táto myšlienka by mala vniesť do našich duší trochu strachu a chvenia (Fil 2,12).

Uvažuj o texte 1Ján 2,15–17. Ako sa „žiadostivosť tela, žiadostivosť očí a vystatovanie sa blahobytom" prejavujú v našom svete? Prečo je takýto životný postoj nebezpečný? Ako sa môže stať pokušením pre každého z nás?

Niet divu, že Pavol napísal: „Myslite na to, čo je hore, nie na to, čo je na zemi." (Kol 3,2) Samozrejme, ľahšie sa to povie, ako vykoná. Pokušenia a lákadlá sveta máme každý deň pred očami. Vábenie toho, „čo je na zemi", je silné. Naše vnútro túži po okamžitom uspokojení. Aj ten najvernejší kresťan občas skĺzne do toho, že si zamiluje „čo je na zemi". A hoci vieme, že jedného dňa sa všetko skončí, stále cítime, že nás to ťahá k tomu, čo je pominuteľné. Dobrou správou však je, že sa nemusíme nechať odtiahnuť od Pána.

Aplikácia

- **Prečítaj si text 2Pet 3,10–14. Ako by tieto slová mali ovplyvniť náš spôsob života, vrátane toho, čo robíme s naším vlastníctvom?**

Keď sa nebude dať kupovať ani predávať

[11]Potom som videl inú šelmu vystupovať zo zeme. Mala dva rohy podobné Baránkovým, ale hovorila ako drak. [12]Vykonáva všetku moc prvej šelmy pred jej očami a pôsobí, aby sa zem a jej obyvatelia klaňali prvej šelme, ktorej smrteľná rana sa zahojila. [13]Robí veľké znamenia, takže aj oheň zostupuje z neba na zem pred zrakmi ľudí. [14]Obyvateľov zeme zvádza znameniami, ktoré má dovolené konať pred očami šelmy; nahovára obyvateľov zeme, aby zhotovili obraz šelmy, ktorá má ranu od meča, ale ožila. [15]Dostala moc dať ducha do obrazu šelmy, aby tak obraz šelmy aj hovoril, aj pôsobil, aby boli zabití všetci, čo sa nebudú klaňať obrazu šelmy. [16]A pôsobí, že všetci – malí i veľkí, bohatí i chudobní, slobodní i otroci – dostanú znak na pravú ruku alebo na čelo, [17]aby nemohol kupovať ani predávať nikto, kto nemá ako znak meno šelmy alebo číslo jej mena. (Zj 13,11–17)

Osobné štúdium

Biblia vykresľuje bolestný obraz sveta pred druhým príchodom Ježiša. Daniel hovorí, že príde „čas súženia, akého nebolo od začiatku národa až doteraz." (Dan 12,1) Keď uvažujeme o temných obdobiach dejín, to, o čom Daniel hovorí, musí byť naozaj veľmi zlé.
Aj kniha Zjavenie poukazuje na znepokojivé časy pred Kristovým návratom.

Uvažuj o úvodnom texte (Zj 13,11–17). Ako súvisí otázka finančných záležitostí s prenasledovaním na konci času?

Nemôžeš niečo kúpiť alebo predať? Koľko z našich životov sa dnes točí okolo nákupu a predaja? Naša práca je v istom zmysle predajom nášho času, zručností a tovaru tým, ktorí si ich chcú kúpiť. Nemožnosť čokoľvek kúpiť alebo predať však znamená, že nie sme schopní fungovať v spoločnosti, v ktorej žijeme. Tlak na tých, ktorí ostanú verní, bude potom obrovský. Navyše, čím viac peňazí máme, tým väčší podiel budeme mať na tomto svete (aspoň čo sa týka materiálnych statkov), a tak tlak na prispôsobenie sa bude určite ešte silnejší.
Ako sa na to pripraviť? Teraz sa pripravujme tak, že sa prostredníctvom Božej milosti uistíme, že nie sme otrokmi „vecí sveta", teda svojich peňazí a svojho majetku. Ak sa teraz nepripútame k majetku, budeme mať oveľa menší problém vzdať sa ho, ak si to budú okolnosti vyžadovať.

Prečítaj si text 5Moj 14,22.23. Čo malo byť motiváciou pre odvádzanie desiatku? Čo sa z toho môžeme naučiť v súvislosti s dobou konca?

Boh prostredníctvom Mojžiša vysvetlil, že jedným z dôvodov, prečo ustanovil systém desiatkov, bolo „aby si sa učil báť sa Hospodina, svojho Boha, po všetky dni" (5Moj 14,23). V texte Žalmu 31,20 vidíme, že strach je synonymom dôvery: „Aká nesmierna je tvoja dobrota! Uchoval si ju pre tých, čo sa ťa boja. Preukázal si ju tým, čo sa zjavne utiekajú k tebe."
Tento paralelizmus nám ukazuje, že báť sa Hospodina znamená dôverovať Mu. Preto chápeme, že Boh ustanovil systém desiatkov, aby nás chránil pred sebectvom a povzbudzoval nás k dôvere, že sa o nás postará. Hoci vernosť v desiatkoch určite nie je zárukou, že ľudia nakoniec zostanú verní, tí, ktorí nie sú verní v desiatkoch, budú v budúcnosti prežívať veľký zápas.

Aplikácia

- **Čoho sa v súvislosti s budúcnosťou najviac obávaš? Čo môžeš urobiť so svojím strachom?**

Podnety na zamyslenie

Hoci nič v Biblii nehovorí, že bohatstvo je vyslovene zlé, zároveň nenachádzame texty, ktoré by spájali bohatstvo so zväčšovaním oddanosti Bohu. V skutočnosti platí opačné nebezpečenstvo. „Treba sa vzdať všetkého, čo by mohlo odvracať srdce od Boha. Modlou mnohých je bohatstvo. Satan ich zotročuje milovaním peňazí a túžbou po majetku. Iným ide o dobrú povesť a svetskú slávu. Idolom ďalších je sebecky pohodlný a bezstarostný život. Tieto otrocké putá treba však zlomiť. Nemôžeme napolo patriť Pánovi a napolo svetu. Božími deťmi sme len vtedy, keď sme nimi úplne." (SC 44; CK 31)

V predchádzajúcich lekciách sme hovorili o tom, ako cirkev napredovala a ako prví kresťania rástli v štedrosti. Nikdy v minulosti sa cirkev nemala tak dobre, ako sa má dnes v mnohých krajinách sveta. Otázkou je, za akú cenu. Blahobyt ovplyvňuje našu spiritualitu – a určite nie k dobrému. Prečo? Bohatstvo a materiálna hojnosť nepodporujú kresťanské cnosti sebazaprenia a sebaobetovania. Dá sa nemilovať svet a veci sveta, keď máme v chladničke viac jedla, než dokážeme skonzumovať, keď vlastníme dobré auto, keď nakupujme online cez pol sveta, keď máme najnovšie televízory, počítače a telefóny? Mnohí členovia našej cirkvi samozrejme takýto luxus nemajú. My však žijeme v krajine, ktorá – aj keď si to neradi pripúšťame – patrí medzi tie bohatšie. Luxus a bohatstvo sú nebezpečné. Nehovoríme o „milionároch", ktorí sú si svojho bohatstva vedomí a ak sa rozhodnú, môžu mnoho prostriedkov venovať na charitu či rozvoj Božieho diela. Chceme poukázať na tých, čo patria do strednej triedy. Uprostred smartfónov, počítačov, klimatizácií a SUV sú natoľko oklamaní, že vôbec nemajú pocit, že ako (iba) „stredná trieda" sú v nebezpečenstve, že ich vlastné pohodlie duchovne pokazí. Preto môže byť desiatok, ak nič iné, mocnou duchovnou protilátkou proti nebezpečenstvu bohatstva, dokonca aj pre tých, ktorí nepatria k najbohatším ľuďom v krajine.

Námety na spoločné uvažovanie

1. **Aj keď nepatríme medzi najbohatších ľudí na zemi, prečo si všetci musíme dávať pozor na svoj postoj k peniazom a bohatstvu?**
2. **Aké pomocné praktické kroky, okrem odovzdávania desiatkov, môžeme urobiť, aby sme sa príliš nezamotali do vecí tohto sveta?**
3. **Čo by sa stalo, keby si od zajtra zrazu nemohol kupovať alebo predávať, pretože patríš medzi tých, „ktorí zachovávajú Božie prikázania a vieru Ježiša" (Zj 14,12)? Čo by to asi urobilo s tvojou vierou?**

Odmena za vernosť

Texty na tento týždeň

Heb 11,6; Iz 62,11; Rim 6,23; Ján 14,1–3; Zjavenie 21; Mat 25,20–23, Rim 8,16–18

Úvodný text

Pán mu povedal: ‚Správne, dobrý a verný sluha! Bol si verný nad málom, ustanovím ťa nad mnohým. Vojdi do radosti svojho pána!' (Mat 25,21)

Hoci spasenie si nemôžeme nijako zaslúžiť, Biblia hovorí o nádeji na odmenu ako o motivácii pre verný život. Sme nezaslúžení prijímatelia Božej milosti, pretože všetko, čo dostaneme, je vždy a len z Božej milosti.
Ako napísal Dávid: „[8]Hospodinov zákon je dokonalý, občerstvuje dušu. Hospodinovo rozhodnutie je spoľahlivé, neskúseného robí múdrym. [9]Hospodinove príkazy sú správne, srdce napĺňajú radosťou. Hospodinov príkaz je jasný, očiam dáva svetlo. [10]Bázeň pred Hospodinom je čistá, zostáva naveky; Hospodinove výroky sú pravdivé, všetky sú spravodlivé. [11]Vzácnejšie sú ako zlato, ako množstvo rýdzeho zlata; sladšie sú ako med, ako med z plástov. [12]Napomínajú aj tvojho služobníka; kto ich zachováva, má hojnú odmenu." (Ž 19,8–12)
Biblia na rôznych miestach hovorí o odmene. Pripomína, aké rôzne zasľúbenia sme dostali prostredníctvom Krista a v Kristovi. Ukazuje, čo všetko dostaneme po druhom príchode Ježiša, keď sa toto zlé a bolestivé obdobie hriechu raz a navždy skončí.
Tento týždeň budeme uvažovať práve o týchto zasľúbeniach a o istote, že ich raz dostaneme.

Osnova lekcie

Záverečná lekcia tohto štvrťroka nie je súhrnom tém, ktoré sme študovali, ale obracia našu pozornosť do budúcnosti, k tej najväčšej motivácii verného života a múdreho hospodárenia s tým, čo nám bolo zverené.

- Heb 11,6; Iz 40,10: Vernosť bude odmenená (nedeľa)
- Ján 14,1.3: Zasľúbenie večného života (pondelok)
- Zj 21,1–5: Zasľúbenie nového domova (utorok)
- Mat 25,14–23: Budúce „skladanie účtov" (streda)
- Rim 8,16–18: Život s víziou a nádejou (štvrtok)

Odmena za vernosť

Bez viery však nie je možné zapáčiť sa Bohu. Veď kto pristupuje k Bohu, musí veriť, že Boh je a že odmeňuje tých, čo ho hľadajú. (Heb 11,6)

Pozri, Pán, Hospodin, prichádza v moci, vládne svojím ramenom. Hľa, nesie odmenu a jeho pláca ide pred ním. (Iz 40,10)

Hľa, Hospodin oznamuje až po končiny zeme: „Povedzte dcére Siona: ‚Hľa, tvoj spasiteľ prichádza! Hľa, jeho odmena je s ním a jeho odplata pred ním!'" (Iz 62,11)

„Hľa, prídem čoskoro a moja odplata príde so mnou, aby som odplatil každému podľa jeho skutkov." (Zj 22,12)

Osobné štúdium

O čom hovoria dnešné texty? Ako by sme mali reagovať na ich posolstvo?
Heb 11,6
Iz 40,10
Iz 62,11
Zj 22,12

Odmena od Boha jeho verným je jedinečná a podobne ako mnohé duchovné veci presahuje naše chápanie. „Ľudská reč nemá pojmy, aby mohla vystihnúť odmenu, ktorá čaká spravodlivých. Pochopia ju len tí, ktorí ju dostanú. Rozum smrteľného človeka nemôže pochopiť slávu Božieho raja." (GC 675; VSV 483)
Ježiš zakončil blahoslavenstvá, ktorými sa začína Kázanie na vrchu, týmito slovami: „[11]Blahoslavení ste, keď vás budú pre mňa haniť, prenasledovať a všetko zlé na vás lživo hovoriť. [12]Radujte sa a veseľte sa, lebo v nebesiach máte veľkú odmenu. Veď takto prenasledovali prorokov, ktorí boli pred vami." (Mat 5,11.12)
Po kapitole, v ktorej sa hovorí o hrdinoch viery a ich nádeji (Hebrejom 11), autor začína ďalšiu kapitolu vysvetlením, prečo bol Ježiš ochotný zomrieť na kríži.
„[1]Preto aj my, obklopení takým veľkým zástupom svedkov, odhoďme všetku príťaž a hriech, čo nás opantáva a vytrvajme v behu, ktorý máme pred sebou. [2]Upierajme zrak na Ježiša, pôvodcu a završovateľa našej viery. Miesto radosti, ktorá sa mu ponúkala, pretrpel muky na kríži, pohrdol potupou a teraz sedí po pravici Božieho trónu." (Heb 12,1.2)
Dostať odmenu za vernosť však nie je to isté ako spasenie zo skutkov. Nikto z nás a ani žiadny hrdina viery spomenutý v Písme, nemal skutky dosť dobré na to, aby sa z toho stala pred Bohom nejaká zásluha. To je podstata kríža. Keby sme sa mohli zachrániť skutkami, Ježiš by nikdy nemusel zomierať na kríži. Spasenie však je a navždy zostane darom milosti. „Ak však z milosti, tak už nie zo skutkov, veď inak by milosť už nebola milosťou." (Rim 11,6) Akákoľvek odmena, ktorú od Boha dostaneme, je len výsledkom toho, čo Boh pre nás a v nás urobil.

Aplikácia

- **Ako rozumieš rozdielu medzi spasením z milosti a odmenou podľa skutkov? Naformuluj svoju odpoveď a podeľ sa o ňu v triede sobotnej školy.**

Večný život

[1]„Nech sa vám srdce neznepokojuje! Verte v Boha, verte aj vo mňa! [2]V dome môjho Otca je mnoho príbytkov. Keby to tak nebolo, bol by som vám azda povedal, že vám idem pripraviť miesto? [3]Keď odídem a pripravím vám miesto, zasa prídem a vezmem vás k sebe, aby ste aj vy boli tam, kde som ja. (Ján 14,1–3)

Osobné štúdium

Nás všetkých (či sa nám to páči, alebo nie) čaká večnosť. Podľa Biblie táto večnosť príde v jednom z dvoch prejavov, ktoré sa navzájom vylučujú: buď večný život, alebo večná smrť. To je všetko. Žiadna stredná cesta. Žiadne krívanie, žiadne ochutnávanie, žiadne výlety raz na jednu a potom na druhú stranu. Buď život, alebo smrť. Je to jeden z tých príkladov, ktorý sa dá vyjadriť slovami: buď všetko, alebo nič.

Písmo je v tomto jasné a nenecháva žiadne pochybnosti. „Lebo mzdou hriechu je smrť a darom Božej milosti je večný život v Ježišovi Kristovi, našom Pánovi." (Rim 6,23) „Veď Boh tak miloval svet, že dal svojho jednorodeného Syna, aby nik, kto verí v neho, nezahynul, ale mal večný život." (Ján 3,16) Je ťažké si predstaviť dve prísnejšie alebo odlišnejšie možnosti, však?

Je pravdepodobné, že ak čítate tieto lekcie, vybrali ste si večný život, alebo túto možnosť aspoň zvažujete. Boh má jedinečnú schopnosť urobiť všetko, o čom hovorí, že môže urobiť – splniť všetky svoje zasľúbenia. Našou úlohou je jednoducho mu veriť, prijať Ježišove zásluhy a vierou poslúchať Jeho slovo.

Uvažuj o úvodnom texte (Ján 14,1–3). Aké povzbudenie a aké zasľúbenia sa nachádzajú v týchto veršoch? V čom spočíva ich dôležitosť a krása?

V posledných dňoch svojej pozemskej služby povedal Ježiš svojim učeníkom tieto nádherné slová nádeje a povzbudenia. Mali byť pre nich posilou v čase skúšok a trápenia. Ak ich prijmeme, rovnaký vplyv môžu mať aj na nás. Ježiš prišiel z neba, zomrel na kríži, bol vzkriesený, vrátil sa do neba a zasľúbil nám: „Zasa prídem a vezmem vás k sebe, aby ste aj vy boli tam, kde som ja." (Ján 14,3)

Kristova smrť na kríži pri jeho prvom príchode je toho najväčšou zárukou. Ježiš príde znova. Veď bez druhého príchodu by ten prvý vyznieval naprázdno. Rovnakú istotu, ako že Ježiš za nás zomrel na kríži, môžeme mať aj v súvislosti s jeho druhým príchodom. „Keď odídem a pripravím vám miesto, zasa prídem a vezmem vás k sebe, aby ste aj vy boli tam, kde som ja." (Ján 14,3)

Aplikácia

- **Uvažuj o myšlienke, že Kristov prvý príchod je zárukou jeho druhého príchodu. Ako by si túto spojitosť vysvetlil vlastnými slovami? Aký pocit ťa napĺňa v súvislosti so zasľúbením druhého príchodu?**

Nový Jeruzalem

[1]Videl som nové nebo a novú zem, lebo prvé nebo a prvá zem sa pominuli a ani mora už niet. [2]A videl som, ako z neba od Boha zostupuje sväté mesto, nový Jeruzalem, pripravené ako nevesta ozdobená pre svojho ženícha. [3]Od trónu som počul mohutný hlas: „Pozri, Boží stánok medzi ľuďmi. Boh bude s nimi prebývať a oni budú jeho ľudom; on sám, ich Boh, bude s nimi. [4]Zotrie im z očí každú slzu a smrť už viac nebude, ani smútok, ani nárek, ani bolesť už nebude, lebo čo bolo skôr, sa pominulo.“ [5]A ten, čo sedel na tróne, povedal: „Hľa, všetko tvorím nové.“ A dodal: „Napíš, že tieto slová sú verné a pravdivé.“ (Zj 21,1–5)

Osobné štúdium

Biblický opis Nového Jeruzalema je to, čo Abrahám videl vierou. „Očakával totiž mesto s pevnými základmi, ktorého tvorcom a staviteľom je Boh.“ (Heb 11,10) Nový Jeruzalem je Božie majstrovské dielo postavené pre tých, ktorí Ho milujú a zachovávajú Jeho prikázania. Nový Jeruzalem bude domovom verných Božích detí v nebi počas milénia a potom na novej zemi po celý zvyšok večnosti. Pre tých z nás, ktorí sa neradi balia a sťahujú, je tu dobrá správa: Boh sa postará o všetko. Ján hovorí, že videl mesto Nový Jeruzalem zostupovať od Boha.

Prečítaj si kapitolu Zjavenie 21. Pokús sa zhrnúť, aké rôzne zasľúbenia zaznievajú v tejto kapitole.

Len niektoré zasľúbenia z týchto veršov si dokážeme predstaviť. Naša myseľ je príliš opantaná hriechom a poznáme iba padlý, hriechom zatemnený svet. Ale to, čo k nám z týchto slov preniká, je naplnené nádejou.

Tak ako Ježiš prebýval s nami v tomto padlom svete, keď prišiel v tele, bude s nami prebývať aj na novej zemi. Aká prednosť to musela byť pre tých, ktorí videli Ježiša zblízka a osobne! Túto príležitosť budeme mať raz aj my. Pri druhom príchode však bude vládnuť len čistá radosť a vďačnosť. Žiadny závoj hriechu nebude skresľovať túto skúsenosť.

Potom aj my, ktorí poznáme len slzy a smútok, plač a bolesť, porozumieme jednému z najväčších zasľúbení v celej Biblii: „[4]Zotrie im z očí každú slzu a smrť už viac nebude, ani smútok, ani nárek, ani bolesť už nebude, lebo čo bolo skôr, sa pominulo.“ (Zj 21,4) Pominie sa všetko, „čo bolo“ a čo nikdy nemalo byť súčasťou stvorenstva.

Z Božieho trónu prúdi čistá rieka života a na oboch stranách rieky je strom života. Bude tam Boží trón a „budú hľadieť na jeho tvár“ (Zj 22,4). Vykúpení budú žiť v blízkosti Boha, ktorý nám teraz tak bolestne chýba.

Aplikácia

- **Uvažuj o texte Zj 21,8. Aký osud čaká tých, ktorí budú čeliť druhej smrti? Ktorý zo spomenutých hriechov by Ježiš nemohol odpustiť? Prečo sú teda títo ľudia stratení, kým iní, ktorí sa dopustili rovnakých hriechov, budú zachránení? Aký je zásadný rozdiel medzi týmito dvomi skupinami?**

Čas účtovania

14Bude to tak, ako keď ktosi odchádzal na cestu, zavolal si sluhov a zveril im svoj majetok; 15jednému dal päť talentov, druhému dva a ďalšiemu jeden – každému podľa jeho schopností – a odcestoval. 16Ten, čo dostal päť talentov, šiel, obchodoval s nimi a získal ďalších päť. 17Podobne aj ten s dvoma získal ďalšie dva. 18Ale ten, čo dostal jeden, odišiel, vykopal jamu a peniaze svojho pána ukryl. 19Po dlhom čase sa pán týchto sluhov vrátil a začal s nimi účtovať. 20Keď prišiel ten, čo dostal päť talentov, priniesol ďalších päť a povedal: ‚Pane, zveril si mi päť talentov a hľa, získal som ďalších päť.' 21Pán mu povedal: ‚Správne, dobrý a verný sluha! Bol si verný nad málom, ustanovím ťa nad mnohým. Vojdi do radosti svojho pána!' 22Prišiel aj ten, čo dostal dva talenty a povedal: ‚Pane, zveril si mi dva talenty a hľa, získal som ďalšie dva.' 23Pán mu povedal: ‚Správne, dobrý a verný sluha! Bol si verný nad málom, ustanovím ťa nad mnohým. Vojdi do radosti svojho pána!' (Mat 25,14–23)

Osobné štúdium

Krátko pred Ježišovým ukrižovaním ho jeho učeníci požiadali: „Povedz nám, kedy sa to stane a čo bude znamením tvojho príchodu a konca sveta." (Mat 24,3) Ježiš potom pomerne obšírne odpovedá na ich otázky. Matúš 24 hovorí o znameniach vo svete okolo nás, ako sú vojny a katastrofy. Nasledujúca kapitola (Matúš 25) hovorí o podmienkach (nielen) v cirkvi tesne predtým, ako Ježiš znova príde. Tieto podmienky ilustrujú tri príbehy. Jedným z nich je podobenstvo o talentoch, ktoré hovorí o spôsobe, akým Boží ľud využíva zverené dary.

Uvažuj o veršoch Mat 25,14–19. Čo to znamená, že pán bude „účtovať" so svojimi sluhami (Mat 25,19)?

Niekedy považujeme talenty za prirodzené dary, ako je dar spevu, kázania alebo pohostinnosti. Ale v podobnom príbehu o hrivnách (Luk 19,12–24) sú peniaze a ich spravovanie uvedené veľmi konkrétne. Ellen G. Whiteová k tomu napísala: „Bolo mi ukázané, že podobenstvo o hrivnách nebolo úplne pochopené. Toto dôležité naučenie dostali učeníci pre úžitok kresťanov žijúcich v posledných dňoch. A tieto hrivny nepredstavujú len schopnosť kázať a vyučovať z Božieho slova. Podobenstvo sa vzťahuje aj na časné prostriedky, ktoré Boh zveril svojmu ľudu." (1T 197)

Uvažuj o veršoch Mat 25,20–23. Čo hovorí pán tým, ktorí boli vernými správcami darov pri podpore jeho záležitostí? Čo znamená „vojsť do radosti svojho pána" (Mat 25,23)?

Keď sa porovnávame s druhými (čo nie je veľmi šťastná aktivita), je len prirodzené, že vidíme rôzne množstvo zverených darov. Ak má niekto viac, má aj väčšiu zodpovednosť. V tomto príbehu je to však osoba s jediným talentom – najmenej peniazmi –, ktorá sa ukázala ako neverná a prišla o Božie kráľovstvo. Namiesto premýšľania o zodpovednosti iných sa sústreďme na to, čo nám Boh zveril. Uvažujme, ako to môžeme využiť na Jeho slávu.

Aplikácia

- **Ako využívaš dary, ktoré si dostal od Boha? Ako dopadne jeho „účtovanie" s tebou? Čo potrebuješ v tejto súvislosti zmeniť vo svojom živote?**

Hľadieť na to, čo je pred nami

16Tento Duch sám dosvedčuje nášmu duchu, že sme Božie deti. 17Ale ak sme deti, sme aj dedičia, Boží dedičia a Kristovi spoludedičia, aby sme, ak spolu trpíme, boli spolu aj oslávení. 18Usudzujem totiž, že utrpenia terajšieho času sa nedajú ani porovnať s budúcou slávou, ktorá sa má na nás zjaviť. (Rim 8,16–18)

Osobné štúdium

Pavol sa po svojom obrátení naplno pustil do služby pre Krista. Vďaka svojmu vzdelaniu a bystrej mysli mohol byť zo svetského hľadiska veľmi úspešný. Tak ako Mojžiš, aj Pavol sa rozhodol trpieť s vernými Božími deťmi a pre Krista. Prešiel si mnohým utrpením – bitkou, väznením, hladom, zimou... (2Kor 11,24–33). Ako to všetko mohol vydržať?

Uvažuj o úvodnom texte (Rim 8,16–18). Ako ovplyvnilo jeho vernosť poznanie, že je Božím dieťaťom?

Hodnota, ktorú Pavol pripisoval odmene veriacich, súvisí s tým, čo všetko pre neho znamenalo trpieť pre Krista. Z väzenia napísal: „13Bratia, ja si nenamýšľam, že som to už získal, ale len jedno robím: zabúdam na to, čo je za mnou, a usilujem sa o to, čo je predo mnou. 14Bežím k cieľu pre cenu nebeského Božieho povolania v Kristovi Ježišovi.“ (Fil 3,13.14)

Prečítaj si text 1Tim 6,6–12, ktorý sme už študovali v jednej z predchádzajúcich lekcií. Aké je kľúčové posolstvo tohto textu?

Z biblického pohľadu prosperita znamená mať to, čo potrebujeme, keď to potrebujeme. Dôkazom prosperity nie je hromadenie majetku. Otázka prosperity úzko súvisí s Božím zasľúbením vo Fil 4,19: „Môj Boh vám splní každú vašu potrebu podľa svojho bohatstva v sláve skrze Krista Ježiša.“ Napokon, prosperita znamená, že sme vďační za to, čo máme v Pánovi a v čom mu môžeme dôverovať.

Boh nesľubuje svojim deťom, že všetky budú bohaté na statky tohto sveta. V skutočnosti hovorí, že všetci, ktorí žijú zbožne, budú prenasledovaní. To, čo ponúka, je lepšie ako akékoľvek bohatstvo sveta. Boh hovorí: „Naplním tvoje potreby a kamkoľvek pôjdeš, budem s tebou.“ Na konci dá svojim verným skutočné bohatstvo, zodpovednosť („ustanovím ťa nad mnohým“) a večný život. Aká úžasná odmena!

Na konci svojho života mohol Pavol povedať: „6Ja mám byť už obetovaný, nastal už čas môjho odchodu. 7Dobrý boj som dobojoval, beh som dokončil, vieru som zachoval. 8Už mám pripravený veniec spravodlivosti, ktorý mi dá v onen deň Pán, spravodlivý sudca, no nie iba mne, ale aj všetkým, čo s láskou očakávajú jeho zjavenie.“ (2Tim 4,6–8) Kiež by sme my všetci prostredníctvom Božej milosti mohli povedať to isté a s rovnakou istotou.

Podnety na zamyslenie

Prinášame opis cirkevnej rodiny, ktorá verne spravuje Božie prostriedky a záležitosti na zemi.
Vízia správcovstva pre celosvetovú cirkev adventistov siedmeho dňa
V budúcnosti... Kazatelia a miestni cirkevní činovníci sú úspešní pri vytváraní správcovského prostredia v cirkvi. Učia, školia, podporujú a povzbudzujú cirkevnú rodinu v biblickom hospodárení s financiami.
Ľudia vo svojich životoch realizujú biblické princípy. Rastú v štedrosti, pravidelne si šetria na neočakávané výdavky a dostávajú sa spod otroctva spotrebiteľských dlhov.
Ich životný štýl sa vyznačuje striedmosťou, disciplínou a spokojnosťou. Peniaze už nie sú konkurenčným bohom a ich vzťah s Bohom Stvoriteľom rastie.
Je sobotné ráno a ľudia prichádzajú na bohoslužby. V ich správaní je pocit pokoja – necítia úzkosť z finančných záležitostí, prevláda v nich pocit spokojnosti a vďačnosti.
Manželské konflikty pre peniaze už takmer vymizli. Na bohoslužbu vstupujú s pocitom nádeje a očakávania Božej prítomnosti a pôsobenia medzi nimi.
Celá služba cirkvi je finančne pokrytá a má veľký vplyv. Rozširuje Kristovu lásku veľmi hmatateľným spôsobom na tých, ktorí sú v núdzi.
Existujú finančné prostriedky na prevádzku cirkevných zariadení, ktoré úžasným spôsobom podporujú službu a ktoré sú vynikajúco udržiavané.
Pred nami všetkými stojí otázka: „K čomu nás Boh povoláva, aby sme robili s akýmikoľvek prostriedkami, ktoré nám zveril?"
(Prevzaté z knihy: Edward Reid, Gordon Botting, Dick Hanson and Ben Maxson: *Faith and Finance (Financial Planning with a Faith Factor)*. NAD 2009)

Námety na spoločné uvažovanie

1. **Uvažujte o otázke, ako máme chápať dve veľmi jasné biblické učenia: spasenie z viery a odmena podľa skutkov. Ako tieto dva pojmy zladiť?**
2. **Naučiť sa spokojnosti s tým, čo máme teraz, neznamená, že sa nemôžeme snažiť zlepšiť svoju finančnú situáciu. Prečo? Prečo tieto dve myšlienky nie sú nevyhnutne v rozpore?**
3. **Niet pochýb o tom, že nás čaká večnosť. Ktoré z našich terajších rozhodnutí – dokonca aj tých zdanlivo nevýznamných – nám pomôžu určiť, kde strávime večnosť?**

Použité skratky

Biblické preklady

Štandardne je v lekciách použitý Slovenský ekumenický preklad (Vydala Slovenská biblická spoločnosť, 2008).

Keď je použitý iný preklad, je pri odkaze na verš uvedená jedna z nasledujúcich skratiek:

SEvP	Biblia – Písmo Sväté Starej a Novej zmluvy (Vydala Slovenská evanjelická cirkev a. v., 1979)
Roh	Svätá Biblia (z pôvodných jazykov preložil Prof. Jozef Roháček, 1951)
RKC	Sväté Písmo Starého a Nového zákona (Vydal Spolok sv. Vojtecha, 1995)

Skratky Biblických kníh

Názov knihy	Ekumenický preklad	Preklad prof. Roháčka
Starý zákon - skratky kníh		
Genezis - Prvá Mojžišova kniha	Gn	1Moj
Exodus - Druhá Mojžišova kniha	Ex	2Moj
Levitikus - Tretia Mojžišova kniha	Lv	3Moj
Numeri - Štvrtá Mojžišova kniha	Nm	4Moj
Deuteronómium - Piata Mojžišova kniha	Dt	5Moj
Jozua	Joz	Joz
Kniha sudcov	Sdc	Sud
Rút	Rút	Rút
Prvá Samuelova kniha	1Sam	1Sam
Druhá Samuelova kniha	2Sam	2Sam
Prvá kniha kráľov	1Krľ	1Kráľ
Druhá kniha kráľov	2Krľ	2Kráľ
Prvá kniha kroník (Paralipomenon)	1Krn	1Par
Druhá kniha kroník (Paralipomenon)	2Krn	2Par
Ezdráš (Kniha Ezdrášova)	Ezd	Ezd
Nehemiáš (Kniha Nehemiášova)	Neh	Neh
Ester (Kniha Ester)	Est	Est
Jób (Kniha Jób)	Jób	Jób
Žalmy (Kniha Žalmov)	Ž	Ž
Príslovia (Kniha prísloví)	Prís	Prísl
Kohelet - Kazateľ (Kniha Kazateľ)	Koh	Kaz
Veľpieseň (Pieseň Šalamúnova)	Vľp	P.Š.
Izaiáš (Kniha proroka Izaiáša)	Iz	Iz
Jeremiáš (Kniha proroka Jeremiáša)	Jer	Jer
Náreky (Plač Jeremiášov)	Nár	P.J.
Ezechiel (Kniha proroka Ezechiela)	Ez	Ez
Daniel (Kniha proroka Daniela)	Dan	Dan
Ozeáš (Kniha proroka Hozeáša)	Oz	Hoz
Joel (Kniha proroka Joela)	Joel	Joel
Amos (Kniha proroka Amosa)	Am	Am
Abdiáš (Kniha proroka Obadiáša)	Abd	Ob
Jonáš (Kniha proroka Jonáša)	Jon	Jon
Micheáš (Kniha proroka Micheáša)	Mich	Mich
Nahum (Kniha proroka Náhuma)	Nah	Náh

Habakuk (Kniha proroka Habakuka)	Hab	Hab
Sofoniáš (Kniha proroka Sofoniáša)	Sof	Sof
Aggeus (Kniha proroka Haggeusa)	Ag	Hag
Zachariáš (Kniha proroka Zachariáša)	Zach	Zach
Malachiáš (Kniha proroka Malachiáša)	Mal	Mal

Nový zákon - skratky kníh		
Evanjelium podľa Matúša	Mt	Mat
Evanjelium podľa Marka	Mk	Mar
Evanjelium podľa Lukáša	Lk	Luk
Evanjelium podľa Jána	Jn	Ján
Skutky apoštolov	Sk	Sk
List Rimanom	Rim	Rim
Prvý list Korinťanom	1Kor	1Kor
Druhý list Korinťanom	2Kor	2Kor
List Galaťanom	Ga	Gal
List Efezanom	Ef	Ef
List Filipanom	Flp	Fil
List Kolosanom	Kol	Kol
Prvý list Tesaloničanom	1Tes	1Tes
Druhý list Tesaloničanom	2Tes	2Tes
Prvý list Timotejovi	1Tim	1Tim
Druhý list Timotejovi	2Tim	2Tim
List Títovi	Tít	Tít
List Filemonovi	Flm	Filem
List Hebrejom (List Židom)	Heb	Žid
Jakubov list	Jk	Jak
Prvý Petrov list	1Pt	1Pet
Druhý Petrov list	2Pt	2Pet
Prvý Jánov list	1Jn	1Ján
Druhý Jánov list	2Jn	2Ján
Tretí Jánov list	3Jn	3Ján
Júdov list	Júd	Júda
Zjavenie apoštola Jána	Zj	Zj

Diela Ellen Whiteovej

Pri slovenských prekladoch diel Ellen Whiteovej je uvádzané stránkovanie prvého vydania z Vydavateľstva Advent-Orion.

Skratka	**Anglický názov**
AG	God's Amazing Grace
AH	The Adventist Home
CG	Child Guidance
COL	Christ's Object Lessons
CT	Counsels to Parents, Teachers and Students
DA	The Desire of Ages
ED	Education
FW	Faith and Works
HC	Our High Calling
MH	The Ministry of Healing

ML	My Life Today
PP	Patriarchs and Prophets
RC	Reflecting Christ
SD	Sons and Daughters of God
T	Testimonies for the Church
TE	Temperance
BC	The SDA Bible Commentary

Skratka	**Slovenský názov**
PP	Patriarchovia a proroci, Na úsvite dejín
PK	Proroci a králi, Zo slávy do tieňa
TV	Túžba vekov, Cesta lásky
SA	Skutky apoštolov, Poslovia nádeje
VS	Veľký spor vekov, Z tieňa do slávy
KP	Kristove podobenstvá
CK	Cesta ku Kristovi
Vých	Výchova
CZ	Cesta ku zdraviu a životnej harmónii

Navštívte nás na webovej stránke: http://www.absg.adventist.org

Za materiály na štúdium sobotnej školy je zodpovedné Oddelenie sobotnej školy pri Generálnej konferencii (GK) Cirkvi adventistov siedmeho dňa a Oddelenie sobotnej školy pri Česko-Slovenskej únii. Text materiálov bol pri preklade upravený podľa pravidiel dohodnutých s Oddelením sobotnej školy pri GK.

Západy slnka

Poznámka k údajom o západe slnka:

Údaje o západe slnka sú prevzaté z hvezdárskej ročenky a zodpovedajú polohe 19° východne od nultého poludníka a 49. rovnobežke, čo je poloha mesta Martin. (Pre mesto Košice – 8 minút, pre Bratislavu + 11 minút.)

Internetové stránky sobotnej školy

http://sobotnaskola.casd.sk
Základné informácie o sobotnej škole – Aktuálne lekcie vo formáte pdf – Učiteľské lekcie a doplnkové materiály – Predstavenie misijných projektov – Podnety na modlitby

Tému Štúdia Biblie dopĺňa televízna relácia Biblia pre dnešok na **www.HopeTV.cz** vždy od pondelka v archíve a v piatok od 19.30 h vo vysielaní.

Plán tematických sobôt, týždňov a zbierok v roku 2023

	Téma soboty	Zbierka	VS
Január			
07.1.	Deň modlitby a pôstu		
14.1.	Deň zdravia		
21.1.	10 dní modlitieb za vyliatie Ducha svätého (11.–21.1.)		
21.1.	Deň náboženskej slobody	Zbierka DNS pre ČSU	4
28.1.			
Február			
04.2.	Deň osobnej evanjelizácie		
11.2.			
25.2.	Týždeň kresťanského domova a manželstva (11.–18.2., NTM 13.–19.2.)		
Marec			
04.3.	Modlitebný deň žien		
11.3.	Deň AWR	Zbierka pre AWR	9
18.3.	Deň detí a mládeže	Zbierka MTM	110
25.3.	Modlitebný týždeň mládeže (18.–25.3.)		
25.3.	Deň kresťanského vzdelávania		
25.3.	Zbierka 13. soboty pre Stredovýchodnú africkú divíziu	Zbierka 13. soboty	13

Informácie pre pokladníkov zboru - misijné zbierky sú odoslané na účet príslušného združenia a zbierky s osobitným určením majú uvedenú prvú časť variabilného symbolu v stĺpci VS, druhá časť variabilného symbolu je číslo zboru.

Adresy zborov Slovenského združenia CASD

Zbor	PSČ	Adresa	Začiatok bohoslužby	
1. Bánovce n/Bebravou	957 01	SNP 637/10	9:30	13:00
2. Banská Bystrica 1	974 01	Rudlovská cesta 37	9:00	-
3. Banská Bystrica 2	974 01	Kollárova 18	9:00	-
4. Banská Štiavnica	969 00	ZUŠ, nám. Sv. Trojice	9:00	-
5. Blatné Remety	072 44	č.130	9:00	12:30
6. Bratislava 1	821 04	Cablkova 3	9:30	14:00
7. Bratislava 2	811 08	Feriencíkova 5	9:30	-
8. Bratislava Dúbravka	841 01	Zborový dom ECAV, M.S. Trnavského 2/A	9:30	-
9. Bratislava Petržalka	851 05	Wolkrova 4	10:00	-
10. Brezno	977 01	Štúrova 19	10:00	-
11. Čadca	022 01	Kukučínova 1069/25	9:30	-
12. Čakanovce	044 45	č. 63, pošta Bidovce	9:00	-
13. Červenica	082 07	č. 74, pošta Tuhrina	9:00	-
14. Fiľakovo	986 01	Ružová 47	9:00	13:00
15. Gerlachov	059 42	Lúčna 188	9:30	-
16. Kežmarok	060 01	Hradné námestie 24	9:30	13:00
17. Košice 1	040 01	Evanjelický cirkevný zbor a.v., Toryská 1/G	9:00	-
18. Košice 2	040 01	Hlavná 68	9:00	-
19. Krupina	963 01	SNP 2	9:00	-
20. Levice	934 01	J. Bottu 2	9:30	-
21. Liptovský Hrádok	033 01	Hurbanova 221	9:00	-
22. Liptovský Mikuláš	031 01	1. mája 89	9:30	-
23. Lučenec	984 01	Námestie Artézskych prameňov 49	9:30	14:00
24. Martin	036 01	Viliama Paulinyho Tótha 2	9:30	-
25. Michalovce	071 01	Hviezdoslavova 20	9:00	13:00
26. Myjava	907 01	Brestovec 97	10:00	-
27. Nitra	949 01	F. Mojtu 10	10:00	13:30

28. Nové Zámky	940 63	Dostojevského 26	9:30	-
29. Piešťany	921 01	Zavretý kút 113	9:30	14:00
30. Poprad	058 01	Ul. Fraňa Kráľa 21	9:15	13:30
31. Poproč	044 02	Nová 7	9:00	-
32. Považská Bystrica	017 01	Centrum 28/33	9:30	-
33. Prešov	080 01	Štefánikova 12	9:30	-
34. Prievidza	971 01	Garbiarska 32	9:30	-
35. Púchov	020 01	ul. 1 mája 878/24	9:30	-
36. Rakúsy – Osada	059 76	Modlitebňa CASD	9:00	14:00
37. Rankovce	044 46	Rankovce 107/A	9:30	13:00
38. Revúca	050 01	Muránska cesta 34	9:00	13:00
39. Rožňava	048 01	Jasná ul. 13	9:00	-
40. Sereď	926 01	Školská 1	9:00	13:30
41. Spišská N. Ves	052 01	Školská 22	9:30	13:00
42. Topoľčany	955 01	Železničiarska 22	9:30	13:00
43. Trenčín	911 01	Horný Šianec 17	9:30	-
44. Trnava	917 00	Kapitulská 23	9:00	14:00
45. Vaďovce	916 13	č. 261	9:30	-
46. Veľký Krtíš	990 01	Škultétyho 35 (budova BJB), tel.: 0907 826 700	10:00	-
47. Zlaté Moravce	953 01	Hollého 10	9:30	-
48. Zvolen	960 01	Sokolská 10	9:30	-
49. Žiar nad Hronom	965 01	u Dušana Šárköziho, tel.: 0904 953 710	10:00	-
50. Žilina	010 01	Škultétyho 9	9:30	-